

**D.1.3.5 Stratégia és
regionális cselekvési
tervek
a vidéki NEET-fiatalok
fenntartható elérésének
elősegítésére**

Jogi nyilatkozat

Ez a tanulmány a Back on Track, az Interreg Duna Régió Program Európai Unió által társfinanszírozott projektjének támogatásával készült.

A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) nézeteit tükrözik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió álláspontját. Az Európai Unió nem vállal felelősséget értük.

Projektinformációk

Támogatási szerződés száma	DRP0200145
Akroníma	Back on Track
Teljes cím	A NEET-fiatalok (re)integrációjának elősegítése a vidéki területeken az oktatásba, képzésbe és munkaerőpiacra azáltal, hogy alapvető készségeik, ellenálló képességük és virtuális téren szerzett tapasztalataik fejlesztése mobilitás
Deliverable száma	D.1.3.5
Deliverable cím	STRATÉGIA ÉS REGIONÁLIS CSELEKVÉSI TERVEK a vidéki NEET-fiatalok fenntartható elérésének elősegítése
Szerző	Development Association NERDA and Ministry of Economy of Tuzla Canton

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	3
BEVEZETÉS	5
1. HELYZETELEMZÉS - HÁTTÉRINFORMÁCIÓK	9
1.1. SZAKPOLITIKAI KERET	9
1.1.1. Fenntartható Fejlődési Célok (SDG-k)	9
1.1.2. Európai Uniós politikák és stratégiák.....	10
1.1.3. Nemzeti politikák a Duna régióban.....	10
1.2. A PARTNERORSZÁGOKBAN A NEET-FIATALOKKAL KAPCSOLATOS DEMOGRÁFIAI ÉS SZOCIÁLIS-GAZDASÁGI TRENDEK ÁTTEKINTÉSE.....	15
1.2.1. Ausztria	15
1.2.2. Bosznia-Hercegovina	22
1.2.3. Bulgária	28
1.2.4. Cseh Köztársaság	37
1.2.5. Németország	43
1.2.6. Magyarország	48
1.2.7. Románia	55
1.2.8. Szerbia.....	61
1.2.9. Szlovákia.....	67
1.2.10. Szlovénia	74
1.3. A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSÁNAK, MONITORINGNAK, ÉRTÉKELÉSNEK ÉS JELENTÉSTÉTELNEK INTÉZMÉNYI KERETEI	83
Javasolt megvalósítási struktúra	83
Monitoring és értékelési keretrendszer	83
Jelentési struktúra.....	84
Kihívások, amelyekkel meg kell küzdeni.....	85
Intézményi fejlesztési lehetőségek	85
2. STRATÉGIAI FÓKUSZOK, VÍZIÓ ÉS CÉLKITŰZÉSEK	86
2.1. SWOT-analízis és stratégiai fókuszok	86

1. stratégiai fókusz: Szakmai és szociális készségek fejlesztése	89
2. stratégiai fókusz: A digitális írástudás mint a fejlődés és a versenyképesség kulcsa.....	90
3. stratégiai fókusz: Hozzáférés a közszolgáltatásokhoz	90
4. stratégiai fókusz: Foglalkoztatási és önfoglalkoztatási lehetőségek	91
5. stratégiai fókusz: Az életkörülmények javítása és a lakhatási megoldásokhoz való hozzáférés	91
2.2. VÍZIÓ	92
2.3. STRATÉGIAI CÉLOK.....	93
1. stratégiai cél: A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban	94
2. stratégiai cél: A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása	95
3. stratégiai cél: A NEET népesség oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáférésének javítása	96
3. STRATÉGIAI PRIORITÁSOK ÉS INTÉZKEDÉSEK	97
3.1. PRIORITÁSOK	97
3.2. INTÉZKEDÉSEK.....	104
MELLÉKLETEK	118
A.1. Részletes SWOT-analízis	118
A.2. CSELEKVÉSI TERV.....	121
A.3. Bibliográfia.....	123

BEVEZETÉS

A **Back on Track (BoT)** projekt az Interreg Duna Régió Program keretében megvalósuló, az Európai Unió által társfinanszírozott mérföldkőnek számító kezdeményezés. Ez a stratégiai törekvés a NEET-fiatalok (nem foglalkoztatott, nem oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok) sürgető problémájának megoldását célozza a Duna régió vidéki területein. A fenntartható ismeretterjesztés előmozdításával és az integrációs utak megteremtésével a projekt célja, hogy a NEET-fiatalokat közösségeik és a regionális gazdaság aktív szereplőivé alakítsa.

A BoT projekt a Duna régió országainak közös elkötelezettségére épül a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek és a fiatalok kirekesztésének kezelése iránt. Összhangban van olyan globális keretrendszerekkel, mint a Fenntartható Fejlődési Célok (SDG-k), különösen a 4. (Minőségi oktatás), a 8. (Tisztességes munka és gazdasági növekedés) és a 10. (Egyenlőtlenségek csökkentése) céllal, valamint az Európai Unió politikáival, mint például az Ifjúsági Garancia és az Európai Szociális Alap kezdeményezései.

Ez a dokumentum, amely magában foglalja a BoT stratégiát és a regionális cselekvési tervet, átfogó útmutatóként szolgál e ambiciózus jövőkép megvalósításához.

A stratégia tíz Duna-menti ország – **Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Németország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia** – együttműködését tükrözi.

Ezek az országok megosztották szakértelmüket, erőforrásaikat és innovatív gyakorlataikat, hogy egy összetartó keretrendszert hozzanak létre a NEET-kihívás kezelésére. Együttműködésük hangsúlyozza a régió elkötelezettségét az inkluzív növekedés előmozdítása és a kollektív erősségekre való összpontosítás iránt.

A dokumentum elkészítése szigorú, többfázisú módszertani megközelítést foglalt magában, amelynek célja az inkluzivitás, a bizonyítékokon alapuló tervezés és a gyakorlatban is megvalósítható eredmények biztosítása volt:

1. **Adatgyűjtés és elemzés:** A regionális minták és egyenlőtlenségek azonosítása érdekében országos szintű adatokat gyűjtöttek a NEET-fiatalok demográfiai adatairól, társadalmi-gazdasági trendjeiről és politikai környezetéről. Ebben a folyamatban a BoT projekt kulcsfontosságú eredményeit konzultálták, mint például: D.1.2.1 Másodlagos adatgyűjtés és a vidéki NEET-fiatalok főbb jellemzőire

vonatkozó makroszintű adatok elemzése, D1.2.2. Országjelentés: NEET Bosznia-Hercegovinában (Elsődleges adatgyűjtés a NEET-fiataloktól), D.1.3.1. A NEET-fiatalokra vonatkozó korreláló regionális és nemzeti stratégiák áttekintése, D.1.3.2 Legjobb gyakorlatok összegyűjtése a Duna régióban, D.1.3.3. Nemzeti és regionális stratégiai dokumentumok összehasonlító elemzése,

2. **Érdekelte felekkel folytatott konzultációk:** A szakértői értékelő csoportokkal, kormányzati intézményekkel, nem kormányzati szervezetekkel, a magánszektor képviselőivel és magukkal a NEET-fiatalokkal való együttműködés kritikus betekintést nyújtott az akadályokba és a lehetőségekbe. Minden hozzájárulásukat a D.1.3.4. dokumentum foglalja össze: Ajánlások, érdekelt felek tapasztalatainak és a terepen dolgozó (korábbi) NEET-fiatalok tapasztalatainak összegyűjtése.
3. **Összehasonlító politikai elemzés:** A nemzeti és regionális stratégiákat felülvizsgálták, hogy a BoT célkitűzéseit összehangolják a meglévő keretrendszerekkel, például az EU ifjúsági garanciájával és a fenntartható fejlődési célokkal.
4. **SWOT-analízis:** Az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek azonosítása segítette a stratégia irányának és fókuszának kialakításában.
5. **Validációs workshopok:** A szakmai értékelő csoportokkal folytatott iteratív visszajelzési ülések biztosították, hogy a javasolt intézkedések megvalósíthatók, relevánsak és az érdekelt felek által támogatottak legyenek.

Ez a részvételen alapuló és iteratív folyamat egy robusztus stratégiában csúcsondott ki, amely tükrözi a régió sokszínűségét és közös törekvéseit.

A vidéki NEET-fiatalok fenntartható elérését elősegítő stratégia és regionális cselekvési tervek világos és megvalósítható ütemtervet kínálnak:

1. **Helyzetelemzés:** A részt vevő országokban a demográfiai trendek, a szakpolitikai keretek és a NEET-fiatalokat érintő kihívások mélyreható vizsgálatát kínálja. Lefekteti a regionális kontextus megértésének alapjait.
2. **Stratégiai fókuszok, jövőkép és célok:** Felvázolja a hosszú távú jövőképet, amelyet öt fő fókuszpont támogat – a szakmai és szociális készségek fejlesztése, a digitális írástudás, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, a foglalkoztatási és önfoglalkoztatási lehetőségek, valamint az életkörülmények javítása.
3. **Stratégiai prioritások és intézkedések:** Részletezi a konkrét prioritásokat és a hozzájuk kapcsolódó intézkedéseket, amelyek a NEET-kihívások kezelésére, a befogadás előmozdítására és a meghatározott célok elérésére irányulnak.
4. **Akcióterv:** Részletes végrehajtási keretet mutat be, beleértve az ütemtervet, a felelős intézményeket és a haladás nyomon követésére szolgáló fő teljesítménymutatókat (KPI-kat).

A BoT Stratégia jövőképe egy befogadó Duna-régió létrehozása, ahol a felhatalmazással rendelkező NEET-fiatalok teljes mértékben kiaknázzhatják képességeiket az oktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi integráció terén rejlő esélyegyenlőség révén. Ezt a jövőképet három átfogó stratégiai cél támasztja alá:

1. **A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése:** A foglalkoztathatóság és a vállalkozói készség előmozdítása a munkaerőpiaci részvételük fokozása érdekében.
2. **A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása:** Biztosítani a lakhatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést a kirekesztés csökkentése érdekében.
3. **Az oktatási és fejlesztési lehetőségekhez való hozzáférés javítása:** Erősíteni szakmai, digitális és szociális készségeit az ellenálló képesség és az alkalmazkodóképesség növelése érdekében.

E célok elérése érdekében a stratégia 12 prioritást azonosít, és 36 intézkedést fogalmaz meg, amelyek konkrét kihívásokat kezelnek és a regionális erősségeket kihasználják. Ezek az intézkedések cselekvésre ösztönző lépéseket kínálnak a stratégiai vízió és célok megvalósításához, és keretet adnak a prioritások és a stratégiai célok elérése érdekében végrehajtandó konkrét programok, projektek és intézkedések meghatározásához.

A Duna régió számos egymással összefüggő kihívással néz szembe a NEET-problémák kezelése során:

- **Magas ifjúsági munkanélküliség:** A NEET-fiatalok körében tapasztalható tartós munkanélküliség korlátozza gazdasági függetlenségüket és társadalmi mobilitásukat.
- **Képességbeli eltérések:** Az oktatási és képzési programok gyakran nem igazodnak a munkaerőpiaci igényekhez, ami miatt a NEET-fiatalok alulképzettek vagy foglalkoztathatatlanok.
- **Digitális szakadék:** A digitális infrastruktúrához és készségekhez való korlátozott hozzáférés a vidéki területeken súlyosbítja az egyenlőtlenségeket és akadályozza a modern foglalkoztatási lehetőségeket.
- **Szabályozási hiányosságok:** Az országok közötti szakpolitikák következetlen végrehajtása és koordinációja gyengíti a NEET-specifikus igények kielégítésére irányuló erőfeszítéseket.
- **Szociokulturális akadályok:** A vidéki területeken uralkodó hagyományos normák és stigmák korlátozzák a NEET-fiatalok részvételét, különösen a nők és a marginalizált csoportok körében.

A BoT stratégia hatékony végrehajtása egy szilárd intézményi keretrendszeren alapul a monitoring és értékelés céljából. A főbb elemek a következők:

1. **EUSDR (EU Duna Régió Stratégia):** Az EUSDR-en belül egy szerv létrehozása a stratégia végrehajtásának felügyeletére és az elszámoltathatóság biztosítására.
2. **Nemzeti Érdekelte Felek Hálózatai:** Kihaszálni a meglévő, vagy hozzon létre egy új formális vagy informális érdekelt felek hálózatát a Stratégia és a Cselekvési terv országos szintű végrehajtásának nyomon követésére.
3. **Helyi BoT projekt megvalósító csapatok:** A végrehajtó csapatoknak feladatuk kell venniük, hogy konkrét és projekthez kapcsolódó stratégiai intézkedéseket hajtsanak végre közösségi szinten. Ezeknek a csapatoknak szorosan együtt kell

működniük a szociális munkásokkal, oktatókkal, valamint a helyi vállalkozások és nem kormányzati szervezetek képviselőivel.

4. **Szabványosított jelentési rendszerek:** Harmonizált eszközök és folyamatok kidolgozása az adatgyűjtéshez, a haladás nyomon követéséhez és az eredmények értékeléséhez.
5. **Visszajelzési mechanizmusok:** A NEET-fiatalok és más érdekelt felek visszajelzéseinek beépítése a programok finomítása és relevánságának és hatásosságának biztosítása érdekében.
6. **Köz-magán partnerségek:** Különböző ágazatok erőforrásainak és szakértelmének kihasználása a kezdeményezések fenntartása és hatókörük bővítése érdekében.

A stratégia célja, hogy szisztematikusan kezelje ezeket az elemeket, és rugalmas keretet hozzon létre a fiatalok kirekesztésének csökkentése, a társadalmi-gazdasági fejlődés előmozdítása és a regionális kohézió elérése érdekében. Ez a dokumentum nemcsak ütemtervként szolgál, hanem a Duna régió országainak közös elszántságának bizonyítéka is, hogy felhatalmazzák fiataljaikat és biztosítsák fenntartható jövőjüket.

1. HELYZETELEMZÉS - HÁTTÉRINFORMÁCIÓK

1.1. SZAKPOLITIKAI KERET

A Duna régió (Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Németország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia) jelentős kihívásokkal néz szembe a NEET-fiatalok (nem foglalkoztatott, nem oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok) befogadása terén. E kihívások kezelése koherens stratégiát igényel, amely összhangban van a nemzetközi keretrendszerekkel, például a fenntartható fejlődési célokkal (SDG-k), az Európai Unió politikáival és a nemzeti szintű stratégiákkal. Ez a szakasz felvázolja azokat a kulcsfontosságú jogi és normatív kereteket, amelyeknek irányítaniuk kell a Duna régió NEET-fiatalait célzó stratégiák kidolgozását.

1.1.1. Fenntartható Fejlődési Célok (SDG-k)

Az ENSZ által 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési célok globális tervet nyújtanak az egyenlőtlenségek csökkentésére, az oktatás fejlesztésére, valamint a tisztességes munka és a gazdasági növekedés biztosítására. Számos fenntartható fejlődési cél különösen releváns a NEET-fiatalok befogadása szempontjából:

- **4. fenntartható fejlődési cél: Minőségi oktatás**
Ez a cél a befogadó és méltányos minőségi oktatást, valamint az egész életen át tartó tanulási lehetőségek előmozdítását hangsúlyozza mindenki számára. A 4.4. cél a foglalkoztatáshoz, a tisztességes munkahelyekhez és a vállalkozói tevékenységhez szükséges releváns készségekkel rendelkező fiatalok és felnőttek számának növelése, ami kulcsfontosságú a NEET-fiatalok munkaerőpiacra való visszailleszkedésében.
- **8. fenntartható fejlődési cél: Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
A 8.6-os cél kifejezetten azzal az igényrel foglalkozik, hogy 2020-ra csökkentsék a nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok arányát. Bár a céldátum már elmúlt, továbbra is fontos viszonyítási alap a NEET-fiatalok integrációjában elért haladás értékeléséhez.
- **10. fenntartható fejlődési cél: Az egyenlőtlenségek csökkentése**
Ez a cél az országokon belüli és az országok közötti egyenlőtlenségek csökkentésére összpontosít. A hátrányos helyzetű csoportok, például a NEET-fiatalok megcélzásával a stratégiák hozzájárulnak az esélyegyenlőség biztosításához és a fiatalok marginalizálódásának csökkentéséhez.

Ezek a globális célok vezérelveként szolgálnak a nemzeti és regionális stratégiák kidolgozásához, hangsúlyozva az oktatást, a készségfejlesztést és a fiatalok számára biztosított tisztességes munkát.

1.1.2. Európai Unió politikák és stratégiák

Az Európai Unió átfogó szakpolitikai kereteket és stratégiai dokumentumokat dolgozott ki a fiatalok munkanélküliségének kezelésére és a NEET-fiatalok befogadására. A legfontosabb uniós politikák a következők:

- **EU ifjúsági stratégiája (2019–2027)**
Az EU ifjúsági stratégiája jogokon alapuló megközelítéssel mozdítja elő a fiatalok bevonását, oktatását és foglalkoztatását. Három fő pillér köré épül: bevonás, kapcsolatépítés és felhatalmazás. Hangsúlyozza a fiatalok kirekesztésének csökkentésének és a munkaerőpiaci részvétel növelésének szükségességét.
- **Ifjúsági Garancia (2013–2020, meghosszabbítva 2027-ig)**
Az Ifjúsági Garancia egy kiemelt uniós kezdeményezés, amely biztosítja, hogy a 30 év alatti fiatalok minőségi állásajánlatot, továbbképzést, tanulószerveződéses gyakorlati képzést vagy gyakornoki képzést kapjanak a munkanélkülivé válást vagy a formális oktatás befejezését követő négy hónapon belül. Az Ifjúsági Garanciát kibővítették és felülvizsgálták, hogy magában foglalja a marginalizált fiatalok, köztük a NEET-fiatalok igényeit is.
- **A szociális jogok európai pillére**
Ez a dokumentum 20 alapelvet vázol fel, beleértve a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való jogot (1. alapelv), valamint a foglalkoztatásban az esélyegyenlőség előmozdítását (4. alapelv). Ezek az alapelvek irányítják a nemzeti és regionális erőfeszítéseket a NEET-fiatalok jobb támogatására.
- **Az EU kohéziós politikája és az Európai Szociális Alap Plusz**
Az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) foglalkoztatási és társadalmi befogadási programokat támogat, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra, például a NEET-fiatalokra. Célja a társadalmi kohézió előmozdítása, az egyenlőtlenségek csökkentése és az esélyegyenlőség megteremtése az EU-szerte, beleértve a Duna régiót is.
- **Duna Régió Stratégia**
A Duna Régió Stratégia (EUSDR) a Duna régió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójával foglalkozik. Konkrét célokat tartalmaz a munkaerőpiaci részvétel fokozására és a fiatalok munkanélküliségének csökkentésére, így kritikus keretet biztosít a NEET-fiatalok kezeléséhez.

1.1.3. Nemzeti politikák a Duna régióban

A nemzeti stratégiák és politikák nagymértékben eltérnek a Duna régióban, tükrözve a különböző gazdasági, társadalmi és politikai kontextusokat.

A stratégiai szakpolitikai összehasonlító elemzés egyik fő megállapítása, hogy a Duna régió összes országa (a BoT projektben részt vevő 10 ország) nagyfokú összhangban van az európai politikákkal és a fenntartható fejlődési célokkal (SDG-k). Ausztria,

Németország, a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Románia, Magyarország és Szlovénia különösen jól illeszkedik az uniós stratégiákhoz, míg Bosznia-Hercegovina és Szerbia még mindig a teljes körű összehangolás elérésére irányuló stratégiáinak kidolgozásán dolgozik. Ezen országok nemzeti stratégiái nagyrészt az EU Ifjúsági Garanciaprogramját és az Erasmus+ programot követik, hangsúlyozva a minőségi oktatással, a tisztességes munkával és az egyenlőtlenségek csökkentésével kapcsolatos célokat.

Minden ország a NEET-populációt kulcsfontosságú célcsoportként azonosítja ifjúsági és foglalkoztatási stratégiáiban. A fő célok közé tartozik a munkanélküliség csökkentése, az oktatási eredmények javítása és a társadalmi befogadás fokozása. Bár a célok hasonlóak, a módszerek és a megközelítések jelentősen eltérnek. Míg Ausztria és Németország végrehajtott nemzeti programokat, Bosznia-Hercegovina és Szerbia még mindig a stratégiái kidolgozásának folyamatában van.

A NEET-populáció támogatására irányuló főbb intézkedések és intézkedések közé tartoznak a képzési programok, az átképzés és a társadalmi befogadást célzó kezdeményezések. Ausztria és Németország duális oktatási rendszereket alkalmaz.¹, míg Bulgária, Románia, Magyarország és Szlovénia az Ifjúsági Garancia Programot alkalmazza. A konkrét intézkedések országonként eltérőek, Bosznia-Hercegovina és Szerbia a magánszektorral való partnerségeket hangsúlyozza, Magyarország és Csehország pedig az önfoglalkoztatást és a vállalkozói tevékenységet támogatja.

A stratégiák végrehajtásában főként az oktatási, a munkaügyi és a szociálpolitikai minisztériumok, a nem kormányzati szervezetek és a helyi hatóságok vesznek részt. Minden ország kidolgozott olyan monitoring rendszereket, amelyek magukban foglalják a nemzeti statisztikákat, a rendszeres jelentéseket és az értékelő tanulmányokat. A megközelítések azonban eltérőek; Ausztria és Németország átfogó értékelési rendszerekkel rendelkezik, míg Bosznia-Hercegovina lokalizált megközelítésekre támaszkodik.

A NEET-populációra vonatkozó stratégiák végrehajtására szánt pénzügyi források nemzeti költségvetések és európai alapok kombinációjából származnak. Minden ország az Európai Szociális Alapot használja, bár a finanszírozás megszervezése és konkrét módszerei eltérőek. Bulgária, Románia, Csehország és Szlovákia regionális kezdeményezéseket integrál, míg Szerbia további donorforrásokat és nemzetközi támogatásokat használ. A NEET-populáció részvételét minden országban kulcsfontosságú elemként ismerik el, a fiatalok befogadásának módszerei pedig eltérőek.

Az egyes országok stratégiáinak és cselekvési terveinek sajátosságait az alábbiakban mutatjuk be.

1. Ausztria:

¹Olyan szakképzési rendszer, amely ötvözi a szakiskolákban folyó elméleti oktatást a vállalatoknál folyó gyakorlati, munkahelyi képzéssel.

- Nagy hangsúlyt fektet a szakképzésre és a szakmai gyakorlatokra.
 - Szoros koordináció a szövetségi és a regionális kormányok között.
 - A digitális készségekre és a NEET-fiatalok vállalkozói képzésére való összpontosítás.
2. **Bosznia-Hercegovina:**
- A stratégiák magukban foglalják a munkaerőpiachoz, az oktatáshoz és a szakképzéshez való hozzáférés javítását.
 - Hangsúly a társadalmi-gazdasági akadályok, például a szegénység és a társadalmi kirekesztés kezelésén.
 - Összpontosítani a nem kormányzati szervezetekkel és a nemzetközi szervezetekkel való együttműködésre.
3. **Bulgária:**
- Az oktatási reformokra kell összpontosítani a lemorzsolódás csökkentése érdekében.
 - Digitális írástudás és szakmai készségek fejlesztését célzó programok.
 - Erőfeszítések az oktatási és a foglalkoztatási ágazatok közötti koordináció javítására.
4. **Cseh Köztársaság:**
- Nagy hangsúlyt fektetnek a karrier-tanácsadásra és a mentorprogramokra.
 - Piaci igényekhez igazított szakképzés.
 - A NEET-fiatalok integrálása a közösségi szolgáltatásokba és az önkéntes programokba.
5. **Németország:**
- Az egyik legalacsonyabb NEET-arány Európában.
 - Átfogó támogatás oktatási és társadalmi befogadási kezdeményezéseken keresztül.
 - Jelentős támogatás az Európai Szociális Alapból.
 - Hangsúly a NEET-ekkel kapcsolatos programok monitorozásán és értékelésén.
6. **Magyarország:**
- A fiatalok foglalkoztatottsági arányának növelését célzó politikák.
 - Szakképzési (VET) programok.
 - Hangsúly a regionális különbségek csökkentésén.
7. **Románia:**
- A korai iskolaelhagyás csökkentésére kell összpontosítani.
 - A NEET-fiatalok integrálása a szakképzési és foglalkoztatási programokba.
 - Európai finanszírozási mechanizmusok támogatása.
8. **Szerbia:**
- Nemzeti Ifjúságstratégia, amely az oktatással, a foglalkoztatással és a társadalmi befogadással foglalkozik.
 - Szakképzési és digitális készségeket fejlesztő programok.
 - Együttműködés nemzetközi szervezetekkel a program megvalósításában.
9. **Szlovákia:**
- A szakképzésre és a vállalkozásra összpontosító stratégiák.

- Kezdeményezések az oktatás és a foglalkoztatás regionális egyenlőtlenségeinek csökkentésére.
- Hátrányos helyzetű csoportok, köztük a NEET-fiatalok támogatása.

10. Szlovénia:

- Hangsúly az egész életen át tartó tanuláson és a szakképzésen.
- A társadalmi befogadást és az ifjúsági munkanélküliség csökkentését célzó programok.
- Finanszírozás mind nemzeti, mind európai forrásokból.

A szakpolitikai keretrendszer megerősítése érdekében a Duna régió országainak a következőket kell tenniük:

- **Koordináció javítása:** A nemzeti és regionális hatóságok közötti koordináció javítása a NEET-stratégiák koherens végrehajtásának biztosítása érdekében.
- **Növelni a finanszírozást:** További finanszírozás biztosítása mind nemzeti forrásokból, mind európai programokból a NEET-kezdeményezések fenntartása és bővítése érdekében.
- **Fókuszban a digitális készségek:** A NEET-fiatalok digitális írástudásának fejlesztését célzó programok megerősítése a modern munkaerőpiacon való foglalkoztathatóságuk javítása érdekében.
- **Monitorozás és értékelés:** Hatékony monitoring és értékelési mechanizmusok létrehozása a NEET programok hatékonyságának felmérésére és a szükséges kiigazítások elvégzésére.
- **A legjobb gyakorlatok népszerűsítése:** A legjobb gyakorlatok és sikeres stratégiák megosztása az országok között a hatékony programok és beavatkozások megismétlése érdekében.

Pontosabban, a nemzeti és regionális stratégiai dokumentumok összehasonlító elemzése² ajánlásokat fogalmaz meg konkrét országokra vonatkozóan, például:

- Bosznia-Hercegovinának és Szerbiának azon kell dolgoznia, hogy stratégiáit jobban összehangolja az uniós politikákkal és a fenntartható fejlődési célokkal. Ausztria és Németország megközelítésének átvétele, ahol a nemzeti stratégiák mélyen integrálódnak az uniós politikákkal, javíthatja stratégiáikat, különösen az oktatás és az ifjúsági foglalkoztatás területén.
- Az országoknak Ausztria és Németország példáját kellene követniük a NEET-populáció különböző alcsoportjai, például az egészségügyi problémákkal vagy családi kötelezettségekkel küzdő fiatalok számára készült speciális programok kidolgozásában. Ezen csoportok számára létrehozott speciális képzési és szociális támogató programok jelentősen javíthatják munkaerőpiaci integrációjuk esélyeit.
- Minden országnak átfogó monitoring és értékelési rendszereket kellene bevezetnie, amelyek magukban foglalják a program kedvezményezettjeinek

²A Back on Track projekt egyik eredményeként elvégzett elemzés, BoT, 2024. június

visszajelzéseit. Ausztria és Németország értékelő tanulmányaival és terepi visszajelzéseivel a legjobb gyakorlatok példájaként szolgálhat, biztosítva a stratégiák hatékony végrehajtását.

- Minden országnak növelnie kell a nemzeti költségvetési juttatásokat, és hatékonyan kell felhasználnia az uniós forrásokat a NEET-populáció támogatására. Bulgária, Románia és Magyarország jó példái lehetnek az uniós források képzési és társadalmi befogadási programok végrehajtására való felhasználásának. A regionális kezdeményezések integrálása szintén növelheti a finanszírozás hatékonyságát.
- Ajánlott, hogy minden ország hozzon létre hivatalos struktúrákat a fiatalok részvételére, például ifjúsági tanácsokat Ausztriában és Németországban. Ezek a struktúrák lehetővé teszik a NEET-populáció folyamatos részvételét a stratégiák kidolgozásában és végrehajtásában, biztosítva, hogy szükségleteik és érdekeik megfelelően képviselve legyenek.

Ezen ajánlások figyelembevételével a Duna régió országai (a BoT programban részt vevő országok) jelentős előrelépést tehetnek a NEET-fiatalok oktatási és munkaerőpiaci integrációjában, ezáltal javítva társadalmi-gazdasági kilátásaikat és általános jólétüket.

1.2.A PARTNERORSZÁGOKBAN A NEET-FIATALOKKAL KAPCSOLATOS DEMOGRÁFIAI ÉS SZOCIÁLIS-GAZDASÁGI TRENDEK ÁTTEKINTÉSE

Az ebben a szakaszban található strukturált elemzés lehetővé teszi a BoT projektben részt vevő 10 Duna-menti ország vidéki területein élő fiatalok társadalmi és gazdasági kilátásait formáló kihívások és lehetőségek megértését, és lehetséges iránymutatást kínál a társadalmi és gazdasági integrációjukat elősegítő új politikák adaptálásához és a meglévők kiigazításához.

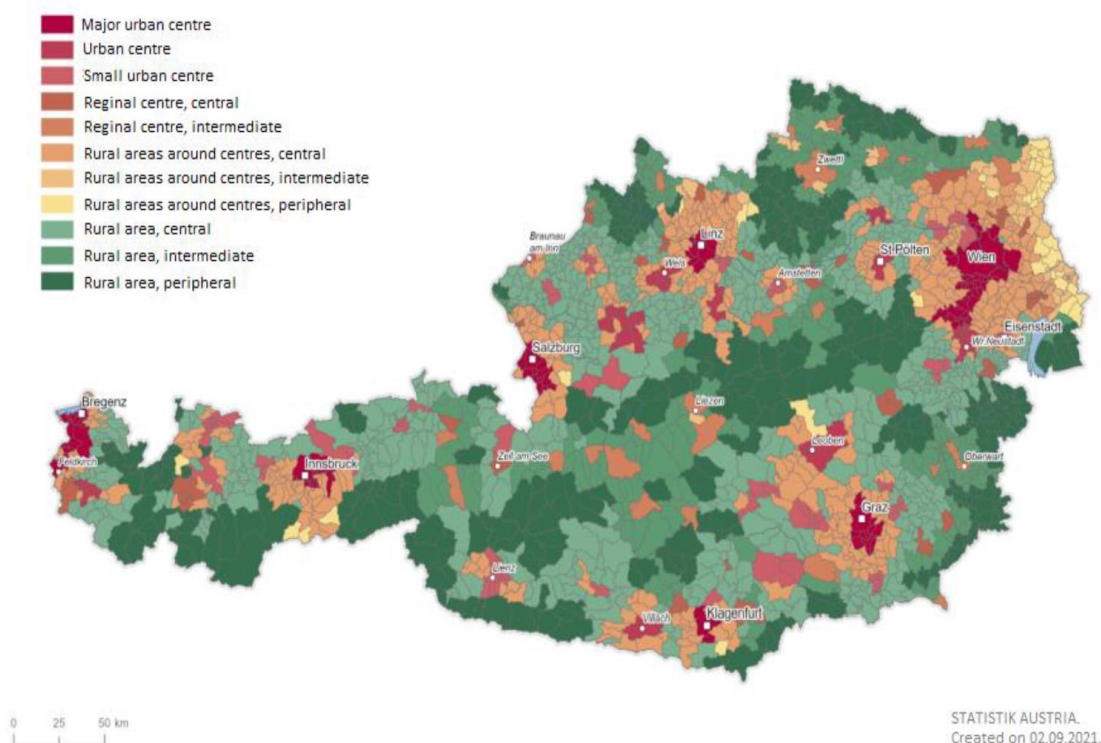
1.2.1. *Ausztria*

A NEET fiatalok koncepciója az első megjelenése óta szerves részét képezi az osztrák és európai szintű szociálpolitikai jelentéstételnek.

Az osztrák statisztikák szerint 2022-ben **a 15 és 24 év közötti fiatalok NEET-ként besorolt aránya átlagosan 8,1%** volt.³A regionális különbségek szembetűnőek voltak, Bécsben a NEET-ráta jelentősen magasabb volt a többi tartományhoz képest, Vorarlberg kivételével. Felső-Ausztriában például 6,1% volt a NEET-ráta, míg Stájerországban, Tirolban és Alsó-Ausztriában alacsonyabb arányokat figyeltek meg. Ezzel szemben Bécsben és Burgenlandban jelentősen magasabbak voltak a NEET-ráták.

³Statistik Austria (2022). Arbeitsmarktstatistiken 2022, Ergebnisse der MikrozensusArbeitskräfteerhebung und der Offene-Stellen-Erhebung. https://www.statistik.at/fileadmin/user_upload/Arbeitsmarktstatistiken-2022_Web-barrierefrei.pdf

1. ábra. Város-vidék tipológia Ausztriában települések szerint⁴.

A 2018-as 64 000 NEET-fiatal közel fele (46,3%) aktívan keresett munkát, míg a fennmaradó 53,7% inaktív volt, azaz nem volt elérhető a munkaerőpiac számára. Feltételezhető, hogy gazdasági visszaesés idején az aktív és inaktív NEET státuszban való tartózkodás időtartama megnő, ami sokkal intenzívebb erőfeszítéseket igényel az inaktív NEET fiatalok aktiválásához. Ez az eloszlás arra utal, hogy a gazdasági visszaesések jelentősen befolyásolhatják az aktív NEET populációt, potenciálisan növelve számukat, míg az inaktív NEET-fiatalok aktiválásához intenzívebb erőfeszítésekre van szükség. Tirolban és Vorarlbergben különösen magas volt az inaktív NEET-fiatalok aránya, körülbelül 62%, bár ennek okai továbbra sem tisztázottak. Más tartományokban is hasonló volt az inaktív NEET-fiatalok aránya, 53% és 56% között, ami rávilágít a jövőbeli kutatások szükségességére ezen eltérések jobb megértése érdekében.

A NEET-ként besorolt fiatal felnőttek egy rendkívül heterogén csoportot képviselnek, számos lehetséges okkal és kockázati tényezővel, amelyek hozzájárulnak a NEET-ként való besorolásukhoz. Ezek az okok többek között az oktatásból való kimaradást, a családi támogató struktúrák hiányát, a gondozási felelősséget, a bevándorló háttérrel, a hátrányos helyzetet és a fogyatékosságot, valamint az egyre

⁴Osztrák Statisztikai Hivatal (2021). Városi-vidéki tipológia, 22. o.
<https://www.statistik.at/fileadmin/pages/453/urbanRuralTypologie.pdf>

gyakoribb pszichoszociális problémákat foglalják magukban.^{5,6,7}E tekintetben hét azonosított NEET alcsoport létezik.

2. ábra. A NEET fiatalok típusai Ausztriában⁸.

Klaszter/csoport	Arány	Jellemzők
Munkanélküli, alacsony iskolai végzettségű fiatalok	23%	Helyi származásúak, 16–19 évesek, férfiak vagy nők. Legfeljebb az alapfokú kötelező iskolai végzettséggel rendelkeznek. Szülőikkel vagy egyik szülővel élnek. A korábbi munkahely elvesztése gyakori ok. Az inaktivitás fontos oka a betegség (kb. 30%). Nincsenek gondozási kötelezettségeik.
Szaktanulóiként végzettségben részesítettek vidéki területeken	19%	Helyi származásúak, inkább férfiak, 20–24 évesek. Középfokú végzettséggel (szakmai képesítéssel) rendelkeznek. Szülőikkel vagy egyik szülővel élnek legfeljebb 5 000 lakosú településeken. 25%-uknak már van állásajánlata. Nincsenek gondozási kötelezettségeik, valószínűleg lakóhelyük közelében keresnek munkát.
Idősebb munkanélküliek	18%	Helyi származásúak, 20–24 évesek, inkább férfiak. Alap- vagy középfokú végzettséggel rendelkeznek. Szülőikkel, egyik szülővel vagy egyedül élnek. Betegség miatt inaktívak (kb. 18%). A leggyakoribb ok a munkahely elvesztése.
Várakozó helyzetben lévő iskolaelhagyók	11%	Helyi származásúak. Gyakran rendelkeznek iskolai végzettséget igazoló bizonyítvánnyal vagy legalább szakiskolai végzettséggel. Szülőikkel vagy egyik szülővel élnek. További tanulásra, képzésre, megfelelő állásra, illetve katonai vagy polgári szolgálatra várnak.
Migrációs háttérrel rendelkező fiatal anyák	14%	Migrációs háttérrel rendelkeznek, 20–24 évesek, házasok. Alacsony iskolai végzettségűek, esetenként középfokú végzettséggel vagy érettségivel (10%). Egy vagy több gyermek gondozásáról gondoskodnak. Az elmúlt három hétben nem kerestek aktívan munkát.
Migrációs háttér nélküli fiatal anyák	9%	Helyi származásúak, 20–24 évesek. Partnerrel, szülőikkel vagy egyedülálló szülőként élnek. Alacsony vagy középfokú végzettséggel rendelkeznek. Egy vagy több gyermekről gondoskodnak, de ötből egy az elmúlt három hétben aktívan keresett munkát.
Migrációs háttérrel rendelkező fiatal házas nők	6%	Migrációs háttérrel rendelkeznek, házasok, partnerükkel élnek. Alacsony vagy középfokú végzettségűek. 10%-uk érettségivel rendelkezik. Részleges gondozási kötelezettségeik vannak. Inaktivitásuk oka elsősorban személyes és családi jellegű.

⁵Boll, C., Kloss, A., Puckelwald, J., Schneider, J., Wilke, C. B. és Will, A.-K. (2013). Ungenutzte Arbeitskräftepotenziale in Deutschland: Maßnahmen und Effekte. Hamburgisches WeltWirtschaftsinstitut (HWWI).

⁶Esch, P., Bocquet, V., Pull, C., Couffignal, S., Lehnert, T., Graas, M., Fond-Harmant, L. és Anseau, M. (2014). A mentális zavarok és az iskolai végzettség lefelé tartó spirálja: Szisztematikus áttekintés a korai iskolaelhagyásról. BMC Psychiatry, 14(1), 237. <https://doi.org/10.1186/s12888-014-0237-4>.

⁷Tamesberger, D., Leitgöb, H. és Bacher, J. (2014). Hogyan küzdünk a NEET ellen? Ausztriai adatok. Intereconomics, 49(4), 221–227. <https://doi.org/10.1007/s10272-014-0503-1>.

⁸Bacher, J. NEET-Jugendliche in Österreich: Problemausmaß, volkswirtschaftliche Kosten und Handlungsempfehlungen 9, Nr. 1 (2020), S. 24–26. <https://doi.org/10.15203/MOMENTUMQUARTERLY.VOL9.NO1.P18-34>.

Míg a NEET-fiatalok a városi és vidéki területeken egyaránt jelen vannak, a vidéki fiatalok egyedi kihívásokkal néznek szembe. A vidéki területeken az oktatási intézményekhez, képzési programokhoz és munkalehetőségekhez való korlátozott hozzáférés hozzájárulhat a NEET-arányokhoz ezen népesség körében. Ezenkívül a vidéki fiatalok további akadályokkal is szembesülhetnek, mint például a közlekedési nehézségek és a társadalmi elszigeteltség, ami tovább súlyosbítja az oktatásból és a foglalkoztatásból való kiesésüket.

A **NEET-fiatalok száma** alacsony Tirolban, Felső-Ausztriában és Salzburgban, míg magas Vorarlbergben és Bécsben. Alsó-Ausztria az osztrák átlaghoz tartozik. Más európai országokkal ellentétben Ausztriában a NEET-arányok magasabbak a városi területeken, mint a vidéki területeken. Bár az ausztriai vidéki NEET-fiatalokra vonatkozó adatok korlátozottak, de egyre frissebbek, a kutatások azt mutatják, hogy a teljes NEET-populáció jelentős részét teszik ki. A vidéki NEET-fiatalok kezelésére irányuló stratégiáknak figyelembe kell venniük ezen egyének sajátos igényeit és körülményeit, beleértve a célzott ismeretterjesztő erőfeszítéseket, a vidéki infrastruktúrába való beruházásokat és a személyre szabott támogatási programokat.

A NEET-csoportba kerüléshez vezető fő okok a korai iskolaelhagyás, a betegség és a gondozási kötelezettségek.⁹Azok a fiatalok, akiknek nincs kötelező iskolai végzettségüknel több, tízszer nagyobb kockázatnak vannak kitéve, mint a középfokú végzettséggel rendelkezők. Ezért az ausztriai beavatkozások és programok az iskolarendszerben vagy a szakképzésben (VET) megszerzett képesítésekre összpontosítanak.

A viszonylag alacsony ifjúsági munkanélküliségi és NEET-ráta miatt Ausztriát egyre inkább jó példaként tárgyalják a politikai diskurzusban és a nemzetközi szakirodalomban. A „18 éves korig tartó oktatás” törvénye és az „Ifjúsági garancia”¹⁰célzott támogatási mechanizmusokat tesznek lehetővé. A „18 éves korig oktatásról” szóló törvény feljogosítja az iskolákat és az oktatási intézményeket, hogy jelentsék azokat a fiatalokat, akik 18 év alatt lemorzsolódnak az oktatásból. Ezekkel a családokkal képzett „ifjúsági coachok” foglalkoznak, hogy megértsék az igényeket és azonosítsák a fiatalok lehetséges perspektíváit az oktatásba, a foglalkoztatásba vagy az integrációs támogató programokba való belépéshez.¹¹Az ifjúsági coaching fontos eleme az együttműködés a folyamat minden szintjén, hogy a lehető legjobb támogatást nyújtsák a fiataloknak. Az ifjúsági coachok erőforrás-orientált megközelítéssel dolgoznak, és bevonják a fiatalok környezetét. A fiatalok tanulmányi útjáról rendelkezésre álló adatok nagyon magasak, és

⁹Bacher, J. NEET-Jugendliche in Österreich: Problemausmaß, volkswirtschaftliche Kosten und Handlungsempfehlungen 9, Nr. 1 (2020), S. 24–26.

<https://doi.org/10.15203/MOMENTUMQUARTERLY.VOL9.NO1.P18-34>

¹⁰Scharle, A./Weber, T. (2011): Ifjúsági garanciák: ÁFSZ-megközelítések és intézkedések az alacsony képzettségű fiatalok számára. Tematikus szintézisdokumentum. Az Európai Bizottság kölcsönös tanulási programja.

¹¹Steiner, M., Pessl, G., Wagner, E. & Karaszek, J. (2013). Értékelés „Jugendcoaching” – Endbericht. Studie im Auftrag des BMASK. Institut für Höhere Studien.

ezeket az Osztrák Statisztikai Hivatal gyűjti az oktatással kapcsolatos foglalkoztatási magatartás monitorozása keretében.¹²

Az ifjúsági coachok beoszthatják a fiatalokat az integrációs támogató programokba is. Jó gyakorlat erre az „AFIT” program, az „AusbildungsFit” rövidítése, amely egy osztrák képzési program, amelyet kifejezetten a NEET-ként besorolt fiatalok számára terveztek. A program célja, hogy támogassa ezeket a jellemzően 15 és 24 év közötti személyeket azáltal, hogy segít nekik áthidalni a szakadékot a formális oktatás elhagyása és a munkaerőpiacra vagy a továbbképzésre való belépés között. További ígéretes lehetőségek a fiatalok számára a vállalatközi szakképzésekben, úgynevezett tanulószerveződéses gyakorlati képzésekben (Überbetriebliche Lehrausbildung) való részvétel.¹³, termelő iskolák (Produktionsschulen)¹⁴, vagy mások.

Az 1970-es évek óta folyamatosan növekvő ausztriai oktatásban való részvétel miatt ma a lakosság nagy része már rendelkezik középszintű végzettséggel. Azonban továbbra is bizonyítékok vannak a formálisan oktatási szempontból hátrányos helyzetű családokból származó egyének hátrányára. A 2024-ben a mintában szereplő NEET-fiatalok körében végzett primer kutatás szerint (a BoT projekt keretében 2024-ben végzett kutatás) a vidéki területeken élő NEET-fiatalok 30%-a nem fér hozzá megfelelő oktatáshoz és munkalehetőségekhez. Ez a különbség még hangsúlyosabb a migráns háttérű NEET-fiatalok körében, akiknél a nyelvi akadályok és a rendszerszintű egyenlőtlenségek miatt nagyobb a társadalmi-gazdasági kirekesztés kockázata. A megkérdezett NEET-populációban csak 42% rendelkezik középfokú végzettséggel, míg a fennmaradó 58% csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik, vagy nem fejezte be a formális iskolai végzettséget. Az alacsony iskolai végzettségűek magas aránya jelentős akadályt jelent a munkaerőpiacra és a további képzési lehetőségekhez való hozzáférésben.

Ausztriában, sok más országhoz hasonlóan, a **nemi szerepek és elvárások** jelentős hatással lehetnek a nők és férfiak oktatási és szakmai pályáira. A fiatal nők esetében a gondozási feladatok, a gyermek vagy beteg hozzátartozó gondozása a NEET státusz fő oka. A korán iskolaelhagyók, azaz azok, akik legfeljebb kötelező iskolai végzettséggel rendelkeznek, 10,4-szer nagyobb kockázatnak vannak kitéve a NEET helyzetbe kerülés szempontjából (40,7% vs. 3,9%), mint a legalább középfokú iskolai végzettséggel (szakképzésben vagy szakiskolában) rendelkezők. A vidéki NEET-fiatalok nemi megoszlása Ausztriában viszonylag kiegyensúlyozott arányt mutat, 52% férfi és 48% nő.¹⁵ A válaszadók többsége a 18-25 éves korosztályba tartozik, ami rávilágít a korai felnőttkorban

¹²Statistik Austria (2023). Oktatással kapcsolatos pályakövetés. Szabványos dokumentáció – Metainformációk. https://www.statistik.at/fileadmin/shared/QM/Standarddokumentationen/B_en/engl_std_b_biber.pdf

¹³Walther, A./Pohl, A. (2005): Tematikus tanulmány a hátrányos helyzetű fiatalokat érintő szakpolitikai intézkedésekről. Az Európai Bizottság megbízásából készült tanulmány – Zárójelentés. Hrsg. kontra Innovációs és Társadalomkutató Intézet (IRIS), Tübingen, 13. o. http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/youth_study_en.pdf, 2024.03.20.

¹⁴Duell, N./Vogler-Ludwig, K.: Az állami foglalkoztatási szolgálatok szerepe a fiatalok integrációjában. Az európai bevált gyakorlatok áttekintése. ÁFSZ-PSZ Párbeszéd Program: Elemző tanulmány, 20. o. Online elérhető a <http://www.economix.org/Analytical%20paper%20youth.pdf> címen.

¹⁵A BoT projekt keretében 2024-ben végzett elsődleges adatelemzés.

bekövetkező beavatkozás kritikus időszakára. A megkérdezett NEET-fiatalok körülbelül 44%-a 18 és 24 év közötti fiatal felnőtt, míg 39%-uk 25-29 év közötti. Ez azt jelzi, hogy sok fiatal a tipikus iskolaelhagyási koron túl is kimarad a munkaerőpiacról vagy az oktatási rendszerből, ami célzott támogatást tesz szükségessé ennek a korosztálynak.

3. ábra. Az inaktív NEET-fiatalok munkakeresés hiányának okai¹⁶.

Munkakeresés elmaradásának oka	Férfi	Nő	Összesen
<i>Iskolai oktatásban vagy szakképzésben való részvétel</i>	8,3%	3,1%	5,4%
<i>Egyéb személyes vagy családi körülmények (háztartásvezetés)</i>	10,4%	23,4%	17,9%
<i>Gyermekek vagy gondozásra szoruló felnőttek ellátása</i>	-	31,3%	17,9%
<i>Betegség vagy munkavégzést akadályozó egészségi állapot</i>	43,8%	14,1%	26,8%
<i>Már talált új munkahelyet</i>	2,1%	3,1%	2,7%
<i>A korábbi álláskeresési lépések eredményére vár</i>	4,2%	1,6%	2,7%
<i>Visszatérés a korábbi munkahelyre</i>	10,4%	4,7%	7,1%
<i>Egyéb okok</i>	20,8%	18,8%	19,6%
Összesen	100%	100%	100%
Mintalétszám (fő)	48	64	112

Vidéki területeken a három év alatti gyermekek gyermekfelügyeletének támogatása gyakran kihívást jelent. A célcsoport NEET státuszának leküzdéséhez különösen hatékony lehet az állami gyermekfelügyeleti létesítmények bővítése a család és a munka, illetve a család és az oktatás jobb összeegyeztetése érdekében. A hangsúly nemcsak a család és a munka összeegyeztetésére, hanem a továbbtanulással való összehangolására is kulcsfontosságú, mivel a NEET státuszú fiatal anyák körülbelül fele legfeljebb kötelező oktatást végzett.

A korfaktor jelentős szerepet játszik a NEET-fiatalok százalékos arányában Ausztriában, akárcsak sok más országban. E tekintetben a NEET-fiatalok körében nemi és életkori különbségek figyelhetők meg. A 15 és 19 év közötti férfi fiatalok magasabb NEET-arányt mutatnak, mint az azonos korú nők. A 20 és 24 év közöttiek körében a nemek aránya megfordul a gondozási feladatok miatt.

¹⁶Bacher, J. (2020) NEET-Jugendliche in Österreich: Problemausmaß, volkswirtschaftliche Kosten und Handlungsempfehlungen 9, Nr. 1, 26. o.
<https://doi.org/10.15203/MOMENTUMQUARTERLY.VOL9.NO1.P18-34>

A menekült háttérű fiatal felnőttek különösen nehéz helyzetben élnek¹⁷Különleges kihívásokkal néznek szembe. Aki jövőt akar építeni az új lakóhelyén, annak új tanulási tartalmakat kell elsajátítania, egy korábban idegen kultúrával kell megbirkóznia, és folytatnia kell a tanulmányait. A menekültek azonban nemcsak teljesen eltérő oktatási kontextusú országokból érkeznek, hanem a „tanulmányi karrierjüket” is megszakította a menekülés. A nyelvi kompetenciát először el kell sajátítani, néha a nulláról, az olvasási és írási készségek fejlesztésével kezdve.

A társadalmi háttér erősebben befolyásolja az iskolai sikert, például a továbbtanulást, mint a migráns háttér. Úgy tűnik azonban, hogy ez nem vonatkozik a korai iskolaelhagyásra. Itt a társadalmi háttér kevésbé fontos, és a migráns háttér erősebb hatással bír.¹⁸A társadalmi-demográfiai jellemzők és a NEET státusz közötti megfigyelhető kétváltozós kapcsolatok annak tulajdoníthatók, hogy ezek a változók az első bevándorló generációhoz való tartozásukkal függnek össze. Például, Az első generációs bevándorlók gyakrabban élnek városokban, ami magasabb NEET-kockázatot eredményez a városi területeken.

Annak ellenére, hogy a technológia széles körben elterjedt a társas interakciókban, a vidéki Ausztriában élő NEET-fiataloknak csak 35%-a rendelkezik alapvető digitális kompetenciákkal, és mindössze 12%-uk rendelkezik haladó szintű digitális készségekkel.¹⁹Ez a digitális írástudásbeli hiányosság kritikus akadályt jelent a modern munkalehetőségekhez való hozzáférésben olyan ágazatokban, mint a digitális marketing, az e-kereskedelem és általában a távmunka. A digitális infrastruktúrához való korlátozott hozzáférés a vidéki területeken tovább súlyosbítja a digitális szakadékot, a válaszadók csak 50%-a számolt be megbízható internetkapcsolatról otthonában. Ez közvetlen hatással van az online oktatásban vagy álláskeresésben való részvételi képességükre.

A NEET-fiatalok által jelentett elsődleges akadályok közé tartozik a szakképzési lehetőségek hiánya (a válaszadók 67%-a említette), valamint a meglévő programok karriercéljaik szempontjából való irrelevanciájának észlelése (44%-uk szerint). Ezek az eredmények a fiatalok elvárásai és a rendelkezésre álló oktatási források közötti eltérésre utalnak.

Ezenkívül a NEET-fiatalok 53%-a elégedetlenségét fejezi ki a nyújtott támogató szolgáltatásokkal, a nem megfelelő karrier-tanácsadásra és a munkaerőpiaci utak eligazodásához szükséges személyre szabott útmutatás hiányára hivatkozva.

A vidéki területeken élő NEET-fiatalok helyzete számos sokrétű és egymással összefüggő kihívást foglal magában, amelyek átfogó és több ágból álló stratégiai megközelítést tesznek szükségessé, mint például:

¹⁷Steiner, M., Pessl, G., Wagner, E. & Karaszek, J. (2013). Értékelés „Jugendcoaching” – Endbericht. Studie im Auftrag des BMASK. Institut für Höhere Studien.

¹⁸Steiner, M., Pessl, G., Wagner, E. & Karaszek, J. (2013). Értékelés „Jugendcoaching” – Endbericht. Studie im Auftrag des BMASK. Institut für Höhere Studien.

¹⁹A BoT projekt keretében 2024-ben végzett elsődleges adatelemzés.

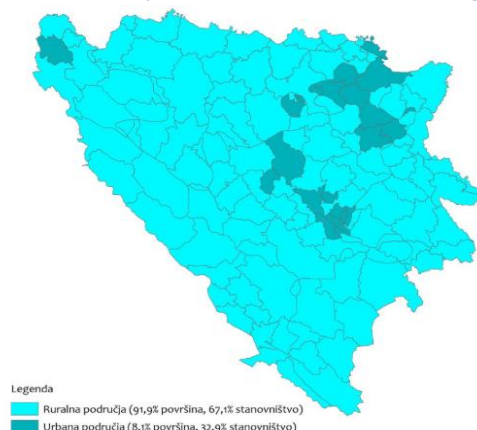
- **A szakképzéshez való hozzáférés javítása:** Célzott szakképzési és tanulószereződéses gyakorlati képzési programok kidolgozása, amelyek jobban igazodnak a NEET fiatalok készségeihez és törekvéseihez.
- **Digitális írástudással kapcsolatos kezdeményezések előmozdítása:** Közösségi alapú digitális írástudási programok létrehozása a készségbeli különbségek áthidalása érdekében, különös tekintettel a fejlett digitális kompetenciákra.
- **A tájékoztatás és az információkhoz való hozzáférés javítása:** Hozzáférhető információs platformok létrehozása és a közösségi ismeretterjesztés erősítése annak biztosítása érdekében, hogy a NEET-fiatalok tisztában legyenek a rendelkezésükre álló lehetőségekkel és erőforrásokkal.
- **Bővítse a támogató hálózatokat és a mentorprogramokat:** Megerősíteni a családi és közösségi támogató struktúrákat, és hozzon létre mentorprogramokat, amelyek folyamatos útmutatást és érzelmi támogatást nyújtanak.

1.2.2. Bosznia-Hercegovina

A legutóbbi (2013-as) népszámlálás szerint Bosznia-Hercegovina teljes lakossága 3,53 millió volt. Ezenkívül az említett népszámlálás szerint Bosznia-Hercegovinában körülbelül 770 000 fiatal él 15 és 30 év közötti korosztályban. Ha ezt a fiatal népességet Bosznia-Hercegovina teljes népességének kontextusába helyezzük, arra a következtetésre jutunk, hogy a teljes népesség körülbelül 20%-át teszi ki. A vidékről a városi területekre irányuló migrációs trendek, valamint a természetes fogyás és a jelentős kivándorlási trendek az országból más uniós országokba, különösen a fiatalok körében, jelentősen befolyásolják a népesség számát és térbeli eloszlását.

Bosznia-Hercegovina 2023–2027 közötti időszakra vonatkozó vidékfejlesztési stratégiai terve szerint Bosznia-Hercegovina területének 91,9%-a vidéki terület, ahol a lakosság 67,1%-a él.

4. ábra. Vidéki és városi területek helyi szinten Bosznia-Hercegovinában

A Regionális Együttműködési Tanács által 2021-ben végzett tanulmány eredményeit elemezve, amely a NEET-fiatalok arányát Bosznia-Hercegovinában a teljes fiatalok

számának 21,6%-ára becsüli (körülbelül 160 000 NEET-fiatal), a férfiak és nők közötti nemek közötti szignifikáns különbség nélkül, elmondhatjuk, hogy Bosznia-Hercegovinában körülbelül 108 000 NEET-fiatal él vidéki területeken. Ebben a korcsoportban a NEET-fiatalok többsége közepes szintű képzettséggel rendelkezett, míg nagyon kevesen rendelkeztek felsőfokú végzettséggel, ami a vidéki területeken élő NEET-fiatalokra jellemző.

Fontos megjegyezni, hogy az elmúlt 15 évben az ország egész területén csökkenő tendencia volt megfigyelhető a NEET-fiatalok aránya az általános ifjúsági népességen belül, bár jelenleg elfogadhatatlan szinten, körülbelül 22%-on áll. A Vidéki NEET Ifjúsági Hálózat és az Európai Tudományos Együttműködés által 2020-ban rendelkezésre álló kutatások szerint a 2009 és 2019 közötti időszakban jelentősen csökkent a NEET-fiatalok aránya az általános ifjúsági népességen belül. Az alábbi grafikon szerint a NEET-arány Bosznia-Hercegovinában 25,52%-ról (2009) 20,76%-ra (2019) csökkent. Hasonló tendencia figyelhető meg a városi (20,62% 2009-ben, 18,36% 2019-ben) és a vidéki (28,57% 2009-ben, 22,52% 2019-ben) területeken is.²⁰

Az adott régióban a fiatalok teljes népességen belüli arányának, valamint a NEET-fiatalok teljes ifjúsági népességen belüli arányának különbségei meglehetősen kicsik, vagy statisztikailag nem szignifikánsak, amint az a következő táblázatban is látható.

5. ábra. A fiatalok aránya a teljes népességen belül entitások szerint (2013)

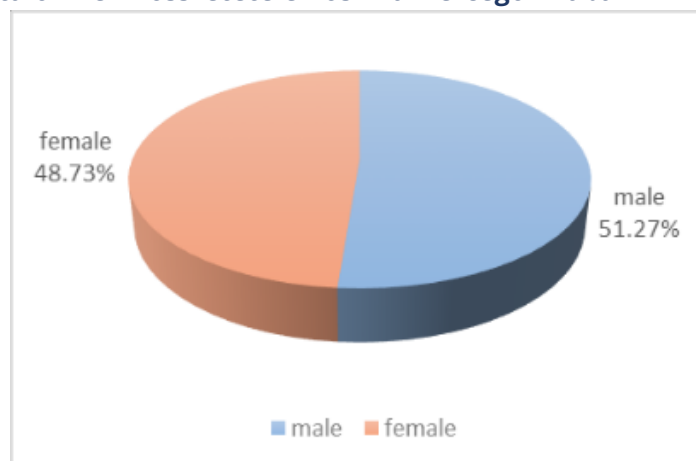
	Total population	15-19	20-24	25-29	Total Youth	% of Youth in Total population
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE	2.219.220	161.881	150.902	164.203	476.986	21%
REPUBLIKA SRPSKA	1.170.342	70.815	65.363	76.753	212.931	18%
BRČKO DISTRIKT	83.516	5.323	4.936	5.729	15.988	19%

Bosznia-Hercegovinában a nem tanuló, foglalkoztatott vagy képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) az ország összetett gazdasági, társadalmi és oktatási helyzetéből adódó kihívásokkal néznek szembe. A gazdasági nehézségek, a magas munkanélküliségi ráta, az oktatáshoz és az alapvető szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés, valamint a társadalmi és pszichológiai kihívások miatt a NEET-fiatalok egy korlátozott lehetőségekkel rendelkező kiszolgáltatott csoportot képviselnek.

Az elemzések kimutatták, hogy a férfiak 51,3%-os arányukkal nagyobb arányban képviseltetik magukat a NEET-fiatalok között, mint a nők (48,7%), ami jelentősen eltér az EU-28 57%-os átlagától a fiatal nők javára.

²⁰VIDÉKI NEET-EK BOSZNIA ÉS HERCEGOVINÁBAN, A. Mujčinović, M. Emirhafizović, A. Nikolić, G. Đurić., közzétéve: COST Action CA 18213: Vidéki NEET Ifjúsági Hálózat: A vidéki NEET-ek társadalmi kirekesztésének mögöttes kockázatainak modellezése, 2020. december.

6. ábra. A NEET-fiatalok nemi összetétele Bosznia-Hercegovinában

A Friedrich Ebert Alapítvány által 2019-ben végzett ifjúságkutatás szerint a települések típusát tekintve a válaszadók gyakrabban élnek városokban (57,2%), mint vidéki területeken (42,8%). Ez a 2019-ben regisztrált 14,4%-os különbség nagyobb, mint az előző öt éves időszak, amikor ez a különbség 9,6% volt, ami a városokban élő fiatalok 4,8%-os növekedését jelzi, ami megfelel a boszniai társadalom gyorsuló urbanizációjának vagy agráriumvesztésének trendjének. A települések mérete alapján a megkérdezett fiatalok túlnyomórészt legfeljebb 2000 lakosú településeken élnek (46,2%), míg a megkérdezettek 7,0%-a 100 000 lakosnál nagyobb városokban, amint azt az alábbi táblázat részletezi.

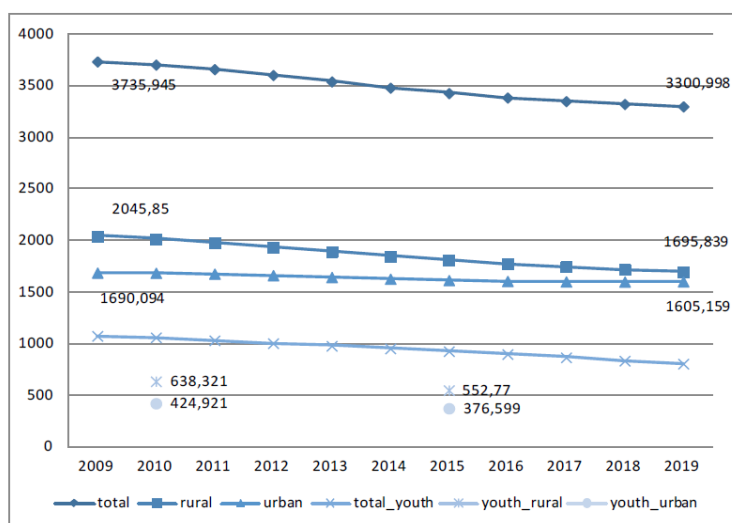
7. ábra. A fiatalok lakóhelyeül szolgáló települések nagysága (%)

Size of Settlements	
Ispod 2,000	46,4
2,000 – 5,000	9,1
5,000 – 10,000	8,5
10,000 – 20,000	11,1
20,000 – 50,000	8,0
50,000 – 100,000	9,9
100,000 – 500,000	7,0

A fiatal népesség urbanizációs fok szerinti megoszlására vonatkozó rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy 2010 és 2015 között a teljes fiatal népesség 12,59%-kal, a vidéki régiókban 13,40%-kal, a városi régiókban pedig 11,37%-kal csökkent. Hasonló tendencia figyelhető meg mind a vidéki, mind a városi régiókban a különböző korcsoportokban. A vidéki régiókat tekintve jelentős negatív tendencia figyelhető meg a 20 és 24 év közötti korcsoportban (26,03%-os csökkenés).²¹

²¹VIDÉKI NEET-EK BOSZNIA ÉS HERCEGOVINÁBAN, A. Mujčinović, M. Emirhafizović, A. Nikolić, G. Đurić., közzétéve: COST Action CA 18213: Vidéki NEET Ifjúsági Hálózat: A vidéki NEET-ek társadalmi kirekesztésének mögöttes kockázatainak modellezése, 2020. december.

8. ábra. A népesség és a fiatalok számának csökkenése Bosznia-Hercegovina városi és vidéki területein

Az előző grafikonból arra lehet következtetni, hogy Bosznia-Hercegovinában jelentősen csökkent a fiatalok száma, a legkiemelkedőbb csökkenés a vidéki területeken és a 25-29 éves korosztályban figyelhető meg. A fiatalok számának csökkenése összefüggésbe hozható a demográfiai mutatók negatív trendjeivel, mint például a negatív természetes népességnövekedés (a fiatalabb korcsoportokban figyelemre méltó), amely az elmúlt 5 évben folyamatosan fennállt, és 2023-ban -9193 főt tett ki.²², vagy külső migrációk (a 25-29 éves korosztályban figyelemre méltó).

További elemzések kimutatták, **hogy a középszintű készségekkel rendelkező NEET-fiatalok** túlsúlyban vannak. Nevezetesen, Bosznia-Hercegovinában a NEET-fiatalok többsége középszintű készségekkel rendelkezik, amelyek gyakran nem felelnek meg a munkaerőpiaci igényeknek. Ez az eltérés alulfoglalkoztatottsághoz vagy munkanélküliséghez vezet, és elriaszthatja a további tanulmányokat. Nagyon kevés NEET-fiatal rendelkezik felsőfokú végzettséggel, ami a tanulmányi előmenetel korlátozott lehetőségeit tükrözi, különösen a vidéki területeken. A készségbeli különbségek kezelése célzott szakképzéssel és egész életen át tartó tanulási lehetőségekkel kulcsfontosságú a foglalkoztatási eredmények javítása érdekében.

A 15 év feletti NEET-populáció csökkenőben van, de még mindig magas (22%). Bár a NEET-fiatalok aránya fokozatosan csökken, továbbra is kétszer olyan magas, mint az EU-28 átlaga, ami a fiatalok kirekesztésének csökkentése érdekében folyamatos erőfeszítések szükségességét jelzi. A lassú előrehaladás arra utal, hogy a meglévő stratégiák elégtelenek vagy nem megfelelően hajtják végre őket. Az átfogó nemzeti és helyi politikák kidolgozása, az ágazatközi koordináció javítása és az erőforrás-elosztás növelése kulcsfontosságú a NEET-arányok csökkentésének felgyorsításához.

²²Bosznia-Hercegovina Statisztikai Hivatala, 2024. április. <https://bhas.gov.ba/>

A fiatalok népességcsökkenése, különösen a vidéki területeken. A fiatalok összlétszáma csökken, a vidéki területeken jelentősebb a csökkenés. Ezt a tendenciát elsősorban a városi központokba irányuló belső migráció és a külföldi kivándorlás magas szintje vezérli, különösen a vidéki régiókban tapasztalható rossz gazdasági körülmények és korlátozott karrierlehetőségek miatt. A fiatalok vidéki területekről való elvándorlása súlyosbítja a regionális egyenlőtlenségeket és aláássa a helyi fejlődést. Ennek megoldása a vidéki gazdaságfejlesztés előmozdítását, az életminőség javítását és a vidéki közösségekben élő fiatal vállalkozók személyre szabott támogatását igényli.

A szülőkkel élő NEET-fiatalok magas aránya (több mint 80%). Bosznia-Hercegovinában a NEET-fiatalok nagy része a szüleivel él, ami jóval magasabb arány, mint az EU-28 átlaga. Ez a jelenség részben a gazdasági instabilitásnak, az alacsony béreknek és a magas munkanélküliségi rátának tudható be, amelyek akadályozzák a fiatalokat a pénzügyi függetlenség elérésében. Azok a programok, amelyek támogatják a fiatalok vállalkozói tevékenységét, megfizethető lakhatási lehetőségeket biztosítanak, és előmozdítják a pénzügyi ismereteket, lehetővé tehetik a fiatalok számára, hogy gyorsabban áttérjenek az önálló életre.

A fiatalok közel vannak a szegénységi küszöbhez. Bosznia-Hercegovina fiataljai kiszolgáltatott csoportot alkotnak, akiket jobban fenyeget a szegénység, mint a felnőtt lakosságot. Ez a kiszolgáltatottság különösen hangsúlyos azoknál a fiataloknál, akik az általános iskolán túl nem folytatnak tanulmányokat. Mivel e csoport 57%-a szegénységben él, a beavatkozásoknak prioritásként kell kezelniük az oktatásban való megtartást és az újrabeilleszkedést célzó programokat, a gazdasági egyenlőtlenségeket csökkentő szociális védelmi intézkedésekkel párosulva.

A bonyolult közigazgatási struktúra akadályozza az oktatás fejlődését Bosznia-Hercegovinában. Bosznia-Hercegovina decentralizált közigazgatási berendezkedése, ahol az oktatásért több kormányzati szint felelős, bonyolítja a szakpolitikák kidolgozását és végrehajtását. Ez a széttöredezettség az oktatás minőségében és hozzáférhetőségében eltérésekhez vezet az ország egész területén, különösen a marginalizált csoportokat, például a NEET-fiatalokat érintve. Az adminisztratív keretrendszer korszerűsítése és a kormányzati szervek közötti koordináció javítása javíthatná az oktatási szolgáltatások nyújtását. Ezenkívül az oktatási rendszer nincs összhangban a munkaerőpiaci igényekkel, ami alacsony foglalkoztatottsági arányhoz vezet a fiatalok körében.

Magas ifjúsági munkanélküliségi ráta (38%). Bosznia-Hercegovinában a fiatalok munkanélküliségi rátája riasztóan magas az uniós normákhoz képest, ami a munkaerőpiac strukturális problémáit és a hatékony foglalkoztatáspolitikák hiányát tükrözi. Ez a magas arány a NEET-jelenség egyik kritikus mozgatórugója, ami átfogó munkaerőpiaci reformokat, aktív foglalkoztatási intézkedéseket, valamint az oktatási intézmények és a magánszektor közötti kapcsolatok erősítését teszi szükségessé.

A Karrierinformációs és Tanácsadó Központok (CISO) szerepe. CISO központok kulcsszerepet játszanak a NEET-fiatalok és a munkaerőpiac közötti szakadék áthidalásában. Pályaválasztási tanácsadást, pályaválasztási tanácsadást és készségfejlesztési lehetőségeket kínálnak, amelyek kulcsfontosságúak a fiatalok számára, akik egyébként „láthatatlanok” lennének a munkaerő-közvetítő ügynökségek számára. A CISO-központok elérhetőségének és szolgáltatásainak bővítése javíthatja a NEET-fiatalok foglalkoztathatóságát és integrációját, különösen a távoli vagy alulszolgáltatott területeken.

Testreszabott megelőző és integrációs programokra van szükség. A megelőző és integrációs programoknak a munkaerőpiacon szükséges specifikus készségek, például az álláskeresési, motivációs és prezentációs készségek fejlesztésére, valamint az állásinterjúk szimulálására kell összpontosítaniuk. Ezeket a programokat a NEET alcsoportok változó igényeihez kell igazítani, figyelembe véve olyan tényezőket, mint az életkor, az iskolai végzettség és a földrajzi elhelyezkedés, a hatás maximalizálása érdekében.

A fiatalok több mint 50%-a fejezte ki érdeklődését az ország elhagyása iránt. A kivándorlás iránti nagy érdeklődés a helyi lehetőségekbe vetett bizalom hiányát és a jobb életszínvonal iránti vágyat tükrözi. Ha ezt a tendenciát nem kezelik, az ország humántőkéjének további kimerüléséhez vezet. A fiatalok számára vonzó lehetőségek megteremtése Bosznia-Hercegovinán belül, mint például a vállalkozásindítási támogatás, a jobb karrierlehetőségek és a jobb szociális szolgáltatások, elengedhetetlen a kivándorlás megfékezéséhez.

A fiatalok körében jelenleg alacsony a mentális egészségügyi szolgáltatások igénybevétele. Bosznia-Hercegovinában végzett kutatások azt mutatják, hogy a fiatalok 15-20%-a járt már pszichológusnál, míg 80%-uk nem, főként a szükségtelenség miatt. A fiatalok mintegy 15%-a azonban úgy érzi, hogy pszichológiai szolgáltatásokra van szüksége, de nem tudja, hol kérhet segítséget. Ez rávilágít arra, hogy mennyire fontos tájékoztatni a fiatalokat a rendelkezésre álló pszichológiai támogató szolgáltatásokról, hogy csökkentsük a segítséghez jutás akadályait. A mentális egészségügyi ellátással kapcsolatos tudatosság növelése kulcsfontosságú a társadalmi stigmatizáció leküzdéséhez. Az oktatási rendszeren belüli rendszeres pszichológusi látogatások megismertethetik a fiatalokat a mentális egészségügyi szolgáltatásokkal. A rendszeres pszichológiai konzultációk bevezetése az oktatási tanterv részévé, a mentális egészségügyi előnyökkel kapcsolatos tudatosság növelése és a megbélyegzés csökkentése nyilvános kampányok révén ösztönözhetné a fiatalokat a segítségkérésre.

Magas kockázati tényezők a NEET kategóriába kerüléshez. A gazdasági instabilitás, a motiváció hiánya, a nem megfelelő kormányzati programok és a gyenge társadalmi integráció a fiatalok NEET-fiatalokká válásának fő kockázati tényezői. E problémák kezelése sokrétű megközelítést igényel, amely magában foglalja a munkahelyteremtést ösztönző gazdaságpolitikákat, a motiváció és a készségek fejlesztését célzó ifjúsági

bevonási programokat, valamint a közösségi kötelek erősítését és az elszigeteltség csökkentését célzó célzott társadalmi befogadási intézkedéseket.

1.2.3. Bulgária

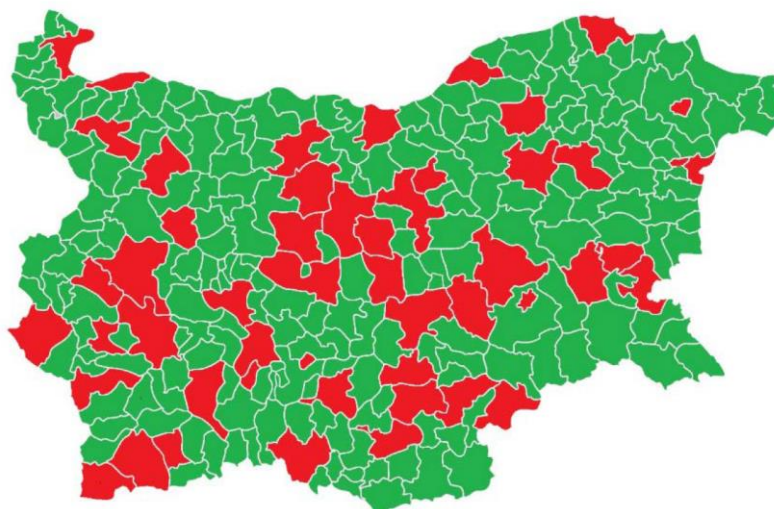
Annak ellenére, hogy Bulgária az elmúlt évtizedekben sikereket ért el a munkanélküliség ráták csökkentésében, az ország komoly kihívásokkal néz szembe a foglalkoztatás terén. Egy OECD-jelentés szerint Bulgária a világ egyik leggyorsabban csökkenő népességű országa. A következő három évtizedben az ország várhatóan elveszíti munkaképes korú lakosságának egyharmadát, ami jelentős kockázatot jelent a súlyos munkaerőhiány szempontjából.

A bolgár munkaerőpiac jó elhelyezkedési kilátásokat kínál a jól képzett és városi emberek számára, de rendkívül egyenlőtlen a fennmaradó 900 000 körüli inaktív és munkanélküli munkaképes korú felnőttöz képest Bulgáriában (a diákok kivételével). Egyes népességcsoportok különösen ki vannak téve az inaktivitás és a munkanélküliség kockázatának. Ezek a csoportok közé tartoznak a nem oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok), az etnikai kisebbségek, a gondozási és családi kötelezettségek miatt nem dolgozók, a betegség és fogyatékoság miatt nem dolgozók, valamint a nem dolgozó munkaképes korú felnőttek.

Az OECD adatai szerint a NEET-fiatalok aránya Bulgáriában 2020-ban az EU-ban a legmagasabbak között volt, 18%-kal, szemben a 14%-os európai átlaggal. Bolgár Köztársaság közigazgatásilag 28 járásra és 265 önkormányzatra oszlik. A települések száma 5256 (beleértve 257 várost és 4999 falut). 8 önkormányzat lakossága meghaladja a 100 000 főt - Szófia, Plovdiv, Várna, Burgasz, Stara Zagora, Ruse, Szliven és Pleven, a lakosság 40,7%-a él ebben a 8 önkormányzatban.

2022-ben Bulgáriában új nemzeti meghatározást vezettek be a vidéki területekre, amely szerint a vidéki területek olyan települések, amelyekben nincs 15 000 főnél nagyobb lakosságú település. A jelenlegi jogszabályok értelmében 215 település tartozik a vidéki települések meghatározása alá.

9. ábra. A Bolgár Köztársaság közigazgatási felosztása települések szerint. A vidéki településeket zölddel, a városi településeket pedig pirossal jelöltük.

Megjegyzés: A közösségvezérelt helyi fejlesztés (CLLD) megközelítésének vidéki területeken végzett nem mezőgazdasági tevékenységekbe történő beruházási beavatkozásokra való alkalmazásához a 30 000 lakosnál nagyobb településsel nem rendelkező vidéki önkormányzat definícióját kell használni, az önkormányzatok száma pedig 237,2.

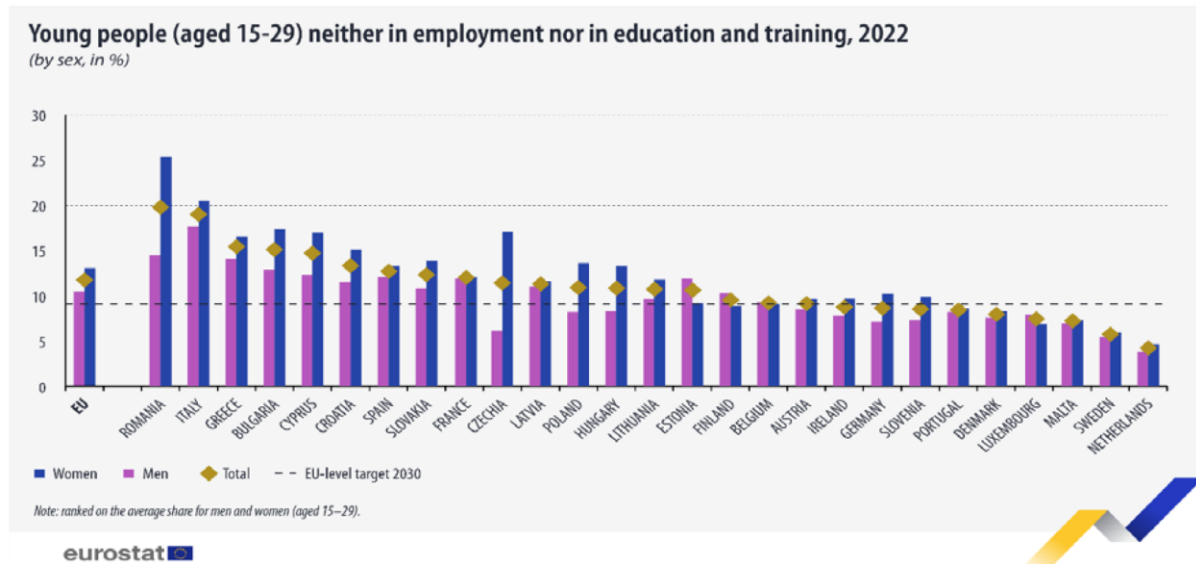
A vidéki területek Bulgária területének 22%-át és a lakosság 13%-át teszik ki (900 963 fő).

2019-ben Bulgária munkanélküliségi rátája az EU-ban a legalacsonyabbak között volt, a 15-64 évesek körében 4%, szemben az EU átlagos 7%-ával, és a munkaerőpiaci részvétel mindössze néhány éven belül jelentősen megnőtt. A 2011-es mindössze 66%-os rátáról 2019-re évtizedek óta a legmagasabb szintre, 73%-ra emelkedett. A foglalkoztatás növekedése a városi területeken és az idősebbek körében volt a legerősebb, míg a vidéki területek és a fiatalok kevésbé profitáltak belőle. Bulgária munkaerőpiaca viszonylag gyorsan stabilizálódott a 2020 tavaszi kezdeti sokk után, és azóta javult, amit a gyorsan végrehajtott szakpolitikai válaszok, többek között az új „60/40” bértámogatási rendszer is támogatott.²³A munkanélküliségi ráta 2020 második felében körülbelül 5%-on stabilizálódott, és a regisztrált álláskereső száma 2021 nyarán a 2019-es szintre esett vissza. Ugyanezen forrás szerint az országban a munkaerőpiac javulása ellenére mintegy 900 000 munkaképes korú felnőtt van munkanélküli vagy inaktív (a diákokat nem számítva). Ezen munkanélküliek 15%-a munkaképes és aktívan keres munkát, míg a fennmaradó 85% inaktív (azaz a munkaerőpiacon kívül esik). Míg az inaktivitás és a munkanélküliség számos különböző csoportot érint, egyes népességcsoportok különösen ki vannak téve ennek, és nagy a kockázata annak, hogy inaktívvá vagy munkanélkülivé válnak vagy azok maradnak. Az ilyen csoportok közül a legkiemelkedőbbek a NEET-fiatalok.

²³A kormányzati kezdeményezés célja a munkáltatók támogatása a gazdasági válság idején. A kormány a munkavállalók bérének 60%-át fedezi (beleértve a társadalombiztosítási járulékokat is), míg a munkáltató a fennmaradó 40%-ért felelős. Ez biztosítja, hogy a munkavállalók a gazdasági kihívások ellenére is teljes fizetésüket megkapják.

2019-ben Bulgáriában 170 000 nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben részt vevő fiatal – NEET-eket – regisztráltak. Ugyanebben az évben az országban az egyik legmagasabb a NEET-arány az EU-ban, 17%, szemben az EU-n belüli 13%-kal. E csoport további elemzése azt mutatja, hogy a fiatalok NEET-jei mintegy 42%-a roma származású.

10. ábra. NEET-fiatalok (15–29 éves fiatalok), akik nem vesznek részt oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben

A legtöbb inaktív és munkanélküli ember számos akadállyal szembesül a foglalkoztatás terén. Bulgáriában az inaktív és munkanélküli emberek, köztük a NEET-fiatalok munkaerőpiaci részvételének leggyakoribb akadályai a készségekkel kapcsolatos akadályok, mint például a korlátozott iskolai végzettség vagy munkatapasztalat, a családi akadályok, az egészségügyi problémák és a földrajzi akadályok – például a távoli településeken és vidéki területeken való élet jármű nélkül. Egyes munkaerőpiaci akadályok sokkal gyakrabban érintenek bizonyos inaktív és munkanélküli csoportokat, mint másokat. Például a munkanélküli romák 42%-a szembesül földrajzi akadállyal, szemben az összes inaktív népesség 21%-ával.

Az OECD jelentése szerint a foglalkoztatási ráták és a bérszintek jelentősen eltérnek az iskolai végzettségű csoportok, az ország különböző régióiban élők, valamint a férfiak és nők között. Azonban nem állnak rendelkezésre konkrét statisztikai információk a NEET-ekről regionális és helyi szinten, és csak a hivatalosan jelentett regionális munkanélküliségi ráták alapján vonhatunk le következtetéseket.

2019-ben a 15-64 évesek foglalkoztatási rátája Bulgária hat tervezési régiójában 60% alatti (59,7% Severozapadenben) és 75% feletti (75,6% Jugozapadenben) között mozgott. A Nemzeti Foglalkoztatási Ügynökség adminisztratív statisztikái szerint a 2020-as munkanélküliségi ráta kerületenként kilenc kerületben alacsonyabb az országos átlagnál (5,6%): Szófia város (1,8%), Gabrovo (3,4%), Várna (3,5%), Stara Zagora (4,2%), Burgasz és Plovdiv (egyenként 4,3%), Pernik (4,4%), Dobrics (5,0%), Veliko Tarnovo (5,3%). A Ruszei

kerületben a szint megegyezik az országos átlaggal (5,6%), míg a fennmaradó 18 kerületben meghaladja az országos átlagot, a Vidini kerületben maximum 13,5%-kal. A foglalkoztatási rátákon túl a bérszintek is jelentősen eltérnek a régiók között. Szófiában a bérszínvonal 40%-kal haladja meg az országos átlagot, míg Blagoevgradban, Bulgária délnyugati részén, az átlagbér kevesebb, mint a szófiai bér fele.

A fiatalok munkaerőpiacról való kimaradása komoly hatással lehet a nehézségek leküzdésére. Ezenkívül a fiatalokat sújtották a legjobban a COVID-19 világjárvány munkaerőpiaci következményei. A világjárvány következtében a NEET-ráták ismét emelkedtek, és 2020-ban 18%-on álltak, szemben a 14%-os európai átlaggal.

A magas NEET-arányok csökkentése érdekében mind a NEA (Országos Foglalkoztatási Ügynökség), mind az önkormányzatok aktivátorokat/mediátorokat alkalmaznak, akik kifejezetten a NEET-fiatalok elérésére és aktiválására összpontosítanak. 2019-ben közel 100 ifjúsági mediátort alkalmaztak Bulgária-szerte. Ezenkívül a NEA létrehozta a Családi Munkaügyi Konzultációkat, amelyek célja, hogy átfogó szolgáltatásokat nyújtsanak a munkanélküliséggel és inaktivitással küzdő családok minden tagjának, azzal a lehetőséggel, hogy megakadályozzák a tinédzserek és fiatal felnőttek NEET-té válását ezekből a családokból. A 25 év alatti NEET-fiatalok kevesebb mint 15%-a regisztrál a NEA-nál, ami korlátozza a NEA által nyújtható támogatást.

A NEET-populáció nyomon követésében további kihívást jelent az ország NEET-fiatalaira, regionális eloszlásukra, nemek szerinti megoszlásukra és egyéb jellemzőikre vonatkozó elegendő adat hiánya. Nagyon nehéz a vidéki területekről származó NEET-fiatalokra irányuló elemzést adni, mivel nem találtunk kizárólag rájuk összpontosító szakirodalmat. Ezért a jelentésben általánosságban a bolgár fiatal NEET-fiatalokról fogunk írni, és nem kifejezetten a vidéki NEET-fiatalokra összpontosítva.

A NEET-fiatalok gazdasági helyzetét tekintve, kormányzati figyelmet kapnak, és a többi munkanélkülihez hasonlóan jutnak hozzá a juttatásokhoz.

Bulgáriában a munkanélküliek jövedelemtámogatását elsősorban egy kétszintű rendszeren keresztül nyújtják a következő juttatásokon keresztül:

Járadékalapú munkanélküli-biztosítás azok számára szól, akik a biztosítás megszűnését megelőző 18 hónapban legalább 12 hónapon keresztül járadékot fizettek vagy kell fizetniük a Munkanélküli-biztosítási Alapba, és akik:

- regisztrált munkanélküli a Munkaügyi Hivatalnál;
- nem jogosultak nyugdíjra Bulgáriában vagy öregségi nyugdíjra más országban, vagy nem részesülnek csökkentett nyugdíjban vagy foglalkoztatói nyugdíjban;
- nem folytatnak olyan keresőtevékenységet, amelyre a társadalombiztosítási törvénykönyv vagy egy másik ország jogszabályai értelmében kötelező biztosítás vonatkozik rájuk, kivéve azokat a személyeket, akik egy napra szóló rövid távú mezőgazdasági idénymunkára kötöttek munkaszerződést.

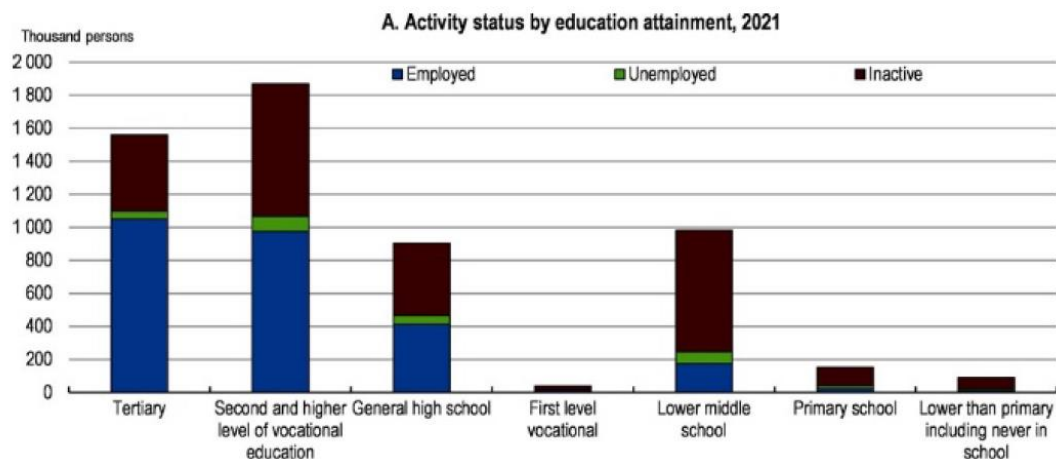
Szociális segély és az úgynevezett „fűtési támogatás”, amelyet általában a téli hónapokra fizetnek, és amely az alacsony jövedelmű családoknak szól, de nem függ a társadalombiztosítási járulékoktól.

Gyermekek után járó támogatások: A terhesség, szülés és gyermeknevelés esetén nyújtott családi ellátások feltételeit a gyermekek családi ellátásairól szóló törvény és annak végrehajtási szabályai szabályozzák. A családi ellátások olyan pénzbeli vagy természetbeni források, amelyek az alacsony jövedelmű családokat támogatják gyermekeik nevelésében.

Az OECD jelentése szerint Bulgáriában sok inaktív személy komoly foglalkoztatási akadályokkal néz szembe, mivel nincs friss munkatapasztalatuk. A 25-64 éves inaktívak egynegyede (24,6%) soha nem dolgozott korábban. Ez az érték jelentősen magasabb az uniós átlagnál (18,3%), és magasabb, mint az összes többi uniós országban, kivéve Belgiumot, Olaszországot, Görögországot és Romániát. A korábban dolgozó bolgár inaktívak közül a fele (49,3%) legalább 5 éve munkanélküli. Összességében ezek a számok azt jelentik, hogy Bulgária inaktívjainak kevesebb mint 40%-a rendelkezik öt évnél rövidebb visszamenőleges munkatapasztalattal.

A munkaerőpiaci inaktivitás gyakoribb az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körében. Az alsó középfokú végzettséggel rendelkezők háromnegyede nem rendelkezik munkaerőpiaci lehetőségekkel, és a csak középiskolai végzettséggel rendelkezők közül sokan inaktívak. Míg az inaktivitás alacsonyabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében, ennek a csoportnak több mint egynegyede még mindig inaktív.

11. ábra. Az iskolai végzettség szintje szerinti megoszlás Bulgáriában, 2021

Minden második NEET-fiatal (47%) abbahagyta az iskolát. Minden ötödik (19%) az általános iskolai tanulmányai befejezése előtt abbahagyta az iskolát. A korai iskolaelhagyók 86%-a etnikai kisebbségekhez tartozik, akiknek 2/3-a roma. A szakképesítéssel nem rendelkező középiskolát végzettek aránya 48% – arányos a korai

iskolaelhagyók arányával. Ezek olyan fiatalok, akik számára az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenet nehézkesnek bizonyult. Ennek okai lehetnek szubjektívek, magukhoz a fiatalhoz kapcsolódóak (a diploma megszerzésén felül szükséges szakmai képesítések, készségek és kompetenciák hiánya; családi vagy egészségügyi problémák megléte, a munkavállalási motiváció hiánya), valamint egyéni célok (korlátozott munkalehetőségek, különösen a kisebb településeken, üres álláshelyek hiánya stb.).

12. ábra. Az oktatásból korán lemorzsolódók száma uniós országoként, 2022

A BoT projekt részeként 2024-ben végzett kutatásban, amely a megkérdezett NEET-fiatalok válaszait elemezte, a válaszadók **46,66%-ánál a leggyakoribb válasz a munkatapasztalat hiánya volt, ami kiemeli az oktatási rendszerből a munkaerőpiacra való átmenet során a fiatalok számára az egyik fő akadályt. Másrészt a válaszadók 30%-a a képesítések hiányát említette a második leggyakoribb akadályként**, ami arra utal, hogy az oktatási rendszer esetleg nem biztosítja a munkaerőpiac által megkövetelt megfelelő készségeket. Más tényezők, mint például a személyes okmányok vagy a jogi státusz hiánya, bürokratikus és társadalmi akadályokra utalnak, amelyek akadályozhatják vagy megakadályozhatják a foglalkoztatást. Ezenkívül a válaszadók 10%-a a „személyes érdektelenséget” jelölte meg a foglalkoztatás akadályaként, ami arra utal, hogy jobban kell tudatosítani az aktív munkakeresés és a szakmai törekvések fejlesztésének fontosságát.

A NEET-fiatalok többsége alacsony jövedelmű családból származik. Családjaik társadalmi és gazdasági bizonytalansága gyakran befolyásolja a munkakeresési és -megvalósítási képességüket is. A korai házassággal és szülői mivolttal kapcsolatos társadalmi normák és elvárások, különösen a kisebbségi etnikai csoportok körében, szintén szerepet játszanak a fiatalok oktatási rendszerből és munkaerőpiacról való kizárásában. A BoT projekt keretében 2024-ben elvégzett NEET-kutatás elemzése azt mutatja, hogy a megkérdezett NEET-fiatalok **90%-a az anyjával, míg 83,33%-a az apjával él háztartásban, ami rávilágít a szülői támogatás és a családi háztartás fontosságára, mint a társadalmi tőke alapvető összetevőjére. Továbbá a NEET-fiatalok 56,66%-a testvéreivel él, kisebb részük pedig partnerrel (13,33%) vagy gyermekeikkel (10%),**

ami arra utal, hogy a tágabb család és a közeli hozzátartozók fontos szerepet játszanak a támogató hálózatokban. Ezek az adatok aláhúzzák a család jelentőségét a társadalmi támogatás központi pilléréként, és a más rokonokkal való együttélésre vagy a hajléktalanságra utaló válaszok hiánya a vidéki területek hagyományos családmodelljét és társadalmi-kulturális normáit tükrözi.

A NEET-fiatalok emellett magas kockázatnak vannak kitéve a társadalmi kirekesztés szempontjából, ami marginalizációhoz és szegénységhez vezet. Kevésbé valószínű, hogy részt vesznek társadalmi és civil tevékenységekben, ami tovább súlyosbítja helyzetüket. Ugyanakkor a NEET-fiatalok 64%-a kistelepüléseken - falvakban és kisvárosokban - él (a regionális központok kivételével). A vidéki területeken élő NEET-fiatalok háromszor annyian vannak, mint a fővárosban élők (vidéki főváros aránya = -36%:12%). A NEET-státuszú fiatalok egynegyede (25%) járási városban él.

Az UNICEF országos reprezentatív felmérésének eredményei azt mutatják, hogy a NEET-fiatalok közel fele tapasztalt nehézségeket az iskolában. 17%-uk jelezte, hogy nagyon súlyos problémáik voltak (a kontrollcsoportban csak 5%-uknál jelentkeztek nehézségek). A kisebbségi etnikai csoportokhoz tartozók, különösen a romák, küzdenek a legnagyobb nehézségekkel az iskolában.

Fiatalok, akik később karrierépítési problémákkal küzdöttek, jellemzően a tananyaggal (83%) és a házi feladattal (60%) voltak problémásak.

Bulgáriában végzett kutatások számos olyan kockázati tényezőt mutatnak ki, amelyek növelik a fiatalok NEET-té válásának valószínűségét, például:

Gazdasági és foglalkoztatási tényezők -Szegénység és alacsony életminőség. A NEET-fiatalok közel felének (46%) szülei vagy rokonai tartósan munkanélküliek. A munkanélküliség, különösen, ha hosszú távú, közvetlenül befolyásolja a család életminőségét, és olyan viselkedési mintát alakíthat ki, amelyben az oktatásból és a munkából való hiány több generációra – a szülőkre és gyermekeikre, unokáikra egyaránt – normává válhat. Ezenkívül a BoT projekt részeként 2024-ben elvégzett, a NEET-fiatalok igényeinek elemzése azt mutatja, hogy a NEET-fiatalok 46%-a a helyi vállalatok hiányát jelöli meg, ahol dolgozhatnának, ami az egyik fő akadálya a sikeres elhelyezkedésnek és a gazdasági helyzet javításának. Ezt súlyosbítja a rendelkezésre álló munkahelyek szezonális és alacsony fizetésű jellege, amelyek nem biztosítanak stabil jövedelmet vagy karrierlehetőséget. A NEET-fiatalok számára ez a gazdasági környezet a szociális juttatásoktól való függőséget erősíti, ami a támogatások elvesztésének kockázata miatt eltántorítja őket a formális foglalkoztatástól.

Oktatási tényezők- Az alacsony iskolai végzettségű fiatalok, a gyakorlati készségek és a munkáltatók követelményeinek megfelelő képesítések hiánya nehézségekhez vezet a munkakeresésben, és nagyobb valószínűséggel válnak NEET státuszba. Néhány NEET-fiatal csak alapfokú végzettséggel rendelkezik, vagy egyáltalán nem rendelkezik ilyen végzettséggel, ami korlátozza elhelyezkedési lehetőségeit. A korai házasságok és a

gazdasági kényszer tovább hozzájárul a vidéki diákok magas iskolaelhagyási arányához. A szakképzési lehetőségek és a pályaválasztási tanácsadás hiánya súlyosbítja ezt a problémát, így a NEET-fiatalok nem rendelkeznek a munkaerőpiacon való versenyképességhez szükséges készségekkel.

Szociális és kulturális tényezők- Az alacsony társadalmi-gazdasági státuszú családban felnőtt fiatalok nagyobb valószínűséggel válnak NEET-fiatalokká. A családi támogatás és bátorítás hiánya fontos szerepet játszik. A korai házasság és szülőség társadalmilag elfogadott és elvárt, ami az iskolai lemorzsolódáshoz és a NEET-státuszba kerüléshez vezethet.

Egészségügyi problémákkal és függőségekkel küzdő szülők és rokonok. A NEET-fiatalok családjainak egyötöde (18%) súlyos egészségügyi problémákkal – fizikai, mentális vagy értelmi fogyatékkal – küzdő személyeket. Minden tizedik családban (9%) vannak olyan szülők vagy közeli hozzátartozók, akik alkohol-, drog- vagy más függőségben szenvednek. Családon belüli erőszak és agresszió. Az iskolában, munkában vagy képzésben nem részesülő fiatalok közel 60%-a erőszakkal, szisztémás alkoholizmussal, drogfüggőséggel, agresszióval vagy bűnözői magatartással küzdő családban élt. A családi és közösségi hálózatok kettős szerepet játszanak a NEET-fiatalok életében. A 2024-es felmérési adatok azt mutatják, hogy a NEET-fiatalok 50%-a számára a család az elsődleges befolyásoló tényező, ami kiemeli a családi támogatás fontosságát a karrier- és tanulmányi utak alakításában.

Személyes törekvések és ellenálló képesség- Az alacsony önbecsülés és a motiváció hiánya megakadályozhatja a fiatalokat abban, hogy aktívan munkát keressenek vagy folytassák tanulmányaikat. A felmérés kettősséget tár fel a NEET-fiatalok személyes alkalmazkodóképességében és ellenálló képességében. Míg egyesek aktívan keresik a változást és a fejlődést, mások nagymértékben támaszkodnak külső támogatásra, és pesszimista módon tekintenek a jövőjükre. Ez a megosztottság rávilágít a célzott beavatkozások szükségességére, amelyek elősegítik az önhatékony és a célorientált viselkedést.

Intézményi tényezők- A minőségi szociális és oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya, különösen a vidéki területeken, növeli a NEET státuszba kerülés kockázatát.

Az azonosított kihívások kezelése és a NEET-fiatalok oktatásba, foglalkoztatásba és társadalomba való integrációjának javítása érdekében a következő ajánlásokat javasoljuk:

- **Célzott gazdaságfejlesztési programok végrehajtása** vállalkozások vonzása és munkahelyteremtés a vidéki területeken. Ez magában foglalhatja a vállalatok helyi tevékenységének ösztönzését és a NEET-fiatalok vállalkozói tevékenységének támogatását.
- **Bővítsd az oktatáshoz és a szakképzéshez való hozzáférést a vidéki területeken** Ez magában foglalja több iskola és képzőközpont építését, ösztöndíjak felajánlását és olyan programok megvalósítását, amelyek fenntartják a diákok érdeklődését. A karrier-tanácsadási szolgáltatásokat széles körben

elérhetővé kell tenni, hogy segítsék a NEET-fiatalokat törekvéseik és reális karrierútjuk összehangolásában.

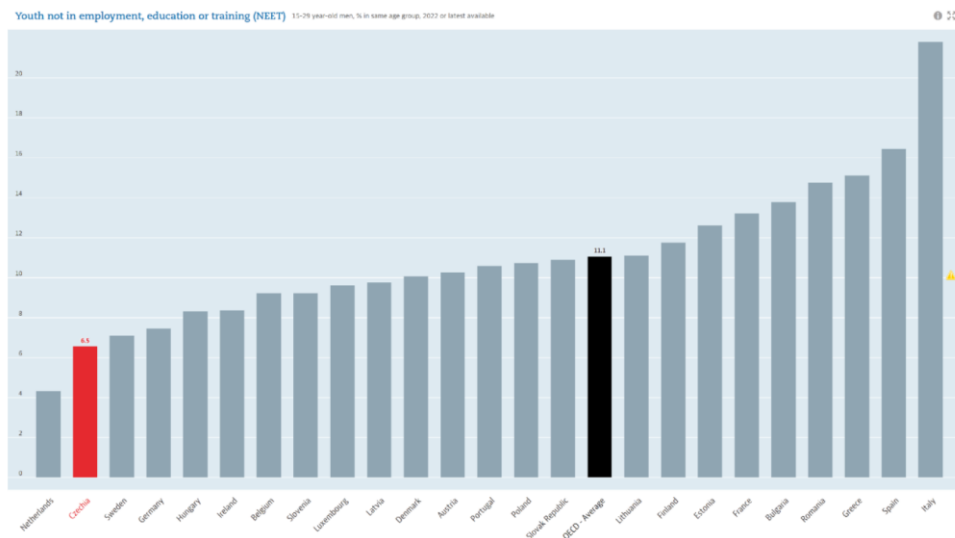
- **A családi és közösségi támogató rendszerek megerősítése** célzott beavatkozásokon keresztül, amelyek elősegítik a pozitív szülői gyakorlatokat és a kulturális tudatosságot. Ez magában foglalja az oktatást és a személyes fejlődést akadályozó hagyományos gyakorlatok kezelését, valamint olyan környezetek kialakítását, ahol a NEET-fiatalok önálló döntéseket hozhatnak.
- **Fektessen be az egészségügyi infrastruktúrába és szolgáltatásokba a vidéki területeken.** A telemedicina életképes megoldást jelenthet az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén mutatkozó szakadék áthidalására, különösen a mentális egészségügyi szolgáltatások esetében. A NEET-fiatalok átfogó egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek biztosítása elősegíti általános jólétüket és az oktatásban vagy a foglalkoztatásban való részvétel képességét.
- **Olyan programokat kell kidolgozni, amelyek növelik a személyes ellenálló képességet és alkalmazkodóképességet** a NEET-fiatalok körében. Ez magában foglalja a mentorprogramokat, az életvezetési készségek fejlesztését és a kortárs támogató hálózatokat. A proaktív gondolkodásmód és az önhatékonyság ösztönzése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a NEET-fiatalok hatékonyan tudják kezelni az élet kihívásait.
- **A politikai reformok szószólója** amelyek támogatják a NEET-fiatalok munkaerőpiacra való integrációját. Ez magában foglalja a szociális juttatási politikák felülvizsgálatát a foglalkoztatás ösztönzése érdekében anélkül, hogy az egyéneket büntetnék az ideiglenes vagy alacsony bérű munkáért. A bürokratikus folyamatok egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése szintén ösztönözheti a vállalkozásokat a foglalkoztatási programokban való részvételre.
- **Digitális írástudási programok megvalósítása** a NEET-fiatalok igényeihez igazítva. Ez magában foglalja az alapvető számítógépes ismereteket, az internethasználatot és a gyakori szoftveralkalmazások ismeretét. A nem kormányzati szervezetekkel és a technológiai vállalatokkal való partnerség biztosíthatja a szükséges erőforrásokat és szakértelmet. A digitális készségek fejlesztése jelentősen szélesítheti a NEET-fiatalok látókörét, biztosítva számukra a modern gazdaságban való boldoguláshoz szükséges eszközöket és rugalmasságot.
- **Ösztönözze a távmunka lehetőségeit azáltal, hogy a NEET-eket ellátja a virtuális foglalkoztatáshoz szükséges készségekkel és eszközökkel.** Ez magában foglalja a távmunka-technológiák, például a videokonferencia, a projektmenedzsment szoftverek és az online együttműködési eszközök használatára vonatkozó képzést. Olyan programok kidolgozása és népszerűsítése, amelyek elősegítik a távmunka lehetőségeit, például távoli állásbörzék, online foglalkoztatási platformok, valamint ösztönzők a vállalatok számára, hogy vidéki területekről távolról is munkavállalókat alkalmazzanak.
- **A digitális infrastruktúrához való hozzáférés javítása vidéki területeken,** például nagy sebességű internet és számítógépes berendezések. Ez kormányzati támogatások, köz- és magánszféra közötti partnerségek, valamint közösségi kezdeményezések révén érhető el.

- **Holisztikus megközelítés** amely magában foglalja a gazdasági fejlődést, az oktatáshoz való hozzáférést, az egészségügyi ellátás fejlesztését, valamint a társadalmi és családi támogató hálózatok megerősítését.

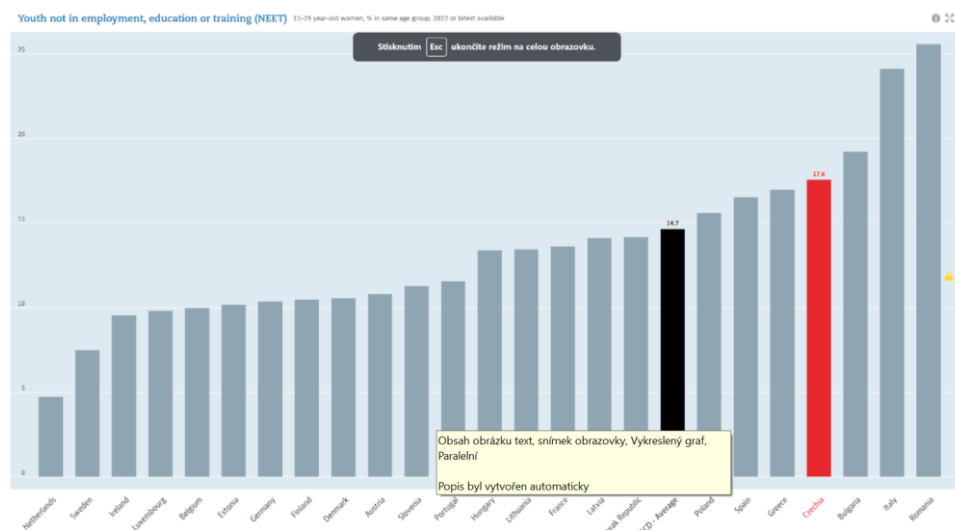
1.2.4. Cseh Köztársaság

Csehországban a NEET-ráta 9,7% volt 2020-ban, ami az uniós átlag alatt van. Ez azonban még mindig jelentős számú, 109 000 fiatalt jelent (Cseh Statisztikai Hivatal - CSO, 2021).

13. ábra. NEET-fiatalok (15–29 éves férfiak) az EU-ban a data.oecd.org adatai szerint

14. ábra. NEET-fiatalok (15–29 éves nők) az EU-ban a data.oecd.org adatai szerint

Rekordmagas szinten van a fiatalok munkanélküliségi rátája Csehországban. 2024 júniusában elérte a 13,7%-ot, ami a 2015 márciusa óta mért legmagasabb érték. Még aggasztóbb az a tény, hogy ez az arány jelentősen magasabb, mint az általános népességre vonatkozó arány, amely körülbelül 3,5%.

Első pillantásra úgy tűnhet, hogy ez a romló gazdasági helyzet következménye. De az ellenkezője igaz. A cseh gazdaság fellendül, és a vállalatok munkaerőhiánnyal küzdenek. A magas szintű ifjúsági munkanélküliségnek ezért valószínűbb, hogy strukturális és összetett okai vannak.

Az ilyen helyzetek fő okai a következőkben kereshetők:

Releváns készségek és képezések hiánya. Sok fiatalnak hiányzik a vállalatok által megkövetelt tapasztalat és tudás. Ez többek között az oktatási rendszer és a munkaerőpiac igényei közötti nem ideális kapcsolatnak tudható be.

Nem hajlandó elfogadni az alacsony bérű és fizikai munkákat. A fiatalok igényesebbek a munkakörülményekkel és a bérekkel kapcsolatban, mint korábban. Gyakran elutasítják a rendelkezésre álló képzetlen és fizikai munkákat.

Irreális fizetési igények. Néhány fiatal irreális béreket kér a munkájáért, amelyek nem felelnek meg tapasztalatuknak és képességeiknek.

Nem megfelelő támogatás a végzősöknek. A munkaerőpiacra frissen belépő fiataloknak nincs tapasztalatuk, és gyakran nincsenek tisztában azzal, hogyan találjanak munkát. Az állam nem nyújt nekik elegendő támogatást ezen a téren.

Regionális egyenlőtlenségek. Az ifjúsági munkanélküliségi ráták régióként eltérőek. A legmagasabbak az Ústí és a Morva-Sziléziai régiókban, míg a legalacsonyabbak Prágában.

Ezenkívül a Cseh Statisztikai Hivatal 2021-es adatai szerint a fiatalok munkaerőpiaci inaktivitásának fő okai a következők a Cseh Köztársaságban (Cseh Statisztikai Hivatal, 2021):

- Tanulmány: 41,3%
- Munkát keres: 18,4%
- Családról való gondoskodás: 11,3%
- Egészségügyi okok: 8,8%
- Egyéb okok: 20,2%

A fiatalok inaktivitásához hozzájáruló egyéb tényezők Csehországban a következők (Infoabsolvent, 2023; Cseh Statisztikai Hivatal, 2021):

- **Releváns állásajánlatok hiánya:** A betöltetlen állásajánlatok nem felelnek meg a fiatalok készségeinek és érdeklődési körének (Infoabsolvent, 2023).
- **Alacsony bérek:** A fiatalok gyakran alacsony bérekkel szembesülnek, amelyek nem felelnek meg az elvárásaiknak, és nem teszik lehetővé számukra a tisztességes életet (Infoabsolvent, 2023).

- **Motiváció hiánya:** Néhány fiatalnak nincs motivációja a munkára vagy a tanulásra. Ennek oka lehet az alacsony önbecsülés, az élet értelmének elvesztése, vagy az iskolai vagy munkahelyi negatív tapasztalatok (CSO, 2021).
- **Rossz tanulmányi programválasztás:** Egyes fiatalok olyan tanulmányi programot választanak, amely nem segíti őket a későbbi munkaerőpiaci elhelyezkedésben (Infoabsolvent, 2023).
- **Az oktatási rendszer hiányosságai:** Az iskolarendszer esetleg nem biztosítja a fiatalok számára a munkaadók által megkövetelt elegendő gyakorlati készséget és tapasztalatot (Infoabsolvent, 2023).
- **Megkülönböztetés:** Egyes fiatalok diszkriminációval szembesülhetnek a munkaerőpiacon életkoruk, iskolai végzettségük vagy egy adott kisebbséghez való tartozásuk miatt (Cseh Statisztikai Hivatal, 2021).

A fiatalok inaktivitásának hatása a Cseh Köztársaságban

A fiatalok inaktivitásának következményei Csehországban nagyon hasonlóak az Európa-szerte megfigyelt negatív hatásokhoz (Eurostat, 2020). Ezek a következők:

- **Gazdasági hatások:** a fiatalok inaktivitása alacsonyabb munkatermelékenységhez és a generáció potenciáljának elvesztéséhez vezet. Ez negatív hatással lehet a GDP növekedésére és a társadalom általános fejlődésére (Eurostat, 2020).
- **Társadalmi hatások:** A NEET-fiatalok ki vannak téve a szegénység, a társadalmi kirekesztés, valamint a mentális és fizikai egészségük romlásának kockázatának (Eurostat, 2020).
- **Az állami kiadások növekedése:** A fiatalok inaktivitása a szociális juttatásokra és az egészségügyre fordított állami kiadások növekedéséhez vezet (Eurostat, 2020).

A kormány és a munkaügyi hatóságok tisztában vannak a problémával, és próbálják megoldani. Különböző programokat hajtanak végre a fiatal munkanélküliek támogatására, amelyek az átképzésre, az oktatásra és a munkaerő-közvetítésre összpontosítanak, összességében megpróbálva aktiválni a fiatalokat a munkakeresésben.

A fiatalok munkához való hozzáállása is változik. Jobban tudatában vannak az oktatás és a releváns készségek fontosságának, és hajlandóak aktívan részt venni az álláskeresésben.

A NEET-fiatalok (nem foglalkoztatottak, nem vesznek részt oktatásban vagy képzésben) kérdése komoly jelenség a Cseh Köztársaságban, amely messzemenő hatással van az egyénekre és a társadalom egészére. EbbenszakaszRészletesen megvizsgáljuk a helyzet alakulását 1991-től napjainkig, felhasználva a vonatkozó statisztikákat, szociológiai felméréseket, kormányzati dokumentumokat és más cseh forrásokat.

A NEET-fiatalok aránya Csehországban 1991 óta 7% és 13% között ingadozik. Az 1990-es években a NEET-ráta 10% körül ingadozott, az évtized végén enyhe emelkedést mutatva. A 21. század első évtizedében a NEET-ráta 2008-ra 7%-ra esett vissza, majd a globális pénzügyi válság következtében 2010-re 13%-ra emelkedett. Az elmúlt években a NEET-

rata enyhén csökkent, kivéve 2020-at, amikor a COVID-19 világjárvány következtében elérte a 10,4%-ot.

A NEET-ráta alakulását Csehországban számos tényező befolyásolja, többek között:

- **Gazdasági helyzet:** A NEET-fiatalok aránya jellemzően gazdasági recesszió idején emelkedik, gazdasági növekedés idején pedig csökken.
- **Demográfiai tényezők:** A NEET-fiatalok aránya általában magasabb az alacsonyabb társadalmi-gazdasági csoportokba tartozó fiatalok, a romák és a fogyatékkal élők körében.
- **Oktatási rendszer:** Az oktatási rendszer gyengeségei, mint például az oktatás alacsony minősége és a szakképzés alacsony vonzereje, a NEET-fiatalok arányának növekedéséhez vezethetnek.
- **Munkaerőpiac:** A releváns állásajánlatok hiánya és az alacsony bérek eltántoríthatják a fiatalokat a munkaerőpiacra való belépéstől.

A Cseh Köztársaság kormánya tisztában van a NEET-fiatalok problémájával, és különféle intézkedésekkel próbálja kezelni azt, például:

- **A pályaválasztási tanácsadás fejlesztése:** Minőségi pályaválasztási tanácsadás nyújtása az iskolákban és a munkát kereső fiatalok számára.
- **A tanulószereződéses gyakorlati képzések kínálatának növelése:** A vállalatok ösztönzése arra, hogy több tanulószereződéses gyakorlati képzést kínáljanak a szakképzés vonzóbbá tétele érdekében.
- **Duális képzés:** A duális képzési programok körének bővítése, amelyek az iskolai elméleti tanulást a munkáltatónál folytatott gyakorlati tanulóval ötvözik (MoEYS).
- **A minimálbér emelése:** A minimálbér emelése segíthet javítani a fiatalok bérét, akik gyakran alacsony képzettséget igénylő munkakörökben dolgoznak (MPsv).
- **A szociális vállalkozás előmozdítása :** Támogatni a hátrányos helyzetű fiatalok számára munkalehetőségeket kínáló szociális vállalkozások létrehozását (MPsv).

A kormányzati intézkedések mellett a nem kormányzati szervezetek szerepe is fontos. Ezek a szervezetek különböző célcsoportokból származó fiatalokat támogatnak az álláskeresésben, segítik őket pályaválasztási tanácsadással és készségfejlesztéssel, valamint szociális szolgáltatásokat kínálnak.

A NEET-fiatalok támogatását célzó projektek példái:

- **Fiatal Vállalkozók Projektje:** A projekt fiatalokat támogat saját vállalkozásuk fejlesztésében (MPsv).
- **A Start program:** A program munkanélküli családokból származó fiataloknak segít munkát találni (ÚP ČR).
- **„Karrier akadályok nélkül” projekt:** a projekt a fogyatékkal élő fiatalokat támogatja a munkaerőpiacon (MPsv).

A NEET-fiatalok problémájának kezelése összetett és minden szereplő együttműködését igényli. A kormánynak, a nem kormányzati szervezeteknek, a munkaadóknak és az

iskoláknak együtt kell működniük annak érdekében, hogy a fiatalok a lehető legjobb feltételekkel léphessenek be a munkaerőpiacra vagy folytathassák tanulmányaikat. Csak így lehet a fiatalok inaktivitását a múlté tenni Csehországban.

A munkanélküliség és a NEET-fiatalok kérdése összetett problémák Csehországban, amelyek számos negatív hatással vannak az egyénekre és a társadalom egészére. Ahogy korábban említettük, a különböző érdekelt felek közötti szinergiára és együttműködésre van szükség e problémák megoldásához.

Bár a képzetlen NEET-fiatalok aránya továbbra is alacsony néhány uniós országhoz képest, aggasztó tendencia figyelhető meg a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok körében. A NEET-fiatalok ezen kategóriájának növekedése az oktatási programok és a munkaerőpiaci igények közötti eltérést, az alacsony béreket és a diplomások rossz munkakörülményeit, valamint a számukra nyújtott elégtelen támogatást jelzi.

A felsőfokú végzettséggel rendelkező NEET-fiatalok problémájának kezelése átfogó megközelítést igényel, amely magában foglalja:

- **Az oktatási rendszer és a munkaerőpiac közötti kapcsolat javítása:** az oktatási intézményeknek szorosan együtt kell működniük a munkaadókkal, és reagálniuk kell aktuális igényeikre.
- **A munkaadóknak megfelelő fizetést kellene kínálniuk a végzetteknek,** jó munkakörülmények és karrierfejlődési lehetőségek.
- **A diplomások támogatásának megerősítése:** Az államnak és a nonprofit szervezeteknek tájékoztatást és útmutatást kell nyújtaniuk a diplomások számára az álláskereséshez.
- **Átképzés és egész életen át tartó tanulás támogatása:** Olyan rendszert kell létrehozni, amely megkönnyíti az emberek számára az átképzési programokhoz való hozzáférést, és ösztönzi őket az egész életen át tartó tanulásra.
- **Hívja fel a figyelmet az elérhető programokra:** Az embereknek elegendő információval kell rendelkezniük a rendelkezésre álló képzési és átképzési programokról, mind kampányok, mind pályaválasztási tanácsadás révén.

Az oktatásba való befektetés, annak munkaerőpiachoz való kapcsolása, valamint a diplomások és az átképzésben érdekeltek támogatása kulcsfontosságú tényezők, amelyek a NEET-fiatalok számának csökkentéséhez és társadalmi befogadásukhoz vezetnek.

Fontos felismerni, hogy a NEET-fiatalok kérdése nemcsak a fiatalokat, hanem az egész társadalmat is érinti. Az alacsony munkaerőpiaci részvételi szint és az alacsony iskolai végzettség számos negatív következménnyel jár, mint például a szegénység növekedése, a társadalmi elszigeteltség és a bűnözés. Ezért szükséges, hogy a NEET-fiatalok kérdése minden szereplő – az állam, az oktatási intézmények, a munkáltatók és a non-profit szervezetek – számára prioritássá váljon.

A munkanélküliség és a NEET-fiatalok problémáinak csökkentéséhez hozzájáruló kulcsfontosságú intézkedések a következők:

- **A pályaválasztási tanácsadás fejlesztése:** A fiataloknak és azoknak, akik hosszú szünet után visszatérnek a munkaerőpiacra, hozzáférést kell biztosítani minőségi pályaválasztási tanácsadáshoz, amely segít nekik a megfelelő pályaválasztásban és az elhelyezkedésben.
- **A tanulószereződéses gyakorlati képzések kínálatának bővítése:** A tanulószereződéses gyakorlati képzéseket vonzóbbá kell tenni a fiatalok számára, hogy segítsék őket a munkaerőpiacon szükséges készségek és tapasztalatok elsajátításában.
- **A duális képzés népszerűsítése:** A duális képzést jobban kellene népszerűsíteni és fejleszteni, hogy segítsék a fiatalokat az iskolai elméleti tanulás és a munkáltatónál szerzett gyakorlati képzés összekapcsolásában.
- **Küzdelem a diszkrimináció ellen:** Fontos küzdeni a munkaerőpiaci diszkrimináció ellen, és biztosítani, hogy mindenkinek azonos esélyei legyenek a foglalkoztatásra.
- **Pszichológiai és szociális problémákkal küzdő fiatalok támogatása:** A mentális és szociális problémákkal küzdő fiataloknak hozzá kell férniük a szükséges támogatáshoz, amely segít nekik leküzdeni a munkakeresés és -megtartás akadályait.
- **Az aktív munkaerőpiaci politikák támogatása:** Az aktív munkaerőpiaci politikáknak magukban kell foglalniuk az átképzési és továbbképzési programokat, a vállalkozói készséget előmozdító programokat, valamint a munkanélküliek társadalmi integrációját célzó programokat.
- **A fiatalok készségeinek és tapasztalatszerzésének fejlesztését célzó támogatási programok:** Ezek a programok segíthetnek a fiataloknak abban, hogy elsajátítsák a munkaerőpiacon keresett készségeket és tapasztalatokat, és ezáltal növeljék az elhelyezkedési esélyeiket.
- **Inkluzív társadalom előmozdítása:** Fontos egy befogadó társadalom megteremtése, ahol a fiatalok szívesen látottak és tiszteltnek érzik magukat. Ez a gyűlölet és az intolerancia elleni kampányolással, valamint a sokszínűség és a befogadás előmozdításával érhető el.

A munkanélküliség és a NEET-fiatalok csökkentése hosszú távú folyamat, amely átfogó megközelítést igényel. A fenti intézkedések végrehajtásával egy befogadóbb és virágzóbb társadalmat teremthetünk, ahol mindenkinek van esélye a sikerre.

A fenti intézkedéseken túl fontos hangsúlyozni, hogy a NEET-fiatalok kérdése az egyéni körülményektől és a regionális sajátosságoktól függően változik. Ezért elengedhetetlen, hogy a megoldások keresése során figyelembe vegyék a Cseh Köztársaságban és régióiban élő NEET-fiatalok egyedi igényeit.

1.2.5. Németország

A NEET a „Not in Employment, Education, or Training” (nem foglalkoztatottak, nem tanulnak, vagy nem vesznek részt képzésben) rövidítése, és olyan fiatal felnőttekre utal, akik nem dolgoznak, nem tanulnak vagy nem vesznek részt képzésben. E csoport számára ez egy sebezhető átmeneti pontot jelenthet az életükben, számos kihívást hozva magával.

Lényegében a NEET-fiatalokat további négy alkategóriába sorolják. Vannak olyanok, akik gazdaságilag nem aktívak, például betegség vagy gondozási kötelezettségek miatt. Vannak gazdaságilag aktív fiatalok, akik munkát keresnek, például tanulmányaik befejezése után, gazdaságilag **aktív fiatalok, akik szakképzésben vagy felsőoktatásban szeretnének részt venni, például iskolai végzettségük befejezése után, és gazdaságilag aktív fiatal felnőttek, akik nem keresnek munkát, például egy szünetév miatt. A NEET-fiatalokat azonban meg kell különböztetni a fiatal munkanélküliektől, bár lehetnek átfedések. A fiatal munkanélküliek** kifejezetten azokra vonatkoznak, akik képesek dolgozni, aktívan keresnek munkát, de nem találnak. A NEET-fiataloknak gyakran szélesebb körű kockázati tényezők akadályozzák őket az oktatásba vagy a munkába való belépést, például az iskolai végzettség hiánya, társadalmi vagy családi problémák, illetve egészségügyi korlátok. Gyakran a társadalmi és gazdasági kihívások mutatóiként tekintenek rájuk. A fiatal munkanélküliek konkrétabban aggodalomra adnak okot a munkaerőpiaci politikákban és programokban.

Összességében a NEET-ek és a fiatal munkanélküliek összefüggenek, de a kifejezések definíciójukban, befogadásukban, valamint a kapcsolódó politikai és társadalmi vonatkozásokban különböznek.

Fontos megjegyezni, hogy a NEET-fiatalok és a fiatal munkanélküliek nem homogén csoportok. Ezeken a kategóriákon belül eltérő tapasztalatok, kihívások és szükségletek lehetnek. Ezért ezen csoportok azonosítása és támogatása differenciált megközelítést és célzott beavatkozásokat igényel, amelyek az érintettek sajátos igényeit és akadályait célozzák. A foglalkoztathatóságot, a szakképzést vagy a társadalmi integrációt támogató programok segíthetnek a NEET-fiataloknak és a fiatal munkanélkülieknek abban, hogy megtalálják az utat az oktatáshoz vagy a foglalkoztatáshoz.

A németországi NEET-fiatalok definícióját azonban tágabb értelemben kell értelmezni, és magában kell foglalni azokat a fiatalokat is, akik különféle támogatási programok részesei, és hosszú távon továbbra is ki vannak téve a NEET-fiatalokká válás veszélyének. Ide tartoznak például a pályaválasztási tanácsadási és orientációs programok, a szakképzést vagy a felsőoktatáshoz való hozzáférést elősegítő intézkedések, valamint a társadalmi integrációt és a hátrányos helyzetű fiatalok támogatását célzó programok. Ezek a programok kulcsfontosságúak a nehéz élethelyzetben lévő fiatalok támogatásához, és ahhoz, hogy lehetőséget biztosítsanak számukra a társadalomba és a munkaerőpiacra való sikeres integrációra. Ebben az összefüggésben fontos felismerni, hogy az ilyen programokban való részvétel ellenére egyes fiatalok továbbra is ki vannak

téve a hosszú távú NEET-fiatalokká válás veszélyének, ezért folyamatos támogatásra szorulnak.

Németországban a NEET-fiatalok száma, különösen a világvárvány idején, jelentősen megnőtt. 2021-ben közel 850 000 fiatal volt az átmeneti szektorban, munkanélküli, vagy a mikronépszámlálás egyik lehetőségéhez sem lehetett hozzárendelni őket (Dohmen, Bayreuther, Sandau, 2023). Ráadásul az átmeneti szektorba évente belépő több mint 230 000 fiatalnak csak korlátozott hányada képes később átlépni egy képesítő képzésbe a duális vagy iskolarendszerű szektorban.

Különböző fejlemények eredményeként az elmúlt években jelentősen megnőtt a befejezetlen szakképzéssel nem rendelkező fiatalok száma. A Szövetségi Oktatási és Kutatási Minisztérium szakképzési jelentése (BMBF, 2023) szerint az év elején 2,63 millió 20 és 34 év közötti fiatal tartottak nyilván befejezetlen szakképzéssel. Ez korcsoportonként körülbelül 175 000 fiatalnak, vagyis körülbelül 17-18%-nak felel meg - ezen adatok szerint minden hatodik fiatal nem fejezte be szakképzését.

A Szövetségi Statisztikai Hivatal és a mikronépszámlálás adatai szerint a NEET-ráta Németországban a 15 és 24 év közötti fiatalok körében 2020-ban körülbelül 10,9 százalék volt. Ez azt jelenti, hogy ebben a korcsoportban körülbelül minden tizedik fiatal sem oktatásban, sem foglalkoztatásban nem részesült, sem szakképzésben. A képzőcégek a jelentkezések hiányára panaszkodnak, míg a Szövetségi Foglalkoztatási Ügynökség 228 000 betöltetlen képzési helyet regisztrált a 2023 júliusa és augusztusa közötti hónap változásának időpontjában. Sok leendő gyakornoknak azonban továbbra sincs lehetősége képzési helyet találni. A 2023-as Tanulószerződéses Lehetőségek Monitora azt mutatja, hogy az első (középiskolai) végzettséggel rendelkező fiatalok átmeneteinek aránya jelentősen csökkent, és 2021-ben 850 000 fiatal sem oktatásban, sem (képesítést nyújtó) képzésben nem részesült, sem foglalkoztatásban nem volt (Dohmen, Bayreuther, Sandau, 2023, 18. o.). Ez a szám magában foglalja azt a közel 230 000 fiatal is, akiket az átmeneti szektorba soroltak be (uo.).

Fontos azonban megjegyezni, hogy a NEET-ráta Németországban nemzetközi összehasonlításban viszonylag alacsony. Ezt gyakran a duális képzési rendszernek és a foglalkoztathatóságot elősegítő különféle programoknak tulajdonítják, amelyek megkönnyítik a fiatalok számára az iskolából a munkába való átmenetet. Mindazonáltal a NEET-fiatalok továbbra is fontos célcsoportot jelentenek az ifjúsági munkanélküliség és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet célzó politikák és programok számára. A kormány és a különböző szervezetek továbbra is intézkedéseket és kezdeményezéseket hajtanak végre a NEET-fiatalok munkaerőpiaci és társadalmi integrációjának előmozdítása, valamint sikeres jövőjük esélyeinek javítása érdekében.

Németországban nemek közötti egyensúlyhiány tapasztalható a NEET-fiatalok körében, bizonyos nemi csoportokat jobban érint a NEET-helyzet, mint másokat. Sok esetben a fiatal nőket jobban érinti a NEET-helyzet, mint a fiatal férfiakat. Ez számos tényezőnek tulajdonítható, beleértve a hagyományos nemi szerepeket is, amelyek arra ösztönözhetik

a nőket, hogy több családi felelősséget vállaljanak, és ezért kevesebb hozzáférésük lehet az oktatáshoz és a foglalkoztatáshoz. A család és a munka összeegyeztethetősége szintén kihívást jelenthet a fiatal nők számára, és megakadályozhatja őket a munkaerőpiacra való belépésben. Ugyanakkor jelentős számú fiatal férfit is besorolnak NEET-fiatalnak. Ez más tényezőkkel is összefüggésben lehet, például iskolai végzettség hiányával, munkakeresési nehézségekkel vagy személyes körülményekkel, például családi problémákkal vagy mentális egészségügyi problémákkal (Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért, 1. o.).

A fogyatékkal élőkénél is nagyobb a kockázata annak, hogy NEET-fiatalokká váljanak. Ez a csoport közel 40%-kal nagyobb valószínűséggel érintett, mint a fogyatékkal nem élők. Hasonlóképpen, a migráns háttérű embereknél akár 70%-kal nagyobb a valószínűsége annak, hogy NEET-fiatalokká váljanak, mint a belföldi állampolgároknál. Az alacsonyabb iskolai végzettségűeknél háromszor nagyobb a valószínűsége annak, hogy NEET-fiatalokká váljanak, mint az akadémikusoknál. Ezen számok alapján egyértelművé válik, hogy az iskolai végzettség jelentős hatással van a további munkakeresésre. Továbbá a vidéki területeken való élet akár 50%-kal is növeli a NEET-fiatalokká válás esélyét. A munkanélküli szülőkkel rendelkező fiataloknál 17%-kal nagyobb a valószínűsége annak, hogy NEET-fiatalokká váljanak. Így ezek a statisztikák azt mutatják, hogy a fiatalokat érő különféle tényezők növelik a német munkaerőpiacra való belépés nehézségeinek kockázatát (uo., 3. o.).

Vidéki területeken a NEET-jelenség értelmezése bizonyos sajátosságokat és kihívásokat vethet fel. E területek kontextusa, amelyet gyakran korlátozott oktatási és munkalehetőségek, valamint infrastrukturális kihívások jellemeznek, hozzájárulhat ahhoz, hogy a fiataloknál megnő a NEET-kategóriába kerülés kockázata.

A trendek azt mutatják, hogy egyes vidéki területeken a fiataloknak kevesebb lehetőségük van oktatási intézményekhez, szakképzéshez vagy munkalehetőségekhez jutni, mint városi társaiknak. Ez elszigeteltség és elidegenedés érzéséhez vezethet, ami viszont növeli annak valószínűségét, hogy a fiatalok nem vesznek részt oktatási, foglalkoztatási vagy képzési programokban.

Amikor ezt a jelenséget vidéki területeken vizsgáljuk, fontos figyelembe venni e régiók sajátos igényeit és körülményeit. Ehhez testreszabott megközelítésekre és programokra lehet szükség, amelyek célja a vidéki közösségek oktatáshoz, képzéshez és foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek javítása.

Az oktatási és foglalkoztatási lehetőségek mellett az infrastrukturális beruházások és a támogató társadalmi környezet megteremtése is segíthet a vidéki területeken élő fiatalok kilátásainak javításában és a bennük rejlő lehetőségek kibontakoztatásában.

Összességében a NEET-jelenség vidéki területeken való értelmezéséhez a helyi körülmények átfogó elemzésére van szükség ahhoz, hogy hatékony stratégiákat lehessen kidolgozni és végrehajtani a fiatalok támogatására ezekben a régiókban.

A NEET-fiatalok jobb megértése érdekében fontos alaposabban megérteni a németországi munkanélküliség okait. Amint a fenti ábrákon is szerepel, számos oka lehet annak, hogy a fiatalok és a fiatal felnőttek miért eshetnek a NEET-kategóriába. Jelentős tényező az oktatási hiányosságok, amelyek oda vezethetnek, hogy a fiatalok nem rendelkeznek a munkavállaláshoz szükséges készségekkel és képesítésekkel. Ezt okozhatják az iskolai nehézségek, például a tanulási nehézségek vagy a szociális problémák. A korai iskolaelhagyás jelentősen befolyásolhatja a munkaerőpiaci kilátásokat is, mivel az érintettek nem rendelkeznek fontos alapokkal a sikeres karrier elindításához.

Ezenkívül a pályaválasztási tanácsadás és felkészítés hiánya megakadályozhatja a fiatalokat abban, hogy megkapják a szükséges támogatást ahhoz, hogy megalapozott döntéseket hozzanak szakmai jövőjükkel kapcsolatban. Sok fiatalnak nincsenek világos elképzelései saját erősségeiről és érdeklődési köreiről, illetve a munkaerőpiac követelményeiről. Ez bizonytalansághoz és zavartsághoz vezethet, ami viszont csökkentheti a munkaerőpiacra való sikeres beilleszkedés esélyeit.

A munkaerőpiac strukturális problémái szintén releváns tényezők. Ilyen például az álláskeresők képzettsége és a munkaköri követelmények közötti eltérés. Ez megnehezítheti a fiatalok számára, hogy olyan megfelelő pozíciót találjanak, amely megfelel készségeiknek és érdeklődési körüknek. A foglalkoztatási helyzet regionális egyenlőtlenségei szintén befolyásolhatják az elhelyezkedési esélyeket, különösen akkor, ha a vidéki vagy gazdaságilag hátrányos helyzetű területeken korlátozott a munkahelyek száma.

Továbbá a társadalmi és családi problémák is befolyásolhatják a fiatalok foglalkoztathatóságát. A pénzügyi nehézségek, a bizonytalan lakhatási körülmények, a családi konfliktusok vagy a mentális egészségügyi problémák megnehezíthetik a fiatalok számára, hogy a munkára koncentráljanak, vagy sikeresen helytálljanak a munkaerőpiacon. Ezek a személyes kihívások ronthatják a stabil karrierépítés és a hosszú távú siker elérésének képességét.

Végül a támogató rendszerek hiánya kulcsfontosságú szerepet játszik. Ha a fiatalok nem férnek hozzá megfelelő támogató rendszerekhez, például tanácsadási szolgáltatásokhoz, pénzügyi támogatáshoz vagy pszichoszociális ellátáshoz, nehézségekbe ütközhetnek élethelyzetük stabilizálása és sikeres karrierépítés terén. Ezért az érintettek egyéni igényeihez igazított átfogó támogatás kulcsfontosságú ahhoz, hogy a NEET-fiatalok megtalálják az utat az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz vagy a további szakképzéshez.

A korábban kidolgozott helyzetfelmérésen túl, valamint a BoT projekt keretében 2024-ben végzett, a NEET-fiatalok igényeiről szóló elsődleges kutatás alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a németországi NEET-fiatalokat körülvevő sokszínű és bonyolult társadalmi, kulturális és gazdasági környezet összetett képet fest azokról a kihívásokról, amelyekkel az oktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás során szembesülnek. A generációs hatásoktól és a migrációs háttértől kezdve az

életkörülményeken és az egészségügyi problémákon át számos tényező metszéspontja alakítja a NEET-fiatalok tapasztalatait és lehetőségeit országszerte.

A migrációs előzmények, különösen a menekültek körében, jelentős kihívásokat jelentenek a nyelvi készségekkel, az iskolai végzettséggel és az elhelyezkedéssel kapcsolatosak. A nemek közötti egyenlőtlenségek tovább súlyosbítják ezeket a kihívásokat, rávilágítva a rendszerszintű akadályokra, amelyek aránytalanul nagyban befolyásolják a fiatal nők oktatásban és foglalkoztatásban való részvételét. Ezenkívül a gondozási feladatok és a családi dinamika rávilágít a NEET-fiatalok sokrétű körülményeihez igazított árnyalt támogatás szükségességére.

Lakhatási körülmények legyen szó családi lakásokról vagy szociális jóléti lakásokról, hatással vannak a háztartások dinamikájára, valamint az erőforrásokhoz és lehetőségekhez való hozzáférésre. A gazdasági instabilitás és a bizonytalan életkörülmények rávilágítanak a NEET-fiatalok marginalizálódásához hozzájáruló rendszerszintű akadályokra és gazdasági egyenlőtlenségekre. Az egészségügyi problémák, beleértve a krónikus betegségeket és a szerhasználatot, tovább bonyolítják kilátásaikat, akadályozva őket abban, hogy megőrizzék viselkedésük és érzelmeik feletti kontrollt.

A jogsértések és a kötelező szociális szolgáltatások további akadályokat jelentenek a munkaerőpiacra való visszailleszkedésben, különösen a korlátozott munkalehetőségekkel és közlekedési infrastruktúrával rendelkező vidéki területeken. E sokrétű kihívások kezeléséhez testreszabott támogató rendszerekre és az ágazatok közötti érdekelt felek együttműködésére van szükség. A NEET-fiatalok sokszínű igényeinek és tapasztalatainak felismerésével, valamint befogadó politikák és támogató szolgáltatások végrehajtásával ezen igények kielégítése érdekében a NEET-fiataloknak jobb lehetőségeik lehetnek a boldogulásra és a közösségeikhez való pozitív hozzájárulásra.

Továbbá a németországi NEET-fiatalok tapasztalatai és értékei rávilágítanak az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz és a szociális támogatáshoz való hozzáférés során tapasztalt sokrétű kihívásokra. Annak ellenére, hogy a rendszerszintű hiányosságok miatt frusztrációval és kiábrándultsággal néznek szembe, a NEET-fiatalok közösségi felelősségtudatról és ellenálló képességről tesznek tanúbizonyságot.

A megfelelő családi támogatás hiánya jelentős akadályt jelent sok NEET-fiatal számára., akadályozva tanulmányaik előrehaladását és a munkaerőpiacra való beilleszkedésüket. A támogató kapcsolatok, például a partnerek vagy a szociális munkások azonban katalizátorként szolgálhatnak a személyes fejlődéshez és az önrendelkezéshez. A pozitív példaképek és a közösségeken belüli együttműködési erőfeszítések létfontosságú szerepet játszanak abban, hogy a NEET-fiatalokat arra ösztönözzék, hogy érdemi lehetőségeket keressenek a személyes és szakmai fejlődéshez.

Továbbá a NEET-fiatalok prioritásként kezelik a személyes jólétet, az egyéni érdekeket és a társadalmi jólétet, hangsúlyozva az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a támogató társadalmi infrastruktúrához való hozzáférés fontosságát. A közösség, a szolidaritás és az etikus magatartás közös értékei aláhúzzák elkötelezettségüket a kihívások hatékony kezelése és a közösségeikhez való pozitív hozzájárulás iránt. A jövőben a rendszerszintű akadályok kezelése és a támogató környezet elősegítése kulcsfontosságú lesz ahhoz, hogy a NEET-fiatalok kiaknázhassák lehetőségeiket és a társadalom értékes tagjaivá válhassanak. A NEET-fiatalok erősségeinek és értékeinek felismerésével és ápolásával az érdekelt felek egy befogadóbb és méltányosabb társadalom megteremtésén dolgozhatnak.

A németországi NEET-fiatalok foglalkoztathatósági dimenziója a rendszerszintű akadályok, a regionális egyenlőtlenségek és az egyéni kihívások összetett kölcsönhatását mutatja. A szakképzés és a támogató szolgáltatások elősegítésére irányuló erőfeszítések ellenére a bürokratikus akadályok és a korlátozott elérhetőség miatt sok NEET-fiatal, különösen a kiszolgáltatott fiatalok, például a hajléktalanok vagy fogyatékkal élők, alulszolgáltatott helyzetben vannak. A vidéki NEET-fiatalok egyedi akadályokkal szembesülnek, beleértve a korlátozott munkalehetőségeket, a közlekedési nehézségeket és a nem megfelelő internet-hozzáférést, ami tovább bonyolítja az értelmes foglalkoztatáshoz való hozzáférésüket. **Ezenkívül az oktatási követelmények, a bürokratikus bonyolultságok és a nyelvi akadályok** jelentős kihívást jelentenek, különösen a migráns vagy menekült háttérűek számára. Ezen rendszerszintű akadályok kezelése együttműködési erőfeszítéseket igényel a folyamatok egyszerűsítése, a munkáltatók rugalmasságának növelése és a támogató szolgáltatások bővítése érdekében, hogy minden NEET-fiatal hozzáférhessen az inkluzív oktatási, képzési és foglalkoztatási lehetőségekhez. Azzal, hogy felhatalmazzuk a NEET-fiatalokat ezen kihívások leküzdésére, kibontakoztathatjuk potenciáljukat, és elősegíthetjük sikeres munkaerőpiaci integrációjukat, fokozva társadalmi befogadásukat és gazdasági szerepvállalásukat.

Előretekintve, a **NEET-fiatalokkal szembeni jövőbeli elvárások számos prioritást ölelnek fel, beleértve a pénzügyi stabilitást**, a munka és a magánélet egyensúlyát, az adóreformot, a rugalmas munkaidő-beosztást és a gondozók támogatását. Ezen igények átfogó kezelésével befogadóbb és támogatóbb környezet teremthető, amely képessé teszi a NEET-fiatalokat a személyes és szakmai boldogulásra. Célzott beavatkozásokon és együttműködésen alapuló kezdeményezéseken keresztül sikerre vezető utakat teremthetünk a NEET-fiatalok számára, lehetővé téve számukra, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket, és pozitívan járuljanak hozzá a társadalomhoz.

1.2.6. Magyarország

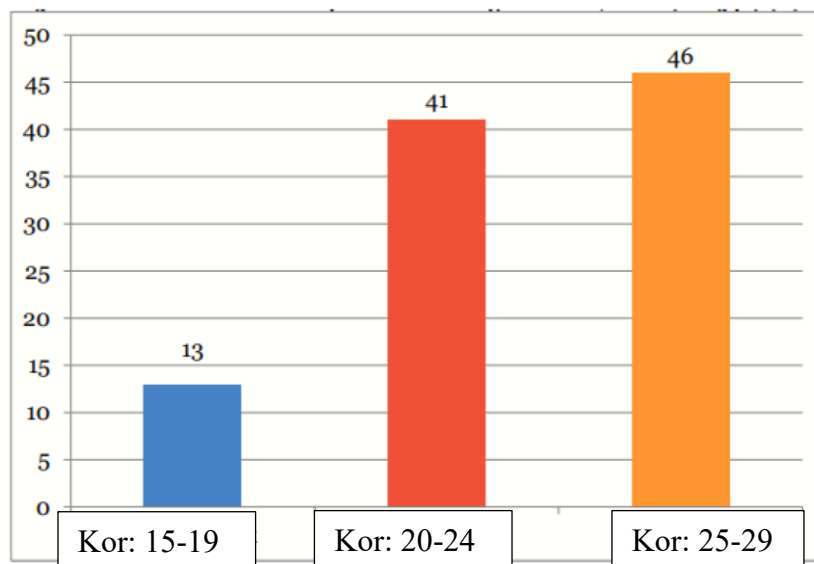
Magyarországon a NEET a szakirodalomban leggyakrabban használt kifejezés, amikor a 15-24 éves fiatalok egy elkülönülő, jól meghatározott és statisztikailag mérhető csoportjára utal (egy-egy tanulmányok a 25-29 éves korosztályt is tárgyalják), akik jelenleg nem dolgoznak, nem tanulnak vagy bármilyen képzésben nem vesznek részt.

A NEET csoport nem homogén közösség. Általában nem veszélyeztetett és különösen veszélyeztetett NEET-ként emlegetik őket. Szocioökonómiai helyzetük alapján 7 csoportba sorolhatók. Ezt a hazánkban is használt csoportosítást az Európai Unió határozta meg, amely szerint a NEET-ek lehetnek:

1. A munkaerőpiacra vagy az oktatásba visszatérők,
2. Rövid távú munkanélküliek,
3. Tartósan munkanélküliek,
4. Elbátortalanodott/elszakadt,
5. Fogyatékkal élő fiatalok,
6. Családi kötelezettségekkel (gondozás, ápolás) rendelkező fiatalok,
7. Egyéb, a fenti 6 kategóriába nem sorolt NEET-fiatalok

Magyarországon a NEET-fiatalok további két csoportját különböztetjük meg: a PNEET-eket és a KNEET-eket. A PNEET, azaz a potenciális NEET kifejezés azokra a fiatalokra utal, akiknél fennáll a NEET-té válás veszélye. Ez különösen jellemző a vidéki területeken és azoknál a fiataloknál, akiknek a szülei alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, és csak az egyik vagy egyik szülőnek sincs hivatalos, bejelentett munkája. A PNEET kifejezés a tanulmányaik befejezéséhez közeledő fiatalokat is jelenti, akik nem tervezik folytatni tanulmányaikat vagy munkába állni azonnal, valamint azoknak is, akiknek a határozott idejű munkaszerződése lejár. A PNEET csoport meglehetősen nehezen meghatározható, ezért statisztikailag nehezen mérhető.

15. ábra. A NEET-fiatalok életkor szerinti megoszlása, Magyarország, 2013 (%)

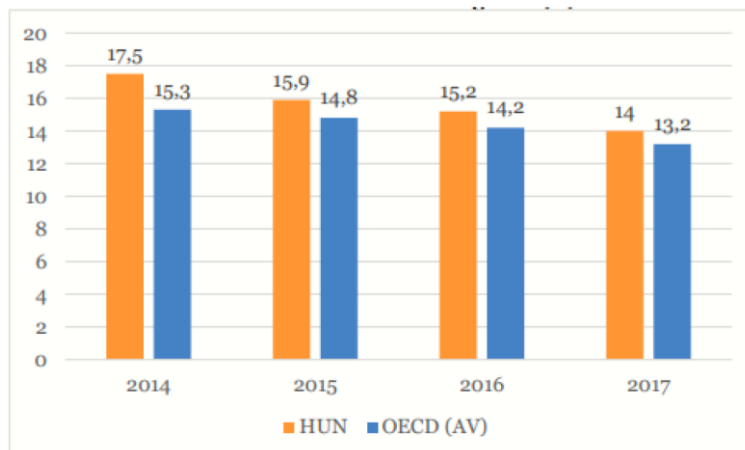

Magyarországon a NEET-fiatalok aránya a 15-24 éves korosztályban 2001-ben 14,6% volt, majd 2007-ig folyamatosan csökkent, elérve 11,3%-ot. Ezt követően 2013-ban tetőzött 15,5%-on, majd 2019-ig ismét csökkent, amikor 11%-ra csökkent.

A fentieket a 25-29 éves korosztályra vonatkozó adatokkal egészítjük ki, bemutatva a NEET-fiatalok arányát a 15-29 éves korosztályban 2014 és 2017 között Magyarországon

és az OECD-országokban. 2014-ben a 15-29 éves magyar fiatalok 17,5%-a volt NEET, ami 2017-re 14%-ra csökkent.

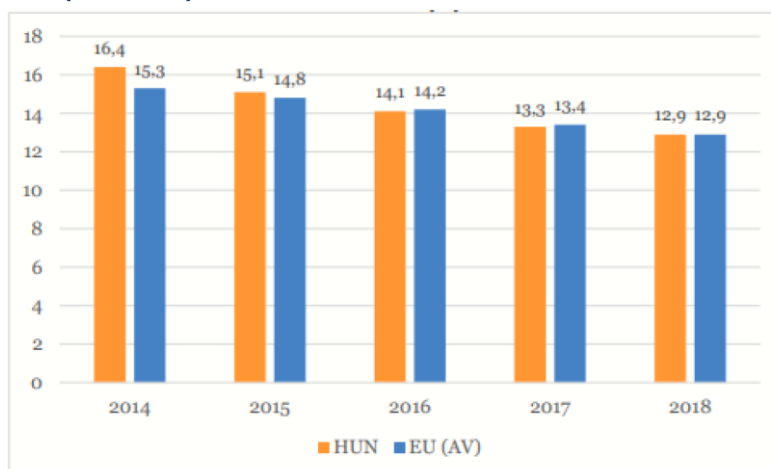
16. ábra. A 15-29 éves NEET-fiatalok aránya 2014 és 2017 között az OECD-átlaghoz képest (OECD)

Bár az OECD-országokban, így Magyarországon is, a NEET-fiatalok aránya folyamatosan csökkent 2014 és 2017 között, arányuk hazánkban minden évben magasabb volt az OECD-átlagnál.

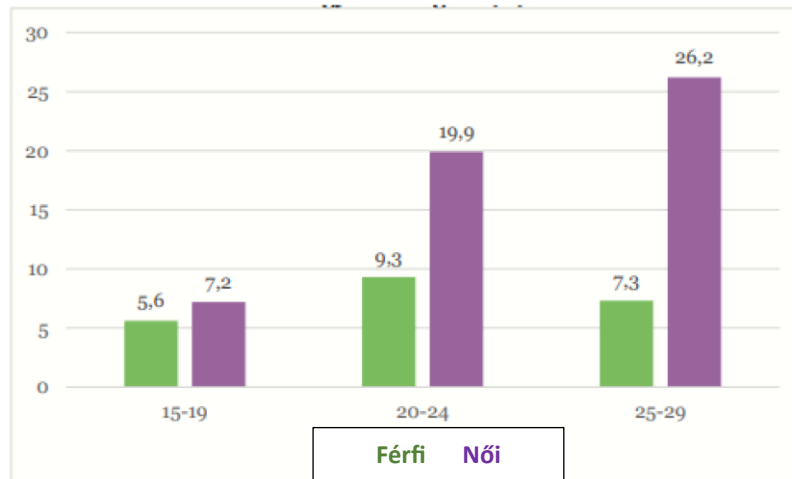
A következő ábra a 15-29 éves fiatalok korosztályát mutatja be 2014 és 2018 között, és összehasonlítja a magyar NEET-fiatalok arányát az Európai Unió átlagával. 2014-ben a NEET-fiatalok aránya Magyarországon az EU-átlag 107,2%-a volt. Megfigyelhető azonban, hogy a NEET-fiatalok aránya Magyarországon 2016-ban és azt követően meglehetősen közel van az EU-átlaghoz. (Az előző és a következő ábrán látható adatok közötti eltérések a különböző hivatalos szervek eltérő mérési módszereiből adódnak).

17. ábra. A NEET-fiatalok (15-29 évesek) aránya Magyarországon és az Európai Unióban 2014 és 2018 között (Eurostat)

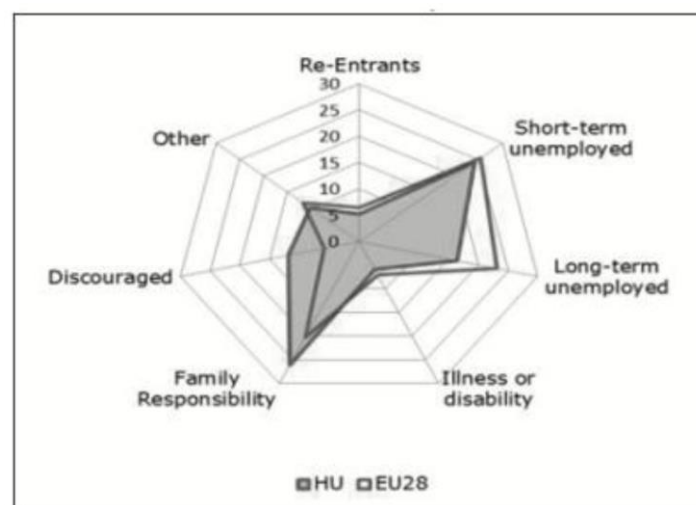
A következő ábra a NEET-fiatalok nemek szerinti megoszlását mutatja be Magyarországon 2018-ban. Bár a nők száma magasabb a 15-19 éves korosztályban, mindkét nem képviselteti magát a NEET-fiatalok között, hasonló arányban. Ez nem mondható el a 20-24 éves korosztályról, ahol több mint kétszer annyi nő van, mint férfi. A legidősebb korcsoportban (25-29 évesek) a nők száma 3,6-szorosa a férfiaknak. Érdekes módon a férfiak száma ebben a korcsoportban alacsonyabb, mint a 20-24 éves korcsoportban. A nők magas aránya nagyrészt a családi kötelezettségeknek köszönhető.

18. ábra. A NEET-fiatalok nemek szerinti megoszlása korcsoportonként 2018-ban Magyarországon (Eurostat)

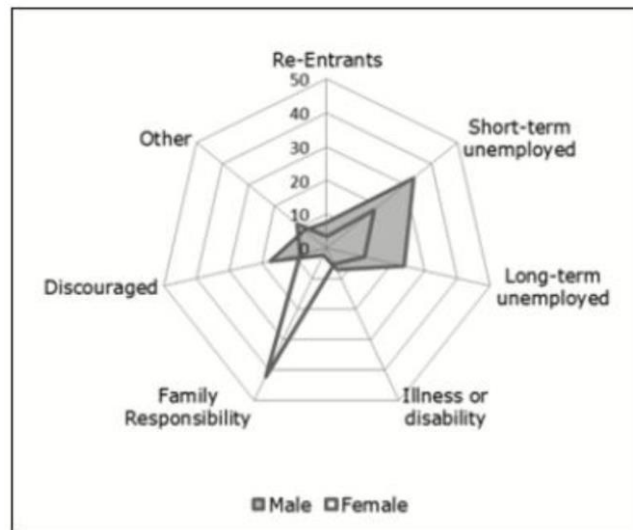
A következő ábra a korábban bemutatott 7 csoport (szocioökonómiai státusz alapján megkülönböztetve) részesedését mutatja be Magyarországon és az Európai Unióban 2013-ban a 15-29 éves NEET-fiatalok körében.

19. ábra. A NEET csoport összetétele Magyarországon és az Európai Unióban, 15-19 évesek (Eurofund)

Az egyik legnagyobb különbség a családi kötelezettségek miatt a NEET kategóriába tartozók csoportjánál figyelhető meg, akik 2013-ban a magyar NEET-fiatalok közel 26,2%-át tették ki (EU-átlag: 20,3%). Hasonlóan magas az eltérés a „kedvetlen” NEET-fiatalok esetében, akik hazánkban 11,9%-ot tesznek ki (EU-átlag: 5,9%). Az is látható, hogy a tartósan munkanélküli NEET-fiatalok aránya Magyarországon közel 10%-kal alacsonyabb, mint az Európai Unióban.

20. ábra. A NEET-fiatalok nemek szerinti összetétele Magyarországon, 15-29 évesek (Eurofund)

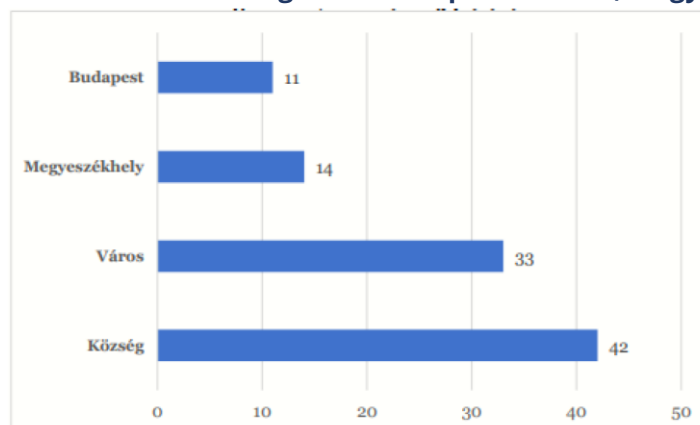

Amint azt korábban tárgyaltuk, a nemek szerinti megoszlás azt mutatja, hogy a nők többsége (közel 42,2%-a) családi kötelezettségek miatt NEET-csoportba tartozik. Ezzel szemben a férfiak többsége rövid vagy hosszú távú munkanélküli (együttesen közel 60%-uk), bár a reménytelen csoport is jelentős, 20%-os részesedéssel.

A magyarországi NEET-fiatalok térbeli eloszlását tekintve megfigyelhető, hogy a települések mérete fordítottan arányos a NEET-fiatalok arányával. Ez arra utal, hogy a kisebb, vidéki településeken a fiatalok jobban ki vannak téve a NEET-fiatalokká válás kockázatának.

A következő ábra a 15-29 éves korosztályú NEET-fiatalok településenkénti százalékos megoszlását mutatja be Magyarországon. A NEET-fiatalok 42%-a falvakban él, míg csak 11%-uk Budapesten. A fővárosban lényegesen több a munkalehetőség, mint vidéken, ezért a budapesti fiatalok jellemzően rövidebb ideig NEET-ként vannak jelen, és kevésbé kiszolgáltatottak. Azt is figyelembe kell venni, hogy a budapesti fiatalok nagyobb valószínűséggel származnak tehető családból, így az önkéntes NEET-fiatalok aránya magasabb körükben.

21. ábra. A 15-29 éves NEET-fiatalok megoszlása településenként, Magyarország, 2013

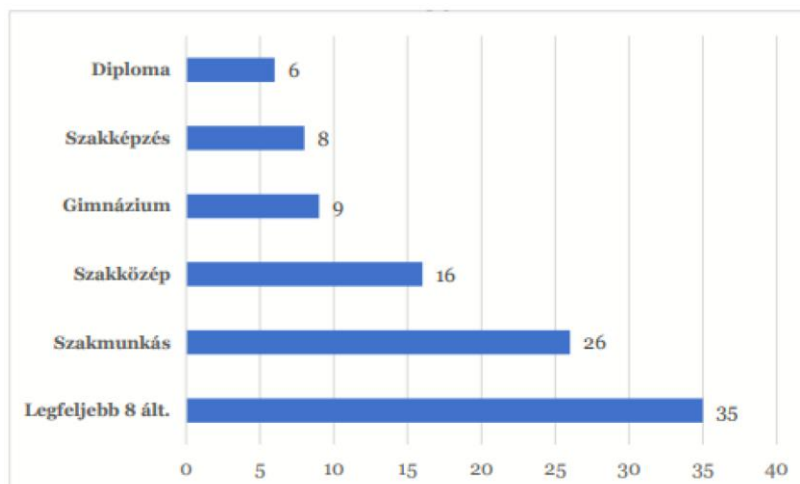
Magyarországon a NEET-fiatalok számára az egyik legkönnyebben elérhető munkalehetőség az állami közfoglalkoztatás. Ennek eredményeként a közfoglalkoztatásban részt vevő 25 év alatti fiatalok száma igen jelentős; 2014-ben 30,5 ezer fő volt, ami a közfoglalkoztatottak teljes létszámának közel 17%-át tette ki. További kutatások kimutatták, hogy a közfoglalkoztatott fiatal munkavállalók körében a férfiak aránya (19,2%) magasabb, mint a nőké (14,4%), és közel felük (49,2%) csak alapfokú végzettséggel rendelkezik, vagy még azzal sem.

A 25 év alatti fiatalok közmunkaprogramokban dolgozóinak magas aránya rávilágít arra a jelenlegi trendre, hogy egyre több magyar család kénytelen gyermekét a tanköteles kor elérése után kivenni az oktatásból, és – gyakran anyagi kényszerből – helyi közmunkaprogramokba irányítani. Más szóval, jelenleg úgy tűnik, hogy a közmunkaprogramok az iskolák és az oktatás versenytársaivá váltak, különösen a kistelepüléseken.

A magyarországi NEET-fiatalok között megkülönböztethetjük azokat a fiatalokat, akik álláskeresőként regisztráltak, és azokat, akik nem. A regisztráció előfeltétele a fiatal NEET-státusza és a lakóhelyéhez legközelebbi foglalkoztatási szolgálatnál történő regisztráció, ami ismét előfeltétele a NEET-fiatalok reintegrációs programjainak. 2013-ban a magyarországi NEET-fiataloknak csak több mint egyharmada volt regisztrálva az állami foglalkoztatási szolgálatnál. Bár jelenleg nincs tényleges, átfogó magyarázat erre az alacsony arányra, részleges magyarázatok találhatók.

A magyarországi NEET-fiatalok gyakran élnek együtt a szüleikkel, akiknek általában alacsony az iskolai végzettségük. Ennek következtében sok esetben ezek a szülők nem tudnak megfelelő befolyást gyakorolni a fiatalok tanulmányi teljesítményére és motivációjára, így a NEET-fiatalokat is alacsony iskolai végzettség jellemzi.

22. ábra. A 15–29 éves NEET-fiatalok megoszlása a legmagasabb iskolai végzettség szerint

Az előző ábra a 15-29 éves magyar NEET-fiatalok százalékos megoszlását mutatja 2012-ben a legmagasabb iskolai végzettség szerint. Több mint egyharmaduk csak általános iskolát (8. osztály) végzett, vagy még általános iskolát sem. Egy másik negyedük csak szakmunkás végzettséggel rendelkezett. Bár lényegesen alacsonyabb arányban, magasan képzett NEET-fiatalok is találhatóak, de ők kevésbé kiszolgáltatottak, több lehetőségük van az elhelyezkedésre, és több támogatást kapnak családjuktól.

A korábban kidolgozott, a magyarországi NEET-fiatalok 2024-es statisztikai trendjein túlmenően a BoT projekt részeként elsődleges kutatást végeztek a hazai NEET-fiatalok igényeiről. A kutatás eredményei alapján a következőkre következtethetünk:

A megkérdezettek jelentős része (64,7%) nyilatkozott úgy, hogy a lakóhelyén munkahelyhiány van, így nem meglepő, hogy jelentős számú ember éli meg kihívásként a munkanélküliséget és a vidéki gazdaságot (66,7%), de a fiatalok lehetőségeinek hiányát (38,9%) és az oktatás vagy oktatás gyenge minőségét is (33,3%).

A többség egyetért azzal, hogy a kormánynak garantálnia kell az olyan alapvető szolgáltatásokat, mint az oktatás, az egészségügy és a közlekedés (77,8%), valamint az egyén ezen keresztül hozzájárulásának szükségességét a közösség jólétéhez (61,1%).

A megkérdezettek 44,4%-a számára a jövőkép főként a továbbtanulásra korlátozódik, jelentős számban terveznek költözni (27,8%), de sajnos 22,2% teljesen kiábrándult.

Egyre többen gondolkodnak külföldi munkavállaláson. Vidéken a fiatalok nagy része idő előtt abbahagyja az oktatást, mert mielőbb munkát szeretne találni és pénzt keresni, és sok esetben külföldre mennek ennek érdekében. A fókuszcsoportos interjúk során felmerült, hogy szívesebben dolgoznának nagyvárosokban vagy a fővárosban a magasabb fizetés érdekében.

Ugyanakkor sokan nem tudják eldönteni, hogy otthon maradjanak, vagy külföldre menjenek. Mind a munka, mind a tanulmányok (egyetem) tekintetében. Sokan nem biztosak benne, hogy tudnak vagy akarnak-e otthon maradni. A nyelvtudás, akár két nyelven is, ezért nagyon fontos.

Végül fontos kiemelni, hogy a válaszadók fele önmagát tartja élete alakításában a legbefolyásosabb tényezőnek, míg más országokban a család (27,8%) még ennél is nagyobb befolyással bír.

A BoT (Back on Track projekt) 2024-es felmérésében részt vevő NEET-fiatalok jelezték, hogy a következő 3 évben a munkaerőpiacon a következő változásokat szeretnék látni:

A tapasztalattal kapcsolatos elvárások szintjének csökkentése hogy ne kerüljenek hátrányos helyzetbe;

Vázold fel a karrierutad, mit szeretne és mit tud csinálni az ember, milyen képzésekre van szüksége, és hol lehet elhelyezkedni. Jó példa erre a külföldi egyetemek weboldalai, ahol a kurzusokkal kapcsolatos általános információk mellett jól látható leírás található azokról az ágazatokról és munkakörökről, ahol a képzés elhelyezkedhet.

A pályaválasztási tanácsadási eszközök gyakorlatiasabbá tétele, még mélyebb betekintést nyújtva abba, hogy mi van egy cég bejárata mögött, mit csinálnak az ott ülő emberek.

Tegyük a vállalatokat nyitottabbá az emberek felvételére és esélyt adva nekik;

Versenyképesebb fizetések vidéken, egyéb béren kívüli juttatások;

Több munkalehetőség, mind a kis-, mind a multinacionális vállalatok, valamint több külföldi befektetés (jó példa Győrben az Audi és beszállítói hálózata)

Több iskolai tapasztalat az elméleti képzés helyettA korábban említett tanulószerveződéses gyakorlati képzési program indítása.

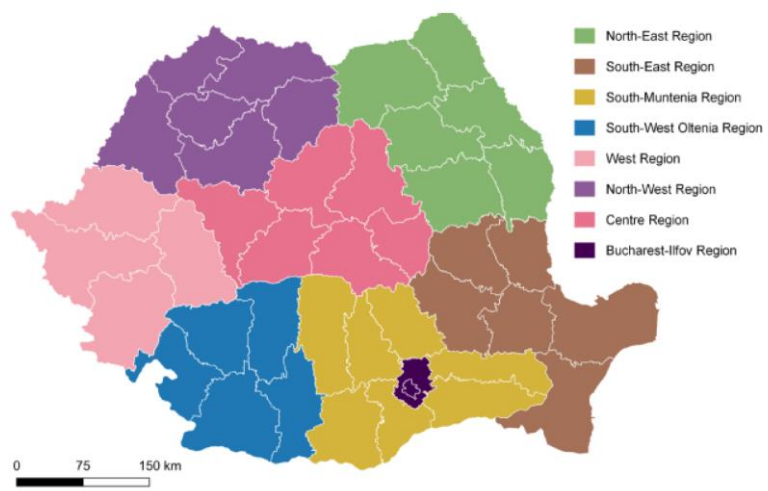
1.2.7. Románia

A következő szakaszokban található elemzés kifejezetten Románia Duna-menti régiójára, Dél-Munténiára vonatkozik. Ezért a bemutatott statisztikák erre a régióra korlátozódnak, nem Románia egészére.

A Dél-Munténia régió lakossága alapján Románia második legnagyobb (3 180 046), területét tekintve pedig a harmadik legnagyobb. 2021-ben a régió az ország egyik legmagasabb szegénységi rátájával szembesült (23%), a lakosság 57,2%-a vidéki

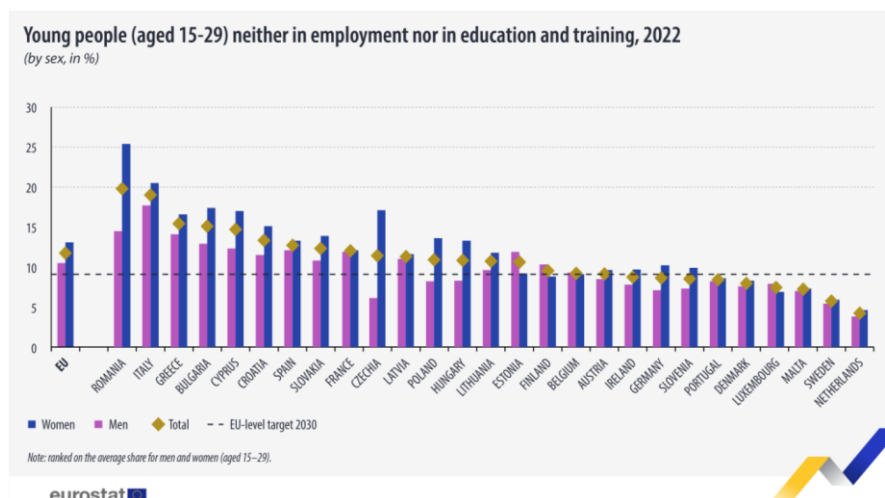
területeken élt, és a NEET-arány (a sem foglalkoztatott, sem oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok) jelentősen magas volt, meghaladta a 20%-ot. Emellett Romániában az EU-n belül az egyik legnagyobb a város-vidék közötti NEET-aránybeli különbség (Eurostat, 2023).

23. ábra. Közép-európai Földrajz és Fenntartható Fejlődés Folyóirat, 2022.

2022-ben a 15-29 évesek NEET-aránya Romániában 19,8% volt, szemben a hollandiai 4,2%-kal, ami azt jelenti, hogy Románia NEET-aránya 4,7-szer magasabb volt (1. ábra, Eurostat, 2023). Romániában a legmagasabb a teljes NEET-populáció is, jelentős nemi egyenlőtlenséggel: a fiatal nők nagyobb arányban NEET-fiatalok, mint a fiatal férfiak. A nemek közötti különbséget Romániában társadalmi, vallási és kulturális tényezők befolyásolják, a fiatal női NEET-fiatalok aránya legalább 10 százalékponttal magasabb, mint a fiatal férfiaké, ami a második legnagyobb különbség az EU-n belül (10,9%).

24. ábra. Sem foglalkoztatott, sem oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (Eurostat, 2023)

Az aktivitási státuszt tekintve figyelemre méltó, hogy a romániai NEET nők nagy része a munkaerőpiacon kívül esik. A munkanélküliek valamilyen kapcsolatban állnak a munkaerőpiaccal, míg a munkaerőpiacon kívüliek teljesen elszakadtak tőle, ami aggasztó tendencia (Eurostat, 2023). Romániában a munkanélküliségi ráta magasabb a férfiak körében (6,8%) a nőkhez képest (4,4%), mégis a fiatalok csoportjában a legmagasabb a munkanélküliségi ráta (14,2%), a nők 21%-a a férfiak 7,7%-ával szemben. Ez az eltérés rávilágít arra, hogy sürgősen szükség van a nők munkaerőpiacra való visszailleszkedésére a nemek közötti szakadék áthidalása érdekében.

25. ábra. Fiatalok (15-29), akik sem foglalkoztatottak, sem oktatásban és képzésben nem részesülnek, nem és aktivitási státusz szerint, 2022.

Young people (aged 15–29) neither in employment nor in education and training, by sex and activity status, 2022
(%)

	Unemployed			Outside the labour force		
	Total	Men	Women	Total	Men	Women
EU	4.3	4.8	3.8	7.4	5.7	9.2
Belgium	4.1	5.2	3.0	5.1	4.2	6.1
Bulgaria	3.2	3.9	2.4	11.9	9.1	15.0
Czechia	1.7	1.7	1.7	9.8	4.4	15.5
Denmark	2.2	2.5	2.0	5.7	5.1	6.3
Germany	2.1	2.6	1.6	6.5	4.5	8.6
Estonia	3.8	4.9	2.6	6.8	7.0	6.5
Ireland	3.2	3.6	2.8	5.5	4.2	6.9
Greece	9.2	8.2	10.2	6.2	5.9	6.4
Spain	7.1	7.6	6.7	5.6	4.5	6.6
France	5.2	6.1	4.3	6.8	5.8	7.8
Croatia	6.2	5.3	7.2	7.1	6.3	7.9
Italy	6.4	6.9	5.9	12.7	10.8	14.6
Cyprus	7.4	7.5	7.3	7.3	4.7	9.6
Latvia	4.7	6.3	3.1	6.5	4.7	8.5
Lithuania	3.8	4.0	3.6	6.9	5.6	8.2
Luxembourg (*)	1.8	1.6	2.0	5.6	6.3	4.9
Hungary	3.3	3.8	2.7	7.5	4.5	10.6
Malta (*)	3.1	4.1	1.9	4.1	2.9	5.4
Netherlands	1.4	1.6	1.1	2.8	2.2	3.5
Austria	3.3	3.9	2.7	5.8	4.6	6.9
Poland	3.0	3.2	2.7	7.9	5.1	10.9
Portugal	4.7	4.7	4.7	3.7	3.5	3.9
Romania	5.6	6.8	4.4	14.2	7.7	21.0
Slovenia (*)	2.5	2.2	2.8	6.0	5.1	7.1
Slovakia	5.2	5.9	4.5	7.1	4.9	9.4
Finland	2.9	3.6	2.1	6.6	6.6	6.7
Sweden	2.6	2.9	2.4	3.0	2.5	3.6
Iceland	1.9	2.1	1.8	3.4	3.4	3.5
Norway (*)	1.6	2.1	1.1	5.2	4.7	5.7
Serbia	7.5	8.5	6.3	7.7	5.0	10.5

(*) Unemployed men: low reliability.

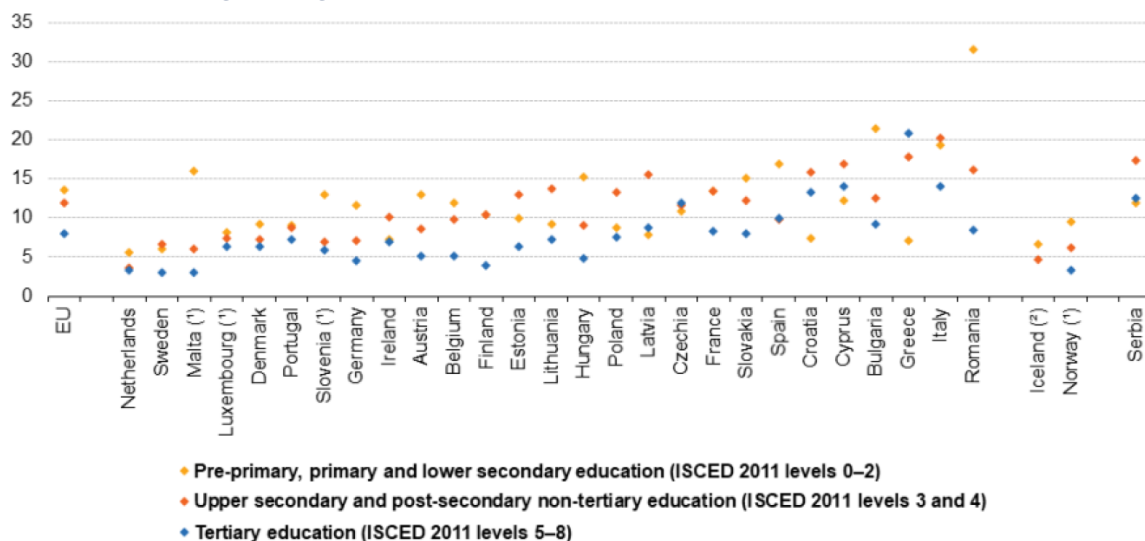
(*) Unemployed women: low reliability.

Source: Eurostat (online data code: edat_lfse_20)

Románia egyike volt annak a két uniós tagállamnak, ahol 2012 óta emelkedett a NEET-ráta, 0,5%-os növekedéssel. A COVID-19 világjárvány alatt a NEET-ráta emelkedett, mivel szorosan összefüggött a gazdasági környezettel.

2022-ben Romániában volt a legmagasabb az alacsony iskolai végzettségű NEET-fiatalok aránya az uniós tagállamok között: a 15-29 éves fiatalok 31,6%-a rendelkezett alacsony iskolai végzettséggel (Eurostat, 2023).

26. ábra. Sem foglalkoztatott, sem oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (15–29 évesek) iskolai végzettség szerint, 2022 (Eurostat).

Az alacsony iskolai végzettség szorosan összefügg a magasabb NEET-aránnyal, különösen a vidéki területeken. Romániában volt a legnagyobb a vidéki és városi NEET-arányok közötti különbség, 19,1 százalékpont (Eurostat).

Ezenkívül Romániában a fiatalok munkanélküli segélyei rövidek, minimálisak, és a munkatapasztalattól függően változnak – legalább egy évnyi járulékfizetés esetén hat hónaptól kezdődnek. Ezen korlátozott juttatások miatt sok fiatal nem regisztrál szociális segélyre, ami magasabb munkanélküliségi rátát eredményez, mint amit a hivatalos statisztikák mutatnak.

2023-ban a Nemzeti Foglalkoztatási Ügynökség 54 761 30 év alatti fiatal foglalkoztatásában segített, akik közül 42 065 NEET-fiatal volt. Ezen NEET-fiatalok többsége 25 év alatti volt.

Egy másik releváns kezdeményezés az INTESPO projekt (2017–2021) volt, amelynek célja 200 000 inaktív NEET-fiatal, különösen a munkaerőpiacról távol lévő vagy társadalmi integrációs nehézségekkel küzdők regisztrálása volt az Állami Foglalkoztatási Szolgálatnál..

Ahhoz, hogy a fiatal NEET-fiatalok részesülhessenek az aktív munkaerőpiaci integrációs intézkedésekben, először azonosítani kell és regisztrálni kell az Állami Foglalkoztatási Szolgálatnál (NEMES). Romániában statisztikai szempontból (közigazgatási adatbázisok átkutatása alapján) akkoriban körülbelül 400 000 NEET-fiatalra becsülték a létszámot (az

NEET-fiatalok számát az Állami Foglalkoztatási Szolgálat adatbázisában 40 000 és 70 000 között van a számuk, a számuk az érettségi után magasabb, majd csökken).

Románia oktatásfinanszírozása az EU-ban az egyik legalacsonyabb, 2018-ban a GDP 2,8%-át tette ki, ami hozzájárul a középiskolai lemorzsolódás több mint 15%-ához, ami a legmagasabb az EU-ban. A legtöbb lemorzsolódás a középfokú oktatásban történik, aminek eredményeként a diákok 15 éves korukra semmilyen szakmai képesítéssel nem rendelkeznek. A vidéki területek különösen érintettek, ahol minden tizedik iskoláskorú gyermek nem jár semmilyen oktatási intézménybe (Európai Bizottság, 2022). A World Vision Romania szerint a tizenévesek egyharmada háztartási feladatok miatt hiányzik az iskolából.

2022-ben a World Vision Romania által végzett tanulmány kimutatta, hogy jelentősek az eltérések az oktatásból és képzésből korai lemorzsolódás arányában a városi (4,5%) és a vidéki (23,2%) területek között, és hogy a vidéki területeken élő tanköteles korú gyermekek 10%-a jelenleg semmilyen oktatási intézménybe nem jár. Ugyanez a tanulmány azt is kiemelte, hogy minden harmadik tinédzser (37%) ideiglenesen vagy véglegesen hiányzik az iskolából, mert a háztartásban dolgozik (Európai Bizottság, 2022). Tágabb perspektívából nézve fontos megemlíteni, hogy az Európa Tanács becslése szerint Romániában körülbelül 1,85 millió roma lakosság él (a lakosság 8,32%-a).

A 2011-es romániai népszámlálás adatai szerint a roma lakosság körében az iskolát nem végzett románok aránya 1%, míg a romáké 14%. A munkaerőpiacra való integrációjukra gyakorolt jelentős hatást a roma kisebbség körében az írástudatlanság aránya is bizonyítja: a 229 721 főből közel 30% (67 480) tartozik a roma kisebbséghez. A felsőfokú végzettséggel rendelkező romák aránya is 1% alatt volt.

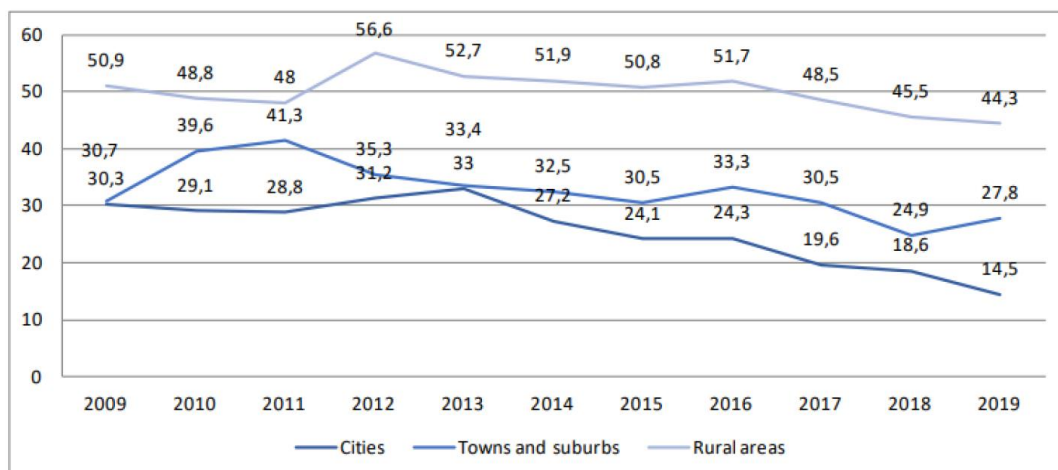
Ahogy korábban említettük, a NEET-arány magasabb a vidéki területeken, mint a városiakban. Számos tényező járul hozzá e kategória fennmaradásához a vidéki régiókban. Először is, Románia legtöbb vidéki területén vannak olyan iskolák, amelyek csak 8 évfolyamot kínálnak, ami azt jelenti, hogy a diákok csak 14-15 éves korukig fejezhetik be tanulmányaikat. Egyes falvakban még az alapvető oktatási intézmények, például az iskolák vagy az óvodák sem működnek.

Azok számára, akik középiskolában kívánnak továbbtanulni, további költségek merülnek fel. A vidéki területeken élő NEET-fiatalok, akik városi központokban szeretnének munkát találni, többletköltségekkel szembesülnek az utazással vagy a megélhetéssel kapcsolatban, különösen akkor, ha a munkahely vagy a munkáltató messze található az eredeti vidéki lakóhelyüktől, és a jövedelem nem indokolja ezeket a költségeket. Bár a városi környezet több munkalehetőséget kínál, mint a vidéki, a vidéki térségekből származó fiatalok által viselt költségek általában magasabbak. Ezek az akadályok és nehézségek magyarázzák a NEET-arány növekedését a vidéki területeken (Neagu, 2020).

Románia vidéki lakossága jelentős szegénységgel néz szembe, elsősorban az önellátó vagy félig önellátó mezőgazdaságra való támaszkodás miatt, amely nem biztosít

tisztességes megélhetési színvonalat az egyének és családjaik számára. Ezenkívül sok fiatal gondoskodik testvéreiről vagy idős családtagjairól, ami megakadályozza őket abban, hogy aktívan keressenek munkalehetőségeket, vagy visszatérjenek az oktatásba. Bár Romániában a foglalkoztatás alsó korhatára 16 év, sok vidéki fiatal dolgozik hivatalos dokumentumok nélkül..

27. ábra. A szegénység vagy társadalmi kirekesztés kockázatának kitett emberek a városiasodás mértéke szerint, 15-29 évesek (%)

A szegénység szorosan összefügg az iskolai végzettséggel, a foglalkozással és a társadalmi-kulturális tényezőkkel. A hátrányos helyzetű közösségekben a fiatalokat gyakran elriasztják a társadalmi normák és elvárások, amelyek generációkon át tartó szegénységet okoznak.

A Dél-Munténia régió lakossága közel 3 millió fő (Románia teljes népességének 14,3%-a), amelynek 57,2%-a vidéki területeken él.

A 2024-es Back on Track (BoT) projekt részeként a dél-muntaniai NEET-szükségletekkel kapcsolatos elsődleges kutatás számos kihívást azonosított. A NEET-fiatalok reintegrációja elengedhetetlen a közjólét szempontjából, mivel ez a csoport generációkon átívelő szegénységet és oktatáshiányt okozhat, ha nem kap aktív támogatást.

A világvárvány tovább marginalizálta a NEET-fiatalokat, akik fokozott mentális egészségügyi kihívásokkal néznek szembe, és hiányoznak a modern munkaerőpiacon elengedhetetlen digitális készségek. A támogatási stratégiáknak foglalkozniuk kell a digitális készséghiánnyal, a migrációs nyomással és a munkaerőpiacra való visszatérés akadályaiival..

1.2.8. Szerbia

A NEET-fiatalok helyzetelemzésével kapcsolatban a Szerb Köztársaság egy széles körben elfogadott mutatót használ, amely a fiatalok (15-24 évesek) arányát képviseli, akik nem vesznek részt oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben. A NEET-ként besorolt személyek nem foglalkoztatottak (azaz a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet meghatározása szerint munkanélküliek vagy inaktív személyek), és a Köztársasági Statisztikai Hivatal által végzett felmérést megelőző négy hétben semmilyen oktatásban vagy képzésben (sem formális, sem informális oktatásban) nem részesültek.

A Munkaerő-felmérés (LFS) kifejezetten a fiatalok munkaerőpiaci helyzetét figyeli. A 2023-as LFS szerint a 15 és 24 év közötti fiatal népesség létszáma 2023-ban is tovább csökken, és 2022-höz képest 3800 fővel (1,9%-kal) kevesebb. A fiatalok létszáma 2023-ban 672 500 fő volt. A foglalkoztatott fiatalok létszámának csökkenése 3100 főt tett ki, így a foglalkoztatottak száma 2023-ban 160 700 volt. A foglalkoztatási ráta ebben a korcsoportban 23,9% volt (0,3 százalékpontos csökkenés 2022-höz képest).

A Statisztikai Területi Egységek Nómenklatúrája (NSTJ) régiónkénti (NSTJ 1) szerinti megfigyelések szerint a fiatalok (15-24 évesek) foglalkoztatási rátája 2022-hez hasonlóan a Vajdaságban volt a legmagasabb (26,8%). A legalacsonyabb foglalkoztatási rátát általában a Dél- és Kelet-Szerbia régióban regisztrálják (20,6%). A munkanélküliek (15-24 évesek) száma 2023-ban kismértékben, 53 600-ra nőtt (1000 fővel több, mint 2022-ben). A fiatalok (15-24 évesek) munkanélküliségi rátája 2023-ban 25,0% (0,7 százalékpontos növekedés 2022-höz képest). A munkaerőpiacon kívüli fiatalok aránya 2023-ban 68,1% (0,1 százalékpontos növekedés 2022-höz képest). Ennek az arálynak a legmagasabb értékét Šumadija és Nyugat-Szerbia régiójában mérték (70,1%), a munkaerőpiacon kívüli lakosság legalacsonyabb arányát pedig – akárcsak 2022-ben – a Vajdaság régiójában mérték (65,2%).

A NEET-arány, amely a 15 éves korosztály részvételét jelenti – a nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő 24 fő aránya egy adott korú teljes népességen belül 2023-ban 12,4%, ami 0,9 százalékponttal csökkent a 2022-es 13,3%-hoz képest. Az arány magasabb az idősebb NEET csoportban (15-29 évesek), és a legmagasabb a női NEET kategóriában.

28. ábra. NEET-arány Szerbiában (%)

Territory - NSTJ	REPUBLIC OF SERBIA						
	Age groups	15-24			15-29		
Pol		In total	M	Z	In total	M	Z
Period							
in 2014		20.4	21.0	19.9	25.3	23.7	27.0
in 2015		19.9	20.2	19.6	24.5	23.0	26.1
in 2016		17.7	17.2	18.3	22.3	20.3	24.5
in 2017		17.2	17.1	17.3	21.7	19.9	23.7
in 2018		16.5	16.0	17.0	20.1	17.8	22.5
in 2019		15.3	14.8	15.8	18.9	17.1	20.9
in 2020		15.9	17.0	14.8	20.0	18.4	21.6
in 2021		17.0 ^(b)	17.1 ^(b)	17.0 ^(b)	19.1 ^(b)	17.3 ^(b)	21.0 ^(b)
in 2022		13.3 ^(r)	13.4 ^(r)	13.3 ^(r)	15.4 ^(r)	13.4 ^(r)	17.5 ^(r)

A „Korai iskolaelhagyás” mutató, amely a 18 és 24 év közötti fiatalok azon százalékos arányát jelenti, akik legfeljebb elvégezték az általános iskolát, és nem folytatták továbbtanulásukat (az elmúlt négy hétben nem jártak iskolába vagy képzésbe), 2023-ban 5,8% volt, ami 0,1%-ponttal magasabb a 2022-es évhez képest.

29. ábra. Korai iskolaelhagyók a NEET-fiatalok körében Szerbiában

	Összesen	Aktív	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Gazdaságilag inaktív
Személyek (15–89 év)	5642,5	3137,8	2842,0	295,8	2504,7
Korai iskolaelhagyók (18–24 év), ezer fő ¹	27,5	13,7	7,5	6,3	13,7
Korai iskolaelhagyási arány (18–24 év) (%) ²	5,8	6,7	4,9	12,0	5,2
NEET - 15-24 éves, sem nem foglalkoztatott, sem oktatásban vagy képzésben nem részt vevő személyek (ezer fő)	83,6	40,7	-	40,7	42,9
NEET arány (a 15–24 éves, sem nem foglalkoztatott, sem oktatásban vagy képzésben nem részt vevő személyek aránya) (%) ³	12,4	19,0	-	75,9	9,4
	Összesen	Aktív	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Gazdaságilag inaktív

Férfiak (15–89 év)	2719,1	1710,2	1555,9	154,4	1008,8
Korai iskolaelhagyók (18–24 év), ezer fő ¹	13,9	9,8	5,6	4,2	4,1
Korai iskolaelhagyási arány (18–24 év) (%) ²	5,8	7,7	5,8	14,0	3,6
NEET - 15-24 éves, sem nem foglalkoztatott, sem oktatásban vagy képzésben nem részt vevő személyek (ezer fő)	43,7	24,8	-	24,8	18,9

A szükséges munkakészségek kontextusában és a NEET populáció esetében három szegmenst különböztetnek meg: szociális készségek (kommunikáció a szervezeten belüli és kívüli emberekkel), kézi készségek (nehéz fizikai munka végzése és precíz feladatok elvégzése kézzel) és kognitív készségek (utasítások, műszaki dokumentáció olvasása és viszonylag bonyolult számítások). A leggyakrabban használt és szükséges munkakészség a munkahelyi kommunikáció (a munkahelyi környezetben, szóbeli üzleti kommunikáció kollégákkal munkaidőben), valamint a szervezeten kívüli emberekkel, akikkel a munkaidő különböző arányaiban kommunikálnak. A szociális készségek használatát mindkét nem tagjai számára fontosnak tartják, míg a kézi készségek a férfiaknál gyakoribbak a munkaidejük nagy részében. A kognitív készségek a legkevésbé képviselve vannak, mivel a 15-24 éves és a 25-34 éves korosztályban kevés munkaidőt töltöttek viszonylag bonyolult számításokkal.

Azok a fiatalok, akik a munkanélküliség miatt a NEET kategóriába tartoznak, és mivel nem járnak iskolába, illetve nem fejlesztik készségeiket a képzési rendszeren keresztül, nagyobb kockázatnak vannak kitéve a társadalmi és politikai elidegenedés szempontjából. Ez a fiatalok csoportja lényegesen kevésbé érdeklődik a társadalmi és politikai szerepvállalás iránt, mivel alacsonyabb szintű önbizalommal rendelkeznek minden társadalmi-gazdasági témában. Gyakran nem azonosulnak az ország társadalmi és politikai szereplőivel.

A 15-24 év közötti, munkaerőpiacon kívüli fiatal népesség a városi területeken eléri a 295 000 főt, az egyéb településtípusokban pedig a 163 200 főt. A fiatalok munkanélküliségi rátája magasabb a városi típusú településeken, míg az aktivitási ráta és a foglalkoztatási ráta magasabb más típusú településeken. A munkaerőpiacon kívüli népesség aránya a városi típusú településeken 71,9%, az egyéb típusú településeken pedig 62,2%.

30. ábra. A 15-24 éves népesség foglalkoztatási státusz és településtípus szerint, 2023. (Szerb Statisztikai Hivatal)

	Településtípus: Városi	Településtípus: Egyéb települések
Fiatal népesség (15–24 év, ezer fő)	410,0	262,5

Gazdaságilag aktív	115,0	99,3
Foglalkoztatott	83,3	77,4
Munkanélküli	31,8	21,9
Gazdaságilag inaktív	295,0	163,2
Aktivítási ráta (%)	28,1	37,8
Foglalkoztatási ráta (%)	20,3	29,5
Munkanélküliségi ráta (%)	27,6	22,0
Gazdaságilag inaktív népesség aránya (%)	71,9	62,2

A 2023-ra vonatkozóan a foglalkoztatottakra vonatkozóan ágazati és korcsoportos megoszlásban rendelkezésre álló adatok szerint a 15-34 éves fiatalok kategóriája alkotja a legnagyobb százalékot, körülbelül egynegyedüket (24%) az ipari szektorban foglalkoztatják.(túlnyomórészt feldolgozóipar) és egyéb szolgáltatások (egészségügy és szociális védelem, adminisztratív és) 23%-kal, valamint a kereskedelmi szektorban (16%). A többi korosztályhoz viszonyítva megfigyelhető, hogy a 15-34 éves fiatalok többnyire a kereskedelemben, az idegenforgalomban, az információs és kommunikációs szektorban, valamint a szakmai, tudományos és műszaki tevékenységekben dolgoznak. Az idősebb korcsoportok szerkezetéhez képest a 15-34 éves fiatalok lényegesen kisebb számban dolgoznak a mezőgazdasági szektorban, az államigazgatásban és a védelemben, valamint az oktatási szektorban.

A fiatal alkalmazottak kevesebbet keresnek, mint az idősebb népességkategóriákba tartozó alkalmazottak.

A 15-29 éves fiatalok azon részének aránya, akik nem vesznek részt oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben, a NEET-ráta (COR 8.6.1. mutató) 2014-ben 25,3% volt.(23,7% férfi és 27% nő), míg 2020-ban 20%-ra csökkent (18,4% férfi és 21,6% nő), 2022-ben pedig 15,4%-on állt. Az informális foglalkoztatás aránya (COR 8.3.1. mutató) magasabb a fiatalok körében, mint az idősebb munkavállalói kategóriákban: 2020-ban a 15-24 éves munkavállalók 21,4%-a, a 25-54 éves munkavállalók 11,6%-a, az 55-64 éves munkavállalók pedig 19,8%-a volt informálisan foglalkoztatott.

Az átlagos órabér (COR 8.5.1. mutató) 2018-ban alacsonyabb a fiatalok (15-29 évesek) körében, mint az idősebb alkalmazotti kategóriákban, és 343,08 RSD-t tett ki, ami jelentősen alacsonyabb a teljes munkaerő (15 év felettiek) átlagánál, amely 406,04 RSD. A fiatal nők átlagkeresete alacsonyabb, mint a fiatal férfiak átlagkeresete (333,97 RSD a 350,18 RSD-vel szemben).

A korábban bemutatott, a szerbiai NEET-fiatalokra vonatkozó statisztikai adatokon túlmenően, 2024-ben, a BoT projekt részeként primer kutatást végeztek a NEET-fiatalok igényeiről.

Az elsődleges adatok elemzése, beleértve a kérdőíves válaszokat, a fókuszcsoportos beszélgetéseket és a kulcsfontosságú informátorokkal készített interjúkat, rávilágít a NEET-populáció által Szerbia vidéki területein tapasztalt kihívásokra. Ez a vizsgálat feltárja

a fiatalok foglalkoztatását és a társadalmi-gazdasági fejlődést gátló akadályok bonyolult hálózatát, amelyek között kiemelkedő a digitális egyenlőtlenség. Az eredmények rávilágítanak a fiatalok foglalkoztatását akadályozó kihívások széles skálájára, beleértve olyan tényezőket, mint a nyelvtudás, az önbizalom, a motiváció és a készségbeli hiányosságok.

A formális oktatásban vagy képzésben nem részesülő munkanélküli fiatalok különböző akadályokkal szembesülnek, beleértve a motiváció hiányát, a korlátozott munkalehetőségeket és a társadalmi nyomást. Ez rávilágít arra, hogy speciális támogatási mechanizmusokra van szükség, amelyek segítik ezt az alcsoportot a foglalkoztatáshoz vezető egyedi akadályok leküzdésében. Ezen kihívások ellenére az elemzés kiemeli a fiatalok proaktív szerepét gazdasági helyzetük javításában önfejlesztés, oktatás és készségek elsajátítása révén. A kortárs foglalkoztatási környezet összetettségében azonban továbbra is kihívást jelent eligazodni, mivel az erőforrásokhoz és lehetőségekhez való hozzáférés terén továbbra is egyenlőtlenségek mutatkoznak.

Míg egyes fiatalok tisztában vannak az ígéretes ágazatokkal, mint például a webdesign és a vállalkozói tevékenység, másoknak nehézséget okoz az elérhető munkalehetőségekkel kapcsolatos információk és útmutatás hiánya. Ennek az információhiánynak a kezelése és az ifjúsági foglalkoztatási projektek támogatása elengedhetetlen ahhoz, hogy mindenki számára egyenlő hozzáférést biztosítsunk a lehetőségekhez.

Ez az elemzés kiemeli a munkaerőpiacon való sikerhez szükséges kulcsfontosságú készségek, például a kommunikáció, a motiváció és a kompetencia fejlesztésének kritikus fontosságát. Azok a készségfejlesztési kezdeményezések, amelyek ezeket a létfontosságú kompetenciákat felölelik, elengedhetetlenek a fiatalok fenntartható foglalkoztatásra való felkészítéséhez. A kortársak támogatásának, a tapasztalatmegosztásnak és a mentorálásnak a jelentőségét a foglalkoztatási folyamatban nem lehet eléggé hangsúlyozni. A közösségi alapú hálózatok és az együttműködésen alapuló törekvések kulcsszerepet játszanak a fiatalok önrendelkezésének és társadalmi-gazdasági fejlődésének elősegítő környezet kialakításában.

Összefoglalva,Elmondhatjuk, hogy a Szerbiában vidéki területeken élő fiatalok, különösen a fiatal nők, nagyobb valószínűséggel tartoznak a NEET kategóriába. Ez azt jelenti, hogy a szakpolitikai intézkedéseknek különösen figyelembe kell venniük, hogyan lehet a vidéki területekről származó fiatalokat visszavezetni az iskolai folyamatba, a képzési rendszerbe vagy a foglalkoztatási folyamatba.

Bár a NEET-ráta csökken, még mindig magas szinten van. Rendkívül fontos, hogy ezt felismerjék az ifjúságpolitikákban (beleértve az oktatási és foglalkoztatáspolitikát is), és ennek megfelelően megfelelő támogató intézkedéseket hozzanak létre.

A belső és külső kihívások közé tartozik a stabil jövedelem és üzleti környezet biztosítása a vidéki területeken élő gazdálkodók és vállalkozók számára, a fenntartható fejlődés gazdasági, ökológiai és társadalmi céljainak elérése ezeken a területeken, az élelmiszer-

ellátási lánc hatékonyságának növelése, valamint a vidéki régiókban folyó tevékenységek versenyképességének fokozása. Emellett továbbra is kritikus prioritást élvez a versenytárs országokhoz képest elmaradott technológiai fejlődés kezelése és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése.

A munka kihívása a társadalmilag érzékeny kategóriákba tartozó fiatalok pontos nyilvántartásának hiánya, különösen a hivatalos és elismert adatok terén, valamint a valós szükségleteik elemzésének hiánya (a részleges ágazati elemzésektől eltekintve).

Ahhoz, hogy a vidéki területek vonzóbbá váljanak a fiatalok (és a fiatal családok) számára, fejleszteni kell az infrastruktúrát, a szociális szolgáltatások elérhetőségét, javítani kell a társadalmi struktúrát és támogatni kell a vállalkozói készségek fejlődését.

A NEET-fiatalok felemelkedéséhez kedvező környezet jövőbeli kialakítása érdekében a következő kezdeményezéseket érdemes megfontolni:

- **A tisztességes foglalkoztatás révén a gazdasági felemelkedés szükségességének egyértelmű elismerése**, amely során támogatni kell a fiatalok tisztességes és produktív foglalkoztatáshoz való jobb hozzáférését.
- **Figyelemmel kíséri, hogy a munkafolyamatok minőségi módon történnek-e** amely lehetővé teszi a fiatalok készségeinek elsajátítását és fejlesztését, és ezáltal pozitív hatással van foglalkoztathatóságukra az elkövetkező években.
- **Csökkenteni az egyetem előtti képzésbe való felvétel és elvégzés arányában mutatkozó különbségeket** az általános népesség és a fiatalok veszélyeztetett csoportjai között, valamint a veszélyeztetett csoportokon belül a magasan képzettek arányának növelése.
- **További erőfeszítések a fiatalok informális oktatásba való bevonásának fokozására**, és a szegénység kockázatának csökkentése érdekében különleges támogatást kell nyújtani a fiataloknak, különösen a vidéki területeken élőknek és az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezőknek.
- **A méltóságteljes munka és az önfoglalkoztatás szélesebb körű feltételeinek megteremtése** a fiataloké.
- **További oktatási és képzési programok** különösen kiemelik a vidéki NEET-fiatalok és a munkakeresés során felmerülő igényeket, mint különleges ösztönzőt.
- **Volt elítéltek foglalkoztatása** különleges kihívást jelent, tekintve, hogy még mindig számos előítélet és sztereotípiát él, ezért fontos, hogy ezeket a személyeket a lehető legnagyobb mértékben bevonjuk az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekbe, hogy a reszocializáció a lehető leghatékonyabban valósítható meg.
- **További erőfeszítéseket kell tenni az ifjúságpolitika minden szereplőjének** a kiszolgáltatott csoportok szegénységi és társadalmi kirekesztési kockázatának csökkentése szempontjából. Különös támogatást kell nyújtani a fiataloknak, különösen a vidéki területeken élőknek és az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezőknek. Szükséges olyan konkrét társadalmi befogadási intézkedéseket kidolgozni, amelyek megakadályozzák a fejlődési fogyatékossgal élő és

fogyatékossgal élő fiatalok szegregációját, azaz különleges támogatást kell nyújtani a kiszolgáltatott csoportokból származó fiataloknak, azzal a céllal, hogy bevonják őket a rendszeres oktatási rendszerbe, a munkaerőpiacra, valamint intézkedéseket kell hozni az önálló életvitel és a közösségi életben való aktív részvétel biztosítására.

- **Az egészséges és biztonságos környezet, valamint a társadalmi jólét feltételeinek megteremtése.** A fiatalok fejlesztése olyan programok támogatásával valósítható meg, amelyek hozzájárulnak a fiatalok egészséges életmódjának, szexuális, reprodukív és mentális egészségének fejlesztéséhez, a fiatalok biztonságának javítását célzó meglévő és új programok támogatásával, az ifjúsági és a környezetvédelmi fiataloknak szóló programok fejlesztésének támogatásával, a fiatalok lakhatási függetlenségének támogatásával, valamint a fiatalok társadalmi befogadásának javítását elősegítő programok támogatásával.
- **Tudástranszfer és műszaki-technológiai fejlődés,** az erőforrások fenntartható kezelése, a vidéki területek fejlesztése és a társadalmi struktúra megerősítése a külső kockázati tényezők (éghajlatváltozás, regionális és globális integráció, valamint a vidéki területek életminőségére gyakorolt hatás) tekintetében.
- **Továbbra is támogatni kell a kifejezetten ifjúsági kérdésekkel foglalkozó civil szervezeteket** és a vidékfejlesztés különböző aspektusai. Szisztematikusan kell dolgozni e hálózatok továbbfejlesztésén a vidéki területeken, különösen a jelenlévő civil szervezetek számának és típusainak növelésén ezeken a területeken.
- **A vidéki területeken élő szegénységgel és kiszolgáltatott társadalmi csoportokkal foglalkozó szervezetek tevékenységének erősítése** (fiatalok, nők, fogyatékkal élők, romák, menekültek és lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, valamint más érzékeny kategóriák), valamint a környezetvédelem és a kulturális örökség megőrzésének kérdései kapnak különös hangsúlyt.
- **Kedvező feltételek a fiatalok életéhez és munkájához** és vidéki területeken tartva őket, vonzóbb munkahelyeket és egyenlő esélyeket biztosítva regionális fejlődésükhöz.
- **Erősítse meg a vállalkozói szellemet** a vidéki területeken élő fiatalok körében is hangsúlyos.

1.2.9. Szlovákia

Szlovákiában a fiatalok a teljes népesség 34,17%-át teszik ki. Szlovákia nem szembesül fiatalhiánnyal, azonban a fiatalok népessége fokozatosan csökken. A legnagyobb csökkenés (2009 és 2019 között) a 15-19 évesek (-106,8%) és a 20-24 évesek (-119,6%) korosztályában volt. A fiatalok 43,0%-a vidéki területeken él. Szlovákiában több férfi él, mint nő (15-34 évesek). Ugyanakkor több nő él vidéki területeken, mint férfi. A vidéki területeken 2009 és 2019 között csökkent a vidéki területeken élő fiatalok száma (-76,9%) a 15-19 évesek és (-83,9%) a 20-24 évesek esetében.

Szlovákiában a NEET kifejezést gyakran használják és a szlovák nyelv szabályainak megfelelően adaptálják a szociális munkások, ifjúságsegítők mindennapi beszédében és egyes kiadványokban. A kifejezést elmagyarázzák, de nem helyettesítik semmilyen szlovák kifejezéssel.

Szlovákiában a NEET-fiatalok között két fő csoportot különböztetnek meg: az aktívakat és az inaktívakat.

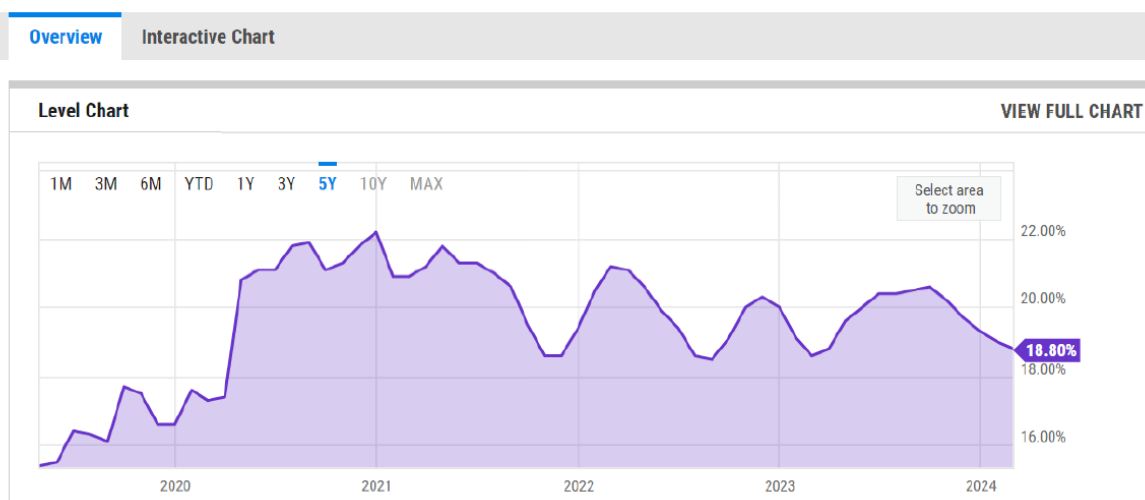
Aktív NEET Az ok alatt azokat a személyeket értjük, akik regisztrálva vannak a saját területükön a Munkaügyi Hivatalnál. Ez egyben a NEET-fiatalok egyetlen hivatalos adatbázisa is régióként, amely nem összpontosít kifejezetten a vidéki vagy városi területekre. A hivatal figyelemmel kíséri az életkort, az iskolai végzettséget és a regisztráció hosszát.

Inaktív NEETs – azok a személyek, akik nincsenek regisztrálva a Munkaügyi Hivatalnál, így gyakran láthatatlanok a NEET-fiatalokra vonatkozó hivatalos statisztikai adatokban. Az inaktív NEET-fiatalok nem álláskereső, nem alkalmazottak, nem önálló vállalkozók, és nem vesznek részt folyamatos szakképzésben.

2024 januárjában az EU jelentése szerint 2898 millió 25 év alatti fiatal volt munkanélküli. Abban a hónapban az ifjúsági munkanélküliségi ráta 14,9% volt az EU-ban és 14,5% az euróövezetben, ami az előző hónaphoz képest stabilitást, de az előző évhez képest növekedést tükröz. Szlovákiában a fiatalok munkanélküliségi rátája 19,1% volt 2023 januárjában, 27 000 fiatal munkanélküli volt. 2024 januárjára ez a szám kismértékben, 26 000-re csökkent. A nem oktatásban részt vevő fiatalok munkanélküliségi rátája 11,2% volt 2023 negyedik negyedévében. A fiatalok munkanélküliségi rátája 2023-ban ötször magasabb volt, mint az általános munkanélküliségi ráta Szlovákiában (5,7%).

2024 folyamán csökkent a 29 év alatti fiatalok álláskeresőként regisztrált száma, március végén elérte a 38 981-et – ez a második legalacsonyabb érték 2012 áprilisa óta. A legalacsonyabb szám 2019 áprilisában volt, 38 234 fiatal munkanélküli volt. A 29 év alatti munkanélküliek száma a pénzügyi válság utáni legmagasabb szintet érte el, a Munkaügyi Központ 2013 januárjában 140 629 fős csúcst regisztrált.

31. ábra. Szlovák fiatalok munkanélküliségi rátája.

Ábra. A munkanélküliek korszerkezete Szlovákiában 2023-ban

A szlovák kormány a 2014–2020 közötti programidőszakban a 2008–2009-es pénzügyi és gazdasági válság hatásainak enyhítésére összpontosította erőfeszítéseit. Az egyik mutató a munkanélküliség növekedése volt, amely a 29 év alatti fiatalokat is érintette. Az Eurostat statisztikai adatai szerint a 29 év alatti fiatalok munkanélkülisége Szlovákiában 2014-ben elérte a 21,3%-ot, ami jóval meghaladta az EU28 17,7%-os átlagát. Az Eurostat adatai szerint a 29 év alatti fiatalok munkanélkülisége Szlovákiában 2021-ben elérte a 12,9%-ot (az EU27 13%-os átlaga alatt). A NEET helyzetben lévő fiatalok aránya 2021-ben 14,2% volt (az EU27 13,1%-os átlaga felett). A fiatal munkanélküli NEET-fiatalok aránya 6% volt (az EU27 4,9%-os átlaga felett).

Az elmúlt két évben pozitív tendenciát figyeltünk meg az inaktív NEET-fiatalok csoportjában, ahol a népességen belüli arányuk csökken - 2021-ben 8,2% volt (EU27 szint - 8,2%).

A 2020-ban kitört COVID-19 világjárvány negatív hatással volt a következő időszak pozitív munkaerőpiaci fejleményeire. A világjárvány gazdasági hatása különösen a

munkanélküliség nemzeti és európai szintű növekedésében volt szembetűnő, és nem korlátozódott a fiatalok csoportjára.

A Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal statisztikai adatai szerint 2022. október 31-én 178 655 munkanélküli volt regisztrálva a Hivatal munkanélküliek nyilvántartásában, akik közül 42 236 munkanélküli volt 30 év alatti (23,64%); nemek szerint összehasonlításban az arány majdnem egyenlő volt (a nők 50,29%-a és a férfiak 49,71%-a).

Az egyes régiókat tekintve a 30 év alatti munkanélküliek legnagyobb száma az Eperjesi régióban volt (11 573 fő; 27,40%-os részesedés), a legalacsonyabb pedig a pozsonyi régióban (2467 fő; 5,84%-os részesedés). Az iskolai végzettség tekintetében a legnagyobb csoportokat a középfokú szakképzéssel rendelkező (13 986 fő; 33,12%-os részesedés) és az alapfokú végzettséggel rendelkező (10 927 fő; 25,87%-os részesedés) fiatalok alkották.

A legalább 12 egymást követő naptári hónapban rendszeres fizetett állással nem rendelkező állampolgárok csoportjában a fiatalok legnagyobb száma (2024. május 31.) a foglalkoztatási szolgáltatási törvény értelmében hátrányos helyzetűek csoportjába tartozik. Ebben a kategóriában a második legnagyobb csoportot a középfokú szakmunkánál alacsonyabb végzettségű fiatalok alkották (14 143 fő; 37,31%). A 30 év alatti 37 905 236 munkanélküliből (2024. május 31-i állapot szerint) 9186 fő volt tartós munkanélküli, ami 24,23%-os részesedést jelent.

A regisztráció időtartamát tekintve a legtöbb munkanélküli 13 és 18 hónap között volt regisztrálva – 3304 fő, ami 7,82%-os részesedést jelent. 1115 olyan 30 év alatti fiatal volt, akiknek a regisztrációs ideje meghaladta a 48 hónapot (2,64%-os részesedés).

Az oktatásból a munkavállalásba való átmenet minden fiatal számára kulcsfontosságú lépés, különösen a fogyatékkal élők számára. Bár elméletileg ezeknek a fiataloknak ugyanolyan lehetőségeik vannak a munkaerőpiacra való felkészülésre, mint másoknak, a valóságban gyakran csak speciális programokban, például védett műhelyekben kínálnak nekik pozíciókat, amelyek a fogyatékkal élők foglalkoztatásának támogatását célozzák. Mivel ezek a programok a szélesebb piaci szereplőkhöz képest korlátozottak, ritkán veszik figyelembe az egyének készségeit és érdeklődési körét. Ezenkívül a fogyatékkal élő fiatalok szakképzése jellemzően speciális iskolák szegregált intézményeiben, nem pedig valódi munkahelyi környezetben történik. Ez az egyenlőtlenség hátrányos helyzetbe hozza őket társaikkal szemben, amint kilépnek az oktatási rendszerből. A kínált szakképzés gyakran szűk fókuszú, és nincs összhangban a jelenlegi munkaerőpiaci igényekkel.

A diploma megszerzése után sok fogyatékkal élő személy gazdaságilag inaktív marad. Nem regisztrálnak a munkaügyi hivataloknál, így elszalasztják azokat a lehetőségeket, hogy a rendelkezésre álló foglalkoztatási eszközök segítségével biztosítsák első munkájukat. A fogyatékkal élő fiatalok munkanélküliségének költségei jelentősek. Ezek a

kihívások minden európai országban, beleértve Szlovákiát is, különböző mértékben elterjedtek.

Korcsopontonkénti adatok tekintetében a fogyatékkal élő álláskeresők körében a 20 év alatti csoport jelentősen alulreprezentált, mindössze 3,4%-ot tesz ki, szemben az általános népesség 11%-ával. Ezzel szemben a 25-30 éves korosztály felülreprezentált, 59%-os arányt képvisel, ami közel 16%-kal magasabb, mint az általános népességben. Ez arra utal, hogy még azok a fiatal fogyatékkal élők is, akik munkanélküliként regisztrálnak, jelentős nehézségekkel szembesülnek a diploma megszerzése után rövid időn belüli elhelyezkedés során. Figyelemre méltó, hogy a fogyatékkal élő álláskeresők között a teljes középfokú szakképzéssel rendelkezők alkotják a legnagyobb arányt, közel 40%-ot. A fogyatékkal élő egyetemi diplomások is jelentős arányt képviselnek, közel 12,5%-ot, ami összehasonlítható a nem fogyatékkal élő álláskeresők arányával.

Roma fiatalok: A munkanélküliség Szlovákiában továbbra is jelentős probléma, amelyet súlyosbít a mélyen gyökerező diszkrimináció és társadalmi kirekesztés. A marginalizált közösségekből származó romák aránytalanul alacsonyabb foglalkoztatottsági szinttel szembesülnek a lakosság egészéhez képest, és jelentős különbségek mutatkoznak még a hasonló iskolai végzettséggel rendelkezők között is. Például az ezekből a közösségekből származó alacsony iskolai végzettségű romáknak csak 19%-a dolgozik, szemben a teljes népesség 38%-ával, és 42%-uk rendelkezik középfokú végzettséggel az általános 77%-kal szemben.

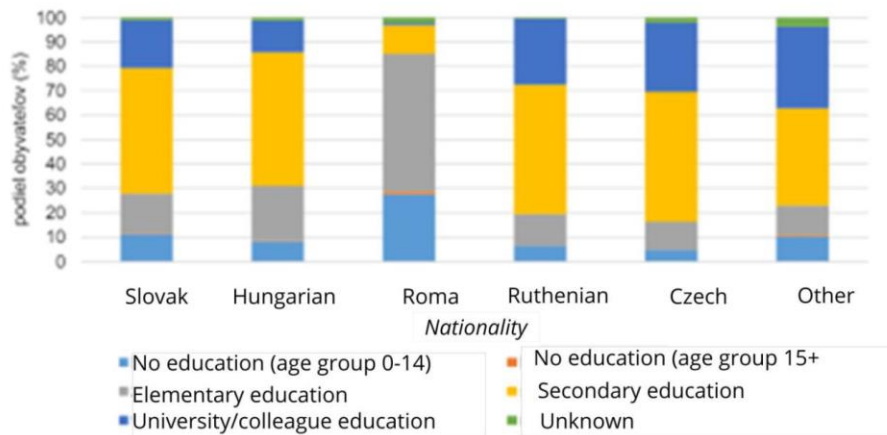
A problémát tovább súlyosbítja, hogy a Roma Oktatási Alap kiemeli a szlovákiai romák körében tapasztalható magas munkanélküliségi rátát, amely a 15-64 éves korosztályban 2014-ben 70%-os volt, ami Közép-Európa legmagasabb aránya. Az erőfeszítések ellenére a romák, különösen a fiatalok és a nők, továbbra is jelentős akadályokkal szembesülnek a munkaerőpiacra való belépés során. Ez nagyrészt a foglalkoztatáshoz szükséges készségek történelmi hiányának és a rendszerszintű diszkriminációnak tudható be.

Ráadásul a szlovákiai munkalehetőségek földrajzi elhelyezkedése további nehézséget jelent a roma közösség számára, akiknek többsége az ország keleti részén él, messze Pozsony központi gazdasági központjától, ahol a legtöbb munkalehetőség található. Ez a földrajzi egyenlőtlenség hosszúingázást tesz szükségessé, ami további akadályokat gördít a foglalkoztatás elé.

Ezenkívül a 2021-es szlovák népszámlálás jelentős iskolai végzettségbeli különbséget tár fel a roma közösségen belül. A népszámlálási adatok azt mutatják, hogy a 15 éves és idősebb személyek körében a romák körében a legmagasabb a formális iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya – ez statisztikailag elhanyagolható más etnikumok, például a szlovák, magyar, ruszin vagy cseh etnikumok esetében. Ezenkívül a képzett roma lakosság több mint 50%-a csak alapfokú végzettséggel rendelkezik, szemben a többségi lakossággal, ahol nagyobb arányban végeznek középfokú tanulmányokat. Ez a jelentősen alacsonyabb iskolai végzettség később nehezebb

feltételeket teremt az álláskeresés, a sikeres elhelyezkedés és a munkaerőpiaci verseny szempontjából.

32. ábra. Nemzetiségek a legmagasabb iskolai végzettség alapján Szlovákiában, SODB 2021

A roma közösség előtt álló további kihívás, hogy körülbelül 70%-uk vidéki területeken él, ahol a munkalehetőségek természetesen szűkösebbek, mint a városi régiókban, ami súlyosbítja a foglalkoztatási nehézségeiket.

A fiatal nők Szlovákiában általában magasabb munkanélküliségi rátával szembesülnek, mint férfi társaik. Ez a különbség számos tényezőnek tudható be, beleértve az ágazati foglalkoztatási különbségeket is, ahol a túlnyomórészt nőket foglalkoztató iparágak kevesebb munkalehetőséget vagy nagyobb munkahelyi bizonytalanságot kínálhatnak. Míg Szlovákiában több férfi él, mint nő, több nő él vidéki területeken, ami szintén hozzájárulhat a magasabb munkanélküliségi rátához.

Ezenkívül a nemi szerepekkel kapcsolatos társadalmi és kulturális elvárások is befolyásolhatják a foglalkoztatási rátákat, a fiatal nők pedig potenciálisan nagyobb kihívásokkal nézhetnek szembe a munka és a családi kötelezettségek egyensúlyban tartása terén. 2019-ben jelentős nemi egyensúlyhiány volt megfigyelhető a NEET-fiatalok körében Szlovákiában, a férfiak 9,8%-át, a nők pedig 25,0%-át tették ki. Az ezen egyenlőtlenségek kezelésére irányuló erőfeszítések közé tartoznak a kormányzati és uniós finanszírozású kezdeményezések, amelyek célja a nemek közötti egyenlőség munkaerőpiaci támogatása. Ezek az intézkedések célja, hogy egyenlő esélyeket biztosítsanak mind a fiatal férfiak, mind a nők számára, és csökkentsék a foglalkoztatás előtt álló akadályokat, amelyekkel különösen a fiatal nők szembesülnek.

Bár a munkanélküliségi ráta 2012-ben tetőzött, azóta szinte minden évben csökken. Szlovákia leginkább érintett régiói a délkeleti és keleti régiók. 2019-ben az átlagos munkanélküliségi ráta Szlovákia-szerte 4,92% volt, míg a kelet-szlovákiai Kassai kerületben 7,57%. A legmagasabb foglalkoztatási rátákat a pozsonyi és a nagyszombati kerületekben regisztrálták.

A szlovákiai munkanélküliség regionális egyenlőtlenségei megfigyelhetők az ország legkevesbé fejlett járásának gazdasági hatásának vizsgálatával. **A legkevesbé fejlett járásokat a munkanélküliségi ráta alapján határozzák meg. Ezek azok a járások, amelyekben a munkanélküliség jelentősen rosszabb, mint a szlovák átlag.** Ezek a körzetek a munkanélküliek 25%-át, az anyagi segélyben részesülők 40%-át és a tartósan munkanélküliek 35%-át teszik ki.

A fent részletezett, a szlovákiai NEET-fiatalokra vonatkozó statisztikai adatokon túlmenően a Back On Track Interreg Danube projekt részeként elsődleges kutatást végeztek a NEET-fiatalok igényeiről. A gyűjtött adatok elemzése átfogó képet adott a szlovákiai NEET-fiatalokat érintő körülményekről, különös tekintettel a vidéki területekre és a marginalizált közösségekre, például a romákra.

Az eredmények jelentős egyenlőtlenségeket mutatnak az oktatáshoz, a munkalehetőségekhez és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén, amelyek különösen a roma közösségek és a vidéki fiatalok körében hangsúlyosak. Ezeket az egyenlőtlenségeket súlyosbítják a Szlovákia-szerte továbbra is fennálló társadalmi-gazdasági tényezők és strukturális egyenlőtlenségek, amelyek befolyásolják a NEET-fiatalok munkaerőpiacra és oktatási rendszerekbe való sikeres integrációjának képességét.

Az elemzés kiemeli a családi és közösségi támogatás szerepét a fiatalok számára elérhető lehetőségek alakításában, különösen a vidéki területeken. Azonban, miközben az ilyen támogató rendszerek biztosítják a szükséges ellenálló képességet, egyben a NEET-fiatalok körében a munkanélküliség és az oktatásból való kiesés kiváltó okait kezelő rendszerszintű megoldások iránti tágabb igényt is tükrözik.

A kutatásból levont szakpolitikai következtetések arra utalnak, hogy célzott beavatkozásokra van szükség a minőségi oktatáshoz és a foglalkoztatási lehetőségekhez való hozzáférés javítása érdekében. Ez magában foglalja a digitális írástudás fejlesztését, a szakképzési programok bővítését és annak biztosítását, hogy az oktatási tantervek összhangban legyenek a munkaerőpiaci igényekkel. Ezenkívül a társadalmi kirekesztés és a diszkrimináció, különösen a romákkal szembeni diszkrimináció elleni küzdelmet célzó stratégiák elengedhetetlenek az inkluzív növekedés és fejlődés előmozdításához.

Az összes elemzett adatot figyelembe véve arra a következtetésre juthatunk, hogy továbbra is jelentős kihívások állnak a fiatalok támogatása terén Szlovákiában. Bemutatjuk a fiatalok előtt álló legjelentősebb kihívások listáját Besztercebánya régiójának (és azon túli) városi és vidéki területein egyaránt:

- Az elmúlt években megnőtt a korai iskolaelhagyók száma.
- Állandó eltérés van a tanulmányok vagy szakmai gyakorlatok során megszerzett ismeretek és készségek, valamint a munkaerőpiac igényei között, ami gyakran munkanélkülivé teszi a fiatalokat.
- Az alacsony képzettségű fiatalok nagy része regisztrált munkanélküli.

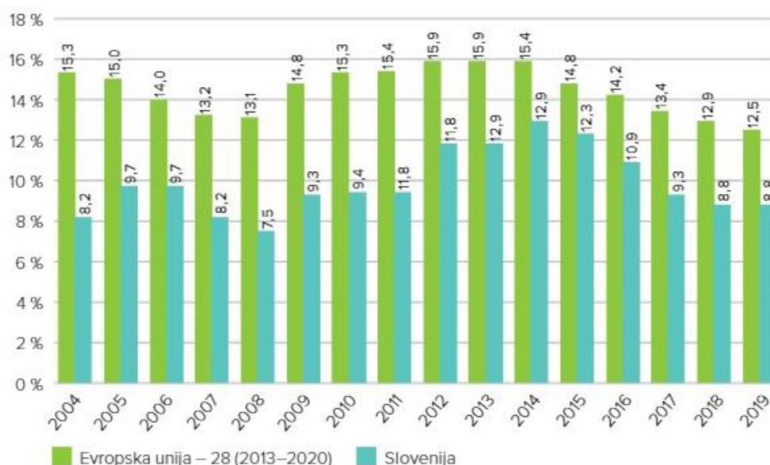
- A dinamikusan fejlődő munkaerőpiac új ágazataihoz nem áll rendelkezésre elegendő készség, különösen a digitális, a zöld és a vállalkozói készségek terén.
- Továbbra is hiányoznak a részletes információk a NEET-fiatalok szerkezetéről és számáról.
- Sok fiatal többszörös hátránnyal néz szembe, és intenzív, személyre szabott megközelítésekre van szüksége a foglalkoztatás akadályainak leküzdéséhez.
- **Tájékoztató kampányok:** Az Ifjúsági Garancia keretében Szlovákiában végrehajtott intézkedésekre vonatkozó eredmények nem elégségesek.
- A tartósan munkanélküli fiatalok aránya továbbra is az EU27 szintje felett van, a közelmúltbeli csökkenő tendencia ellenére.
- A gyakorlati munkatapasztalat hiánya szintén akadályozza a fiatalok munkaerőpiacra való belépését.
- **A szlovákiai roma fiatalok 68%-a munkanélküli** és nem vesznek részt további tanulmányokban, szemben a 20 és 34 év közötti általános népesség 10,3%-ával.
- A helyzet különösen súlyos a fiatal roma nők esetében, akiknek 76%-a számít NEET-fiatalnak, szemben a fiatal roma férfiak 52%-ával.

1.2.10. Szlovénia

Szlovénia hivatalosan a NEET-ek definícióját használja, amelyet az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound, nd), amely a NEET-populáció fogalmát úgy határozta meg, hogy magában foglalja **a 15 és 29 év közötti fiatalokat, akik nem dolgoznak, nem tanulnak és nem vesznek részt képzésben.**

Az OECD jelentése (2021) szerint Szlovéniában a fiatalok **közel tizede a NEET kategóriába tartozik. Szlovénia 2018-ban körülbelül 29 500 NEET-fiatal és a 15–29 éves fiatalok körében mért 9,5%-os aránnyal az OECD-tagállamok alsó harmadába tartozik, ahol az átlag 12,8% volt.** Az elmúlt négy évben bármikor **NEET-fiatalok körülbelül fele (53%) hosszú vagy ismételt inaktivitási időszakokkal rendelkezett; ugyanez az arány (53%) nem volt regisztrálva a Foglalkoztatási Szolgálatok Rendszerében (ESS) (15 600 fiatal).** A gazdasági válság tetőpontján, 2014 körül, a NEET-arány Szlovéniában elérte a 13,9%-ot, ami jelentős szám, de még mindig viszonylag alacsony a régió néhány más országához, például Olaszországhoz és Görögországhoz képest, ahol a NEET-arányok kétszer olyan magasak voltak, mint Szlovéniában (OECD, 2021). A következő ábra a NEET-fiatalok arányának összehasonlítását mutatja Szlovénia és az EU-28 között 2004 és 2019 között.

33. ábra. A nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben sem részesülő fiatalok (NEET-ek) százalékos aránya

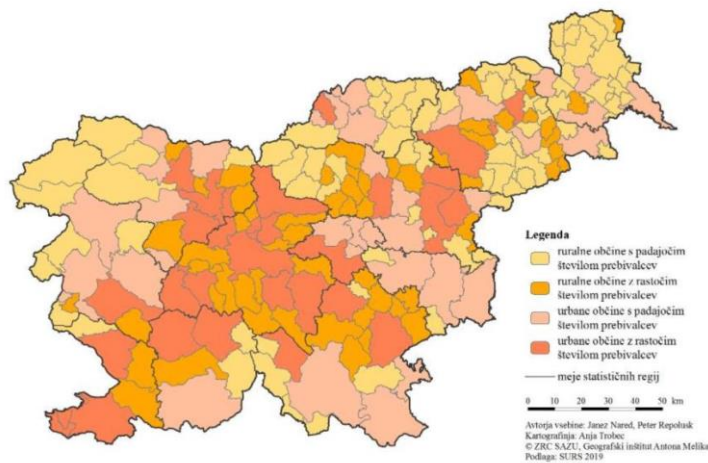
A Szlovén Köztársaság Statisztikai Hivatala az ESS-szel együttműködve több adminisztratív adatbázist egyesített. **Különösen a 2011–29 éves korosztály adatainak kiválasztott részeit gyűjtötték össze a népesség-nyilvántartásból, a társadalmi-gazdasági adatbázisból, a különböző oktatási adatbázisokból, a jövedelemadatbázisból és az ESS számos adatbázisából (adatbázisok a munkanélküliség helyzetéről és trendjeiről, az ügyfélszolgáltatokról és az aktív munkaerőpiaci programokról).** Ezen adatbázisok egyesítésével lehetővé vált a januárban NEET-ként szereplő fiatalok azonosítása, valamint azok megkülönböztetése, akik egész évben a NEET-ek voltak (hosszú távú NEET-ek), azoktól, akik később vallottak be munkából származó jövedelmet (rövid távú NEET-ek). Az is lehetővé vált, hogy megkülönböztessék azokat a fiatalokat, akik az év során regisztráltak valamilyen foglalkoztatási szolgálatnál (regisztrált NEET-ek), és azokat, akik nem regisztráltak (nem regisztrált NEET-ek) (OECD, 2020). Szlovéniában jelenleg az egyik legalacsonyabb a regisztrált NEET-fiatalok aránya Európában – 27 (7,27% 2023-ban a Világfejlesztési Mutatók adatbázisa szerint (Világbank Csoport, 2024).

Nem volt könnyű azonosítani a nem regisztrált NEET-fiatalokat, mivel ezek a fiatalok definíció szerint nem szerepelnek az állami foglalkoztatási szolgálat nyilvántartásában. Azonban a különböző szlovén adminisztratív adatbázisok kombinálásával lehetővé vált a nem regisztrált NEET-fiatalok azonosítása és profiljuk tanulmányozása. Az ezen az anonimizált összesített adatkészleten alapuló számítások azt mutatják, hogy **Szlovéniában az összes NEET-fiatal kevesebb mint felét jelentik az ESS-nek.** 2011 és 2018 között az évente egyszeri demográfiai adatgyűjtés szerint munkanélküliként vagy inaktívként besorolt 15-29 évesek 53%-a soha nem volt regisztrálva az ESS-nél ugyanabban az évben. Ez a szám meglepően magas, és rávilágít a csoport összetételének jobb megértésének fontosságára. Ezenkívül a nem regisztrált NEET-fiatalok aránya többé-kevésbé állandó maradt a 2011-2018 közötti időszakban (OECD, 2020).

Szlovéniában a NEET-fiatalok többsége vidéki területeken él. A lakosság nagyságát és a központi funkciókat ellátó önkormányzati központok felszereltségét figyelembe véve a

szlovén önkormányzatok 69 városi és 143 vidéki önkormányzatra oszlanak. A 34 városi önkormányzat lakossága az elmúlt tíz évben folyamatosan nőtt. Szlovénia területének közel egynegyedét foglalták el, és Szlovénia lakosságának akár 43%-át is kitették. A 35 csökkenő népességű városi önkormányzat a terület valamivel kevesebb mint 28%-át foglalta el, a lakosság 30,36%-ával. A vidéki önkormányzatok közül a 61. önkormányzat lakossága az elmúlt tíz évben nőtt, míg a 82. önkormányzat lakossága csökkent. Az előbbiek a terület valamivel kevesebb mint egyötödét foglalják el, a lakosság 14,02%-ával, míg az utóbbiak a terület 29,18%-át és a lakosság 12,56%-át foglalják el (következő ábra).

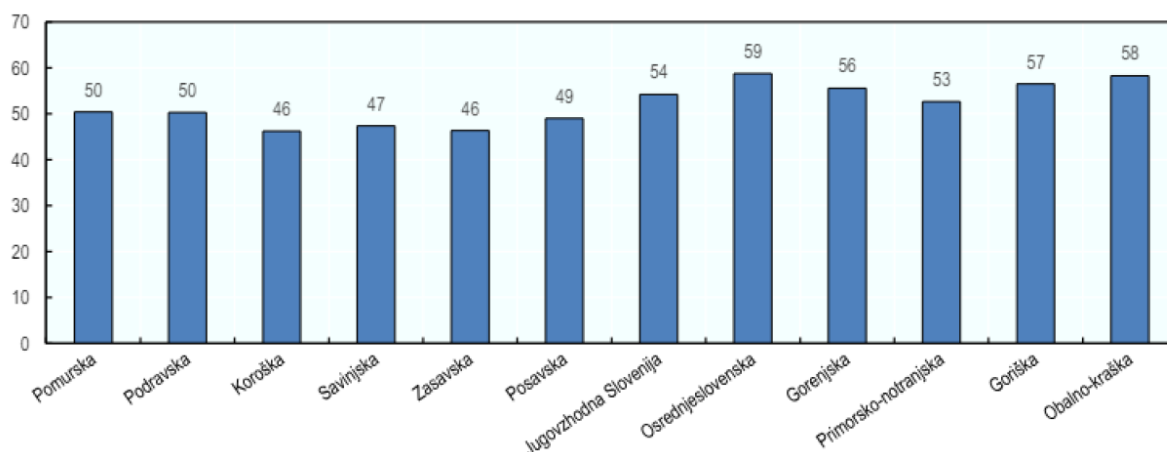
34. ábra. A szlovén települések demográfiai-települési típusokba sorolása

*sárga szín = csökkenő népességű vidéki települések; narancssárga szín = növekvő népességű vidéki települések; rózsaszín szín = csökkenő népességű városi települések; piros szín = növekvő népességű városi települések

A regisztrálatlan NEET-fiatalok előfordulásában a régiók közötti különbségek meglehetősen kicsik (következő ábra). A regisztrálatlan NEET-fiatalok legmagasabb arányával rendelkező régiók az összes NEET-fiatal között Közép-Szlovénia (Osrednjeslovenska), a Tengerparti-karsztvidék (Obalno-kraška) és a Gorizia (Goriška) régiók, ahol a regisztrálatlan NEET-fiatalok 57-59%-a él. A legalacsonyabb arányokat Karintia (Koroška), a Közép-sáva (Zasavska) és a Savinja (Savinjska) régiókban regisztrálták, ahol az összes NEET-fiatal 46-47%-a nem regisztrált a Szlovén Foglalkoztatási Szolgálatnál. Összességében ez az arány minden régióban jelentős, és sehol sem elhanyagolható (OECD, 2020).

35. ábra. A Szlovén Foglalkoztatási Szolgálatnál nem regisztrált NEET-fiatalok aránya az összes NEET-fiatal között, régióként, átlagban a 2011–2018-as időszakban

Kelet- és Nyugat-Szlovénia összehasonlításakor azonban különbségek figyelhetők meg. Kelet-Szlovéniában a **fiatalok gyakrabban tartoznak a NEET-fiatalok közé, mint Nyugat-Szlovéniában**. A 2018-as nyilvántartási adatok szerint az északkeleti Mura (Pomurska) statisztikai régióban a fiatalok közel egyötöde tartozott a NEET-kategóriába. Ezzel szemben az északnyugati Felső-Krajna (Gorenjska) régióban csak minden tizedik NEET-fiatal volt, míg a Közép-Szlovénia (Osrednjeslovenska) régióban a NEET-arány csak kissé magasabb (OECD, 2021).

A NEET-fiatalokra vonatkozó adatok nemek szerinti bemutatását tekintve az elemzések kimutatták, hogy a **nők gyakrabban képviseltetik magukat a NEET-fiatalok között**, mint a férfiak. A szlovén NEET-fiatalok körülbelül 56%-a nő (bal oldali diagram a 4. ábrán), ami közel van az OECD-országok 58%-os és az EU-28 57%-os átlagához (Naterer et al., 2023).

A nem regisztrált NEET-nők körülbelül 44%-a állítja, hogy gondozási kötelezettségek miatt inaktív. Az elemzés azt mutatja, hogy a **fiatal anyák felülreprezentáltsága** a NEET-fiatalok között Szlovéniában nagyrészt a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra való belépésének gyenge pénzügyi ösztönzőinek tudható be. A férfiak körében a betegség és a nem formális oktatásban vagy képzésben való részvétel a két fő oka az inaktivitásnak a nem regisztrált NEET-fiatalok körében (OECD, 2020).

A NEET-fiatalok korösszetételét tekintve **az idősebb fiatalok felülreprezentálnak** bizonyultak a NEET-fiatalok között (4. ábra jobb oldali grafikon). A NEET-arány az életkorral is növekszik: mind Szlovéniában, mind az OECD-átlagban a 15–19 évesek NEET-aránya kevesebb mint a fele a 20–24 éveseknek, és körülbelül egyharmada a 25–29 éveseknek (Naterer et al., 2023). Hasonlóképpen, a „PreseNEETi” projekt kutatói azt találták, hogy a NEET-fiatalok leggyakrabban 25 és 29 év közöttiek (Naterer et al., 2022). Az OECD (2020) összehasonlítást végzett a regisztrált és a nem regisztrált NEET-fiatalok között, és megállapította, hogy a két csoport közötti korösszetétel hasonló, azaz a legtöbb NEET-fiatal (mind a regisztrált, mind a nem regisztrált) 25 és 29 év közötti.

Ha figyelembe vesszük a szlovéniai fiatal NEET-fiatalok származási környezetére vonatkozó elemzés eredményeit, arra a következtetésre juthatunk, hogy **többnyire városi környezetből származnak (50%)**, ezt követik a vidékiesebb környezetből érkezők (25%).

Az Európai Unió jövedelmi és életkörülmény-statisztikáin alapuló számítások azt mutatják, hogy a NEET-fiatalok **közel négyötöde vagy családjuk valamilyen szociális támogatásban részesül** (6. ábra). Bár a NEET-fiataloknak csak minden ötödike kap munkanélküli segélyt, közel minden második olyan háztartásban él, amely pénzügyi szociális támogatásban (45%) és/vagy gyermekgondozási ellátásban (48%) részesül. A pénzügyi szociális támogatástól való függőség különösen magas más OECD-országokhoz képest, ahol a NEET-fiataloknak csak 11%-a él szociális támogatásban részesülő háztartásban (OECD, 2021).

A **NEET-fiatalok gyakrabban kaphatnak támogatást, mint más hátrányos helyzetű csoportok, mivel inaktivitásuk vagy személyes helyzetük** – például gyermekvállalás vagy fogyatékoság – miatt nagyobbak a szükségleteik, vagy mert a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű háztartásban való felnövekedés növeli a NEET-csoportba való besorolás valószínűségét. **A kedvezményezettek arányának aszerint történő lebontása, hogy a fiatalok a szüleikkel élnek-e, azt mutatja, hogy a NEET-fiatalok körében a pénzügyi szociális támogatásban részesülők magasabb aránya különösen a szüleikkel élő NEET-fiatalok körében hangsúlyos (56%) azokhoz képest, akik nem élnek velük (29%).** Ezzel szemben a családi pótlékban részesülők aránya sokkal magasabb azok körében, akik már nem élnek a szüleikkel (81%), mint azoknál, akik velük élnek (25%). A szüleikkel élő fiatalok általában fiatalabbak, és kisebb valószínűséggel vállalnak gyermeket. A szociális támogatásban részesülő NEET-fiatalok **magas aránya arra utal, hogy sokan közülük társadalmilag és gazdaságilag hátrányos helyzetű háztartásokból származnak.** A családi pótlékban részesülő szülőikkel már nem élő **NEET-fiatalok magas aránya arra utal, hogy sokan közülük fiatal szülők, akik gyermekgondozási kötelezettségeik miatt NEET-fiatalok** (OECD, 2021).

A magas pénzügyi támogatási arány ellenére a szlovén **NEET-fiatalok negyede szegény.** A szegénység mérőszáma a mediánjövedelem 60%-a alatti kiegyensúlyozott jövedelem. A NEET-fiatalok szegénységi rátája Szlovéniában 27,9%, szemben a többi OECD-országgal, ahol ez az arány 34,3%. A szegénységi ráta magasabb a szüleikkel nem élő fiatalok körében, mint azoknál, akik szüleikkel élnek, ahogyan ez a helyzet a fiatal NEET-fiatalok esetében Szlovéniában és az OECD egészében (OECD, 2021).

A „PreseNEETi se” projekt keretében végzett kutatás eredményei azonban azt mutatták, hogy a **NEET-fiatalok gazdasági helyzete szilárd, jelentős azok aránya, akik megengedhetnek maguknak drágább dolgokat** (teszt előtti 17,4%, teszt utáni 16,7%) és jó életmódot (teszt előtti 30,4%, teszt utáni 16,7%), és viszonylag alacsony azok aránya, akiknek csak az alapvető számlákra van elég pénzük, vagy egyik sem, 17,4% (szemben a teszt utáni csoport 0%-ával) (Naterer et al., 2023).

A leírt pénzügyi támogatás és a PreseNEETi kutatási projekt eredményei alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy Szlovénia jól működő szociális ellátórendszerrel rendelkezik, amely stabil gazdasági helyzetet biztosít a munkanélküliek számára.

Minden korcsoportot tekintve a szlovén NEET-ráták **jelentősen alacsonyabbak az OECD és az EU-28 átlagánál, ami nem meglepő, tekintve a fiatalok oktatásban való részvételének magas arányát** (Naterer et al., 2023). Ezért a szlovén fiatalok hivatalos munkanélküliségi rátáját jelentősen befolyásolja a fiatalok oktatási rendszerben való magas részvételi aránya. Az Eurostat adatai szerint Szlovéniában a fiatalok (15–24 évesek) 75,5%-a vett részt formális, teljes idejű közép- és felsőfokú oktatásban 2018-ban, míg az EU-27 átlaga körülbelül 64% volt (Lavrič és Deželan, 2020).

A „PreseNEETi se” projekt részeként elő- és utóteszteket végeztek, ahol a szlovén NEET-fiatalok előtesztcsoportjának eredményei azt mutatták, hogy a válaszadók többsége (32,1%) rendelkezik diplomával, ezt követi a befejezett középfokú végzettség, 28,6% szakképesítést, 14,3% pedig középiskolát. Az utótesztcsoportban ezzel szemben a válaszadóknak csak 20%-a rendelkezett alapképzésben végzettséggel, míg 64%-uk legfeljebb általános iskolát végzett. Ezek a különbségek nagyrészt annak tudhatók be, hogy az utótesztcsoport válaszadói jelentősen fiatalabbak voltak, mint az előtesztcsoport válaszadói. Különösen nagy a kockázata annak, hogy a középfokú vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkező fiatalok NEET státuszba kerülnek (Naterer et al., 2022). A regisztrált és a nem regisztrált NEET-fiatalok összehasonlítása azt mutatta, hogy a nem regisztrált NEET-fiatalok gyakrabban alacsony iskolai végzettségűek (32%), mint a regisztrált NEET-fiatalok (18%) (OECD, 2020).

Az Eurostat statisztikái azt is mutatják, hogy Szlovénia meglehetősen sikeresen kezelte a korai iskolaelhagyást, vagyis a fiatalok teljes inaktivitását az oktatás vagy a foglalkoztatás területén.²⁴

A nem regisztrált NEET-fiatalok körülbelül 90%-a soha nem dolgozott korábban, szemben a regisztrált NEET-fiataloknak csupán 53%-ával. További elemzések szerint a nem regisztrált NEET-fiatalok körülbelül egynegyede munkanélküli és aktívan keres munkát, 15%-uk munkatapasztalat nélkül, 10%-uk pedig...már dolgoznak. Bár munkát keresnek, nincsenek regisztrálva az állami foglalkoztatási szolgálatoknál, és nem kapnak állami támogatást álláskereséskor. **A nem regisztrált NEET-fiatalok további 9%-a részben szociális támogatásban,** és így kapcsolatban állnak a szociális munka központjaival, mivel ezek a központok kezelik a pénzügyi szociális támogatásokat Szlovéniában. Végül, körülbelül **a nem regisztrált NEET-fiatalok kétharmada (65%-a) inaktív és nem keres munkát.**

²⁴2019-ben Szlovéniában a korai iskolaelhagyók (18-24 évesek) 4,6%-a regisztrált, ami kevesebb, mint az Európa 2020 stratégiában erre a mutatóra kitűzött nemzeti célérték (5%) (Lavrič és Deželan, 2020).

A Mladina folyóirat (Lavrič és Deželan, 2020) hasonlóképpen írt – a teljes NEET-populáció 60%-a szeretne dolgozni, 40%-a pedig nem.

Az OECD adatai (2021) azt mutatják, hogy a **fiatal NEET-fiatalok nagyobb valószínűséggel születtek külföldön**, vagy akiknek egyik szülője külföldön született. A külföldön születettek NEET-aránya majdnem háromszor magasabb, mint a szlovén születésűeké: 24,2% a szlovén születésűek 8,3%-ához képest. Ez a különbség nagyobb, mint az OECD-átlag (19,4% vs. 12,0%), sőt, még az EU-28 átlagánál is nagyobb (17,6% vs. 12,2%). A különbség 2013-ban és 2014-ben még nagyobb volt, összhangban azzal az általános mintával, hogy a gazdasági válságok erősebben befolyásolják a külföldiek foglalkoztatási kilátásait, mint a helyben született állampolgárokét, különösen a fiatal munkavállalók körében (Chaloff et al., 2012; OECD, 2021). Míg a NEET-arány 2017 és 2018 között tovább csökkent, a külföldi állampolgárok NEET-aránya ismét emelkedett. Ennek eredményeként a külföldön született **NEET-fiatalok aránya 2015 óta folyamatosan nőtt, és 2018-ban elérte a 19,8%-ot.**

A „PreceNEETi se” projekt keretében a NEET-fiatalok nemzetiségének elemzése kimutatta, hogy a bevándorlók 53,6%-a és a szlovének 46,4%-a volt a mintában, tehát a szlovének és a nem szlovének megoszlása megközelítőleg azonos. **Mivel azonban a 15-29 éves bevándorlók sokkal nagyobb aránya a Balkánon születik, a NEET-bevándorlók háromnegyede balkáni országokból származik (Naterer et al., 2023). A NEET-fiatalok 25%-a bosnyák, 10,7%-a roma, 7,1%-a albán és 3,6%-a szerb volt.**

A háztartás-összetételre vonatkozó adatok azt mutatják, hogy a **NEET-fiatalok kétharmada (64%) a szüleivel él** (mind a regisztrált, mind a nem regisztrált). Sokkal kevésbé fontos kategóriák, bár nem elhanyagolhatók, a nem regisztrált NEET-fiatalok, akik gyermekeikkel és partnerükkel élnek (házasság vagy kölcsönös megállapodás szerinti kapcsolat - összesen 13%), egyedül élnek (7%) vagy egyedülálló szülők (5%). A nem regisztrált NEET-fiatalok háztartás-összetétele nagyon hasonló a regisztrált NEET-fiatalokéhoz, 64%-uk szüleikkel, 11%-uk gyermekeikkel és partnerükkel, 10%-uk egyedül és 6%-uk egyedülálló szülő (OECD, 2020). **A fiatal NEET-fiatalok többsége (50%) a szüleik által vásárolt lakásban vagy házban él, őket követik a bérelt lakásban élők (25%). 3,6%-uk szüleikkel/barátaikkal él.**

Ezenkívül különösen nagy a kockázata annak, hogy a mentális egészségügyi problémákkal (depresszió, szorongás) küzdő fiatalok és a rossz fizikai egészségi állapotúak NEET státuszba kerülnek. Ami a mentális egészséget illeti, még nem teljesen világos, hogy az előrejelzi-e a NEET státuszt, vagy a NEET státusznak van-e hatása a mentális egészségre. Azt is megállapították, hogy a NEET-fiatalok pesszimistábbak a jövőjükkel kapcsolatban, és gyanakvóbbak az intézményekkel és az emberekkel szemben. Ami a társas kapcsolatokat illeti, megfigyelték, hogy a **NEET-fiatalok némileg társadalmilag elszigeteltek, és rosszabb kapcsolataik vannak a családjukkal és a barátaikkal.**

A korábban kidolgozott, Szlovéniára vonatkozó statisztikai adatokon túlmenően, a BoT projekt részeként, 2024-ben Szlovénia elsődleges kutatást végzett a NEET-fiatalok

igényeiről. A bemutatott eredmények és az általános megállapítások alapján összefoglalhatjuk, hogy a fókuszcsoporthoz és a NEET-populáció kiválasztott tagjai számára készült online kérdőív használata hatékony.

Az összes kapott adat elemzésével a következő következtetéseket lehet levonni:

- Szlovéniában nincsenek információk a nem regisztrált NEET-fiatalokról. Csak azokat a fiatalokat tartják nyilván, akik korábban csatlakoztak, kiléptek vagy jelenleg is részei a rendszernek.
- Az iskolai végzettség fontos szerepet játszik az egyén munkanélküliséggel szembeni védelmében. Minél magasabb az iskolai végzettség, annál kisebb a munkanélküliség kialakulásának valószínűsége.
- A legtöbb NEET-fiatal csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.
- A vidéki NEET-fiatalok rosszabb gazdasági helyzetben vannak, mint a központi központokhoz közelebb élő NEET-fiatalok.
A felmérésben szereplő NEET-fiatalok fele roma kisebbséghez és más valláshoz tartozott.
- A legtöbb NEET-fiatal nem él partnerségben (egyedülálló).
- A legtöbb NEET-fiatal a szüleivel él.
- A megkérdezett NEET-fiatalok több mint fele általánosságban jónak ítéli meg egészségi állapotát, míg a mentális egészségre vonatkozó önértékelésük rosszabb.

Az elvégzett kutatások összes statisztikai adatát és következtetését figyelembe véve az alábbiakban összegezhetjük a jövőbeli stratégiai megközelítésekre vonatkozó ajánlásokat:

- **Biztosítsa a fiatal NEET-fiatalok jogait és a szolgáltatásokhoz való hozzáférést** kulcsfontosságú a sikerük és jólétük szempontjából. Ez magában foglalja az oktatási, képzési és foglalkoztatási lehetőségek megteremtését, valamint a szociális ellátás és az egészségügy területén nyújtott támogatást.
- Nagyon fontos, hogy a fiatal NEET-fiatalok hozzáférjenek a programokhoz és szolgáltatásokhoz, mivel ezek lehetővé teszik számukra, hogy fejlesszék készségeiket, növeljék önbizalmukat, és támogatják őket a foglalkoztatáshoz vagy a továbbtanuláshoz vezető úton felmerülő lehetséges akadályok leküzdésében.
- **A fiatalokat mélyebben kell megközelíteni, nem csak a NEET-populáció tagjaiként.**, mivel alternatív kategóriákat, például „önkénteseket”, „fiatal anyákat” vagy „kannabiszkereskedőket” is figyelembe kell venni a tapasztalataik árnyaltabb megértése érdekében. Ez a megközelítés magában foglalja a különböző kutatási módszerek ötvözését és a nyitottságot az oktatásba vagy a munkaerőpiacra való reintegráció különböző stratégiáira, illetve más alternatívákra.
- **A fiatalok munkaerőpiacra való aktiválása és integrációja** kulcsfontosságú az egyének gazdasági sikere és jóléte szempontjából, miközben hozzájárul a társadalmi kohézióhoz és a gazdasági növekedéshez.

- Kulcsfontosságú, hogy a NEET-fiatalok a lehető leghamarabb támogatást kapjanak pályaválasztási tanácsadás, minőségi képzés vagy munkahelyi ösztönzők formájában.
- **A szlovéniai vidéki NEET-fiatalok kutatása kevésbé elterjedt** és érdemes lenne rájuk összpontosítani a jövőbeli kutatásokban
- A rendszernek rugalmasnak kell lennie ahhoz, hogy hatékonyan kezelje az egyének eltérő igényeit és körülményeit.

1.3. A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSÁNAK, MONITORINGNAK, ÉRTÉKELÉSNEK ÉS JELENTÉSTÉTELNEK INTÉZMÉNYI KERETEI

A Stratégia végrehajtását, nyomon követését, értékelését és jelentéstételét szolgáló hatékony intézményi keretrendszer létrehozásához együttműködésen alapuló megközelítésre van szükség, amely összehozza a Duna régió különböző érdekelt feleit. Íme a javasolt keretrendszer, a kihívások és az intézményfejlesztésre vonatkozó ajánlások vázlata:

Javasolt megvalósítási struktúra

- **EUSDR (EU Duna Régió Stratégia):**
 - Az EUSDR-en belül egy regionális szerv kijelölése, amely felelős lesz a Duna régió vidéki NEET-fiatalainak fenntartható elérését célzó stratégia végrehajtásának koordinálásáért.
 - Ennek a testületnek egyértelmű megbízatással, elegendő erőforrással és szakértelemmel kell rendelkeznie a stratégia hatékony irányításához.
- **Nemzeti érdekelt felek hálózatai:**
 - Használja ki a meglévő országos formális vagy informális érdekelt felek hálózatait, amelyek magukban foglalják a helyi önkormányzatok, nem kormányzati szervezetek, oktatási intézmények és az üzleti szektor képviselőit.
 - Ezek a hálózatok megkönnyítik a stratégia helyi körülményekhez való igazítását, és biztosítják, hogy az intézkedések összhangban legyenek a regionális igényekkel.
- **Helyi BoT projekt megvalósító csapatok:**
 - A helyi BoT projektek megvalósításával foglalkozó csapatokat közösségi szintű megvalósítás-specifikus és projekthez kapcsolódó stratégiai intézkedésekkel kell megbízni. Ezeknek a csapatoknak szorosan együtt kell működniük szociális munkásokkal, oktatókkal, valamint a helyi vállalkozások és nem kormányzati szervezetek képviselőivel.
 - Felelősek lesznek a programok és a BoT-hoz kapcsolódó projekttevékenységek lebonyolításáért, a NEET-személyekkel való kapcsolattartásért és a helyi eredmények nyomon követéséért.

Monitoring és értékelési keretrendszer

- **Fő teljesítménymutatók (KPI-k):**
 - A SMART-meghatározású mutatókat igazítsa a nemzeti kontextushoz, és értékelje a stratégia céljai felé tett előrehaladást.

- Biztosítani kell, hogy ezek a mutatók a régióban élő NEET-személyek által tapasztalt egyedi kihívásokhoz igazodjanak, és hogy a nemzeti jelentésekből összesített Duna régióról szóló jelentésekké szintetizálhatók legyenek.
- **Monitoring mechanizmus:**
 - A stratégia végrehajtásának nyomon követéséért felelős felelősséget az EUSDR-en belüli regionális szervre és a nemzeti érdekelt felek hálózataira kell bízni.
 - Használjon digitális platformokat és adatgyűjtő eszközöket a monitorozási folyamat egyszerűsítéséhez, megkönnyítve az adatok gyűjtését és elemzését a különböző érdekelt felektől.
 - A NEET-fiatalok elérésének kontextusában az ismeretterjesztési modell 5 fázist ír le: a NEET-fiatalok megértése, a NEET-fiatalok azonosítása, a NEET-fiatalok kapcsolatfelvétele és bevonása, programok megvalósítása a NEET-fiatalok számára, valamint a programok nyomon követése és adaptálása. Az Európai Bizottság szerint a fiatalok oktatási és foglalkoztatási útvonalainak „feltérképezése” és „nyomon követés” elengedhetetlen az olyan oktatási integrációs támogatások megvalósításához, mint az Ifjúsági Garancia. Ehhez több nemzeti hatóság együttműködése szükséges a jogszabályok kidolgozásában, a coaching és képzési programok végrehajtásában, valamint a statisztikai adatelemzésben (EURÓPAI BIZOTTSÁG - Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Befogadás Főigazgatósága (2018). A nem oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben részt vevő fiatalok (NEET-ek) nyomon követése és feltérképezése).
- **Értékelési folyamat:**
 - 3-5 évvel a megvalósítás után végezzen értékelést. Az értékeléseknek mind mennyiségi, mind minőségi adatokat kell elemezniük, és figyelembe kell venniük a relevanciát, az eredményesség, a hatékonyság, a fenntarthatóság és a hatást.
 - Külső értékelők vagy kutatóintézetek bevonása a stratégia hatásának objektív értékeléséhez és fejlesztési javaslatok készítéséhez.

Jelentési struktúra

- **Jelentéstétel:**
 - A meghatározott nemzeti érdekelt felek hálózatainak és a helyi végrehajtó csoportoknak éves jelentéseket kell készíteniük tevékenységeikről, eredményeikről és kihívásaikról. Ezeket a jelentéseket az EUSDR-ben meghatározott regionális szerv fogja betáplálni, amely a stratégia végrehajtását felügyeli.

- Az EUSDR-en belül meghatározott regionális szerv ezeket a jelentéseket egy átfogó éves áttekintésbe fogja össze, amely a stratégia Duna régióban elért eredményeit mutatja be.
- Ossa meg nyilvánosan ezeket a jelentéseket az átláthatóság és az elszámoltathatóság előmozdítása érdekében.
- **Érdekelte felek bevonása:**
 - Évente szervezzen érdekelt felek fórumait az elért eredmények megvitatására, a legjobb gyakorlatok megosztására és a fejlesztendő területek azonosítására.
 - Az érdekelt felek közötti együttműködés elősegítése a közös kihívások kezelése és az erőforrások kiaknázása érdekében.
 - A NEET-fiatalok és más érdekelt felek visszajelzéseinek beépítése a programok finomítása és relevánságának és hatásosságának biztosítása érdekében.

Kihívások, amelyekkel meg kell küzdeni

- **Adatok elérhetősége és minősége:**
 - A NEET-személyekre vonatkozó megbízható adatok elérhetőségének biztosítása kihívást jelenthet. Szabványosított adatgyűjtési módszereket kell kidolgozni, és kapacitásokat kell építeni az országos érdekelt felek hálózatai és a helyi BoT végrehajtási csapatok körében a pontos információk gyűjtése érdekében.
- **Érdekelte felek koordinációja:**
 - A különböző érdekelt felek közötti hatékony koordináció biztosítása összetett lehet. Hozzunk létre egyértelmű kommunikációs csatornákat és szerepköröket az intézményi keretrendszeren belül a stratégia végrehajtásának nyomon követésére.
- **Erőforrás-korlátozások:**
 - A korlátozott pénzügyi és emberi erőforrások akadályozhatják a stratégia végrehajtását. Kérjen finanszírozást uniós, nemzeti és egyéb nemzetközi forrásokból, és fontolja meg a köz- és magánszféra közötti partnerségeket.
- **Változással szembeni ellenállás:**
 - Előfordulhat ellenállás az új kezdeményezésekkel vagy együttműködésekkel szemben. Biztosítson képzési és kapacitásépítési lehetőségeket az érdekelt felek körében az elkötelezettség és a támogatás elősegítése érdekében.

Intézményi fejlesztési lehetőségek

- **Új intézmény létrehozása:**
 - Fontoljuk meg egy, a Duna régióban a fiatalok foglalkoztatásával és társadalmi befogadásával foglalkozó testület létrehozását az EUSDR-en belül. Ennek a testületnek kellene felügyelnie a stratégia végrehajtását, nyomon követését és értékelését a Duna régióban.

- **Regionális hálózat kiépítése:**

- Amennyiben nem léteznek országos érdekelt felek hálózatai, fontolóra kell venni egy olyan hálózat kialakítását, amely összeköti a meglévő intézményeket, szervezeteket, NEET-eket (szakértői értékelő csoportokat) és az érdekelt feleket. Ennek a hálózatnak elő kell segítenie a tudásmegosztást, az együttműködést és az erőforrások mozgósítását a Duna régióban.
- Az Európai Unió regionális fejlesztési ügynökségei és a LEADER régió koordinátorai alkalmas szereplők arra, hogy összekapcsolják a NEET-fiatalok támogatása szempontjából releváns összes szereplőt (kutatóintézetek, önkormányzatok, iparágak, szociális szolgáltatások stb.).
- A hálózat platformként is szolgálhatna a kapacitásépítéshez és a NEET-fiatalok igényeinek kielégítésével kapcsolatos bevált gyakorlatok terjesztéséhez.

A Stratégia végrehajtását, nyomon követését, értékelését és jelentéstételét szolgáló szilárd intézményi keretrendszer létrehozásával az érdekelt felek elősegítik az együttműködést, fokozzák az elszámoltathatóságot, és végső soron javítják a régió NEET-populációjának társadalmi befogadását és foglalkoztathatóságát.

2. STRATÉGIAI FÓKUSZOK, VÍZIÓ ÉS CÉLKITŰZÉSEK

2.1. SWOT-analízis és stratégiai fókuszok

A SWOT egy mozaikszó, amely az Erősségek (Strengths), Gyengeségek (Weaknesses), Lehetőségek (Opportunities) és Veszélyek (Threats) rövidítése. Ez egy stratégiai tervezési eszköz, amelyet a Duna régió és a társult országok belső és külső tényezőinek elemzésére és értékelésére használnak, amelyek hatással vannak és hatással lesznek a jelenlegi és jövőbeli fejlesztési kezdeményezésekre.

A SWOT-analízis lehetővé teszi számunkra az erősségek (belső tulajdonságok, amelyek előnyösek és előnyt jelentenek másokkal szemben – pl. fiataloknak nyújtott támogatások, hátrányos helyzetű csoportok önfoglalkoztatási programjai stb.), a gyengeségek (belső tulajdonságok, amelyek hátrányokat okozhatnak (pl. erőforráshiány, elavult technológia, mentális egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés hiánya stb.), a lehetőségek (külső feltételek vagy trendek, amelyekből a szervezet profitálhat (pl. innovációk, zöld átállási kezdeményezések az EU-ban, technológiai fejlesztések, digitalizáció stb.) és a fenyegetések (külső tényezők, amelyek problémákat okozhatnak a szervezet számára (pl. nemzeti regionális stratégiák hiánya a NEET-fiatalok számára, szabályozási változások)) meghatározását.

A SWOT-analízis célja azon tényezők azonosítása, amelyek segítik a stratégiai döntéshozatalt és a jövőbeli fejlesztési kezdeményezések fókuszálását a Duna régió

NEET-jeire. A részletes SWOT-analízis (amelyet a mellékletben mutatunk be) alapján a következő szintetizált elemzést határozták meg.

36. ábra. A SWOT-analízis összefoglalása (a részletes SWOT-analízist a melléklet tartalmazza)

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Összehangolt nemzeti politikák: A fenntartható fejlődési célokkal és az uniós politikákkal való összhang keretét biztosít a regionális együttműködésnek és a finanszírozási lehetőségeknek. • Ifjúsági Garancia Programok: Biztosítja a 30 év alatti fiatalok oktatáshoz és készségfejlesztéshez való jogát. • Erős szociális jóléti rendszerek: Munkanélküli segílyt, szociális támogatást és képzési lehetőségeket kínál a NEET-fiatalok számára. • Duális szakképzési rendszer: Az elismert képesítések lehetővé teszik a munkaerőpiacra való integrációt. • Elérhető állami egyetemek: Hozzáférést biztosít tandíjmentes felsőoktatáshoz. • Civil szektor és önkéntes kultúra: Robusztus támogató rendszer a közösségi kezdeményezések számára. • Meglévő foglalkoztatási programok: Alapvető programok, amelyek kiterjeszthetők a NEET-fiatalok specifikus igényeinek kielégítésére. • Ellenálló képesség és közösségi felelősségvállalás: A NEET-fiatalok alkalmazkodóképességet és elköteleződési potenciált mutatnak, ha megfelelő lehetőségeket kapnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Magas munkanélküliségi ráta: A NEET-fiatalok munkaerőpiaci integrációját akadályozó folyamatos kihívás. • Digitális szakadék: A digitális infrastruktúrához és készségekhez való hozzáférés hiánya a vidéki területeken súlyosbítja az egyenlőtlenségeket. • Korlátozott lakhatási támogatás: Nem megfelelő rendszerek a legkiszolgáltatottabb NEET-csoportok lakhatásának biztosítására. • Nem megfelelő célzás a programokban: A foglalkoztatási és önfoglalkoztatási programok nem kifejezetten a NEET-fiatalok igényeit elégítik ki. • Nem megfelelő adatrendszerek: A NEET-fiatalokra vonatkozó rendszeres, megbízható statisztikai adatok hiánya akadályozza a politikai döntéshozatalt. • Társadalmi kirekesztés: A NEET-fiatalok akadályokkal szembesülnek a közösségi tevékenységekben való részvétel és a társadalmi tőke építése során. • Mentális egészségügyi kihívások: A mentális egészségügyi problémák egyre növekvő előfordulása akadályozza a fejlődést és az integrációt. • Átmeneti akadályok: Az átmenetek (pl. iskolából szakképzésbe) során felmerülő kritikus kihívások akadályozzák a hosszú távú fejlődést.
Lehetőségek	Fenyegetések
<ul style="list-style-type: none"> • Zöld és digitális gazdasági növekedés: A feltörekvő ágazatok lehetőséget kínálnak a készségfejlesztésre és a foglalkoztatásra. • EU-célú programok: Finanszírozási lehetőségek az ESZA-n, az Erasmus+-on és más uniós kezdeményezéseken keresztül. • Köz-magán partnerségek: Potenciális együttműködések az infrastruktúra, a képzés és a foglalkoztatás fejlesztése érdekében. • Innovatív oktatási módszerek: Lehetőségek az oktatás modernizálására 	<ul style="list-style-type: none"> • Ifjúsági migráció: A NEET-fiatalok külföldi kivándorlása jobb lehetőségek reményében aláássa a helyi stratégiákat. • Gazdasági instabilitás: Az infláció és a recesszió veszélyezteti a szociális programok és a foglalkoztatási kezdeményezések finanszírozását. • Negatív demográfiai adatok: Az elöregedő népesség és az alacsony születési arány súlyosbítja a munkaerőpiaci nyomást. • Regionális egyenlőtlenségek: A régiók közötti egyenlőtlen társadalmi infrastruktúra

<p>digitális és egymástól tanulási modellek segítségével.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidékfejlesztési érdekképviselő: Az erős vidéki gazdaságok a mezőgazdaság és a turizmus révén támogathatják a NEET-fiatalok integrációját. • Digitális befogadási kezdeményezések: Digitális szakadék áthidalására és a veszélyeztetett lakosság képzésére irányuló programok. • Szakképzett munkavállalók bevándorlása: Lehetőségek a NEET-fiatalok számára a helyi munkaerőpiac hiányainak pótlására. • Mérsékelt felfelé irányuló társadalmi mobilitás: Lehetőség az oktatáshoz és a gazdasági lehetőségekhez való jobb hozzáférésre. 	<p>és gazdasági lehetőségek tovább növelik a NEET-fiatalok közötti szakadékot.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturális akadályok: A vidéki területeken uralkodó hagyományos normák korlátozzák a nők és a marginalizált csoportok lehetőségeit. • Mentális egészségügyi stigma: A társadalmi stigmák megakadályozzák a megfelelő támogatást a NEET-fiatalok pszichológiai kihívásaihoz. • Világjárványok és geopolitikai nyugtalanság: Külső válságok akadályozzák a NEET-fiatalok integrációs erőfeszítéseinek előrehaladását. • Korlátozott költségvetés szociális programokra: A költségvetési megszorítások korlátozzák a NEET-fiatalok számára átfogó megoldások megvalósítását.
---	---

Az erősségek és gyengeségek leküzdésére szolgáló lehetőségek, valamint a fenyegetések csökkentésére szolgáló lehetőségek azonosításával a következő stratégiai fókuszokat határozták meg:

1. stratégiai fókusz: Szakmai és szociális készségek fejlesztése

A szakmai és szociális készségek elengedhetetlenek a NEET-populáció hosszú távú munkaerőpiaci integrációjához. A NEET kategória kihívást jelent a foglalkoztatáshoz és a társadalmi integrációhoz szükséges készségek hiánya miatt. Ezen készségek fejlesztésébe való befektetés nagyobb rugalmasságot és alkalmazkodóképességet biztosít a dinamikus munkaerőpiacon.

A Duna régióban a szakmai és társadalmi kompetenciák fejlesztésének szükségessége egyre hangsúlyosabb a regionális gazdasági igények miatt. A NEET-fiatalok, különösen a vidéki és gazdaságilag hátrányos helyzetű területeken élők, gyakran nem rendelkeznek lehetőséggel a modern iparágakban való foglalkoztatáshoz szükséges készségek elsajátítására, ezáltal kezelve a szegénységet. Ez a stratégiai fókusz a kompetenciák elsajátításának lehetőségét kívánja biztosítani oktatási programok, mentorálás és gyakorlati képzés révén.

A szakmai és szociális készségek fejlesztése nemcsak a fiatalok foglalkoztathatóságát javítja, hanem a közösségekbe való sikeres társadalmi beilleszkedésük képességét is. A csapatmunka, a vezetői képességek, a kommunikáció, a pénzügyi ismeretek és az érzelmi intelligencia fejlesztése kulcsfontosságú tényező lesz önbizalmuk és a különböző szakmai környezetekhez való alkalmazkodóképességük növelésében.

2. stratégiai fókusz: A digitális írástudás mint a fejlődés és a versenyképesség kulcsa

A digitális írástudás alapvető előfeltétele a modern társadalomban a munkaerőpiacra való sikeres integrációnak. Mivel a digitalizáció egyre inkább elterjedt minden ágazatban, a digitális készségek hiánya komoly akadályt jelenthet a NEET-populáció számára az elhelyezkedésben. A digitális írástudás fejlesztése lehetővé teszi a NEET-fiatalok számára, hogy aktívan részt vegyenek a digitális gazdaságban, és megbirkózzanak a modern technológiák által támasztott kihívásokkal.

A digitális készségek fejlesztése lehetőséget ad a fiataloknak arra, hogy ne csak az IT szektorban végzett munkához, hanem a mindennapi élethez és a társas interakcióhoz is ismereteket szerezzenek. A digitális kompetenciák, mint például az internethasználat, az online kommunikáció és a szoftverekkel való munka, egyre fontosabbá válnak a legtöbb iparágban, és a digitális írástudás kulcsfontosságú a digitális befogadás előmozdításához. Ezenkívül lehetővé teszi a szükséges készségekkel rendelkező NEET-fiatalok számára, hogy távmunkakörnyezetben is munkát végezzenek.

A digitális eszközökhöz és programokhoz való hozzáférés bővítésével a NEET-fiatalok nagyobb eséllyel rendelkeznek majd a gazdasági előrelépésre. Ez a stratégiai fókusz olyan képzési programok létrehozását hangsúlyozza, amelyek mind az alapvető digitális készségeket, mind a fejlett technológiákat lefedik, ezáltal lehetővé téve a fiatalok számára, hogy versenyképesek maradjanak a dinamikus munkaerőpiacon.

3. stratégiai fókusz: Hozzáférés a közszolgáltatásokhoz

A minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés kulcsfontosságú a NEET-populáció hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődése szempontjából. Sokan társadalmi-gazdasági vagy földrajzi akadályok miatt nem férnek hozzá az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a szociális szolgáltatásokhoz és a tömegközlekedéshez. Ezen erőforrásokhoz való hozzáférés javítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a Duna régióban minden fiatal számára egyenlő esélyeket teremtsünk.

Az ingyenes tömegközlekedéshez, az egyetemi oktatáshoz, a mobilinternethez és más alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférés csökkenti a társadalmi kirekesztést, és lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy aktívan részt vegyenek a társadalmi és gazdasági életben. Ez a hangsúly a NEET-fiatalokat akadályozó akadályok elhárításán van a kulcsfontosságú erőforrások használatában, lehetővé téve számukra, hogy a társadalom egyenrangú tagjaivá váljanak.

Egy hatékony és befogadó közszolgálati rendszer létrehozása lehetővé teszi a NEET-populáció számára, hogy megkapja a szükséges támogatást, ezáltal csökkentve a szociális segélyektől való függőségüket. A fiatalok összekapcsolása az integrációjukhoz és

előmenetelükhöz létfontosságú erőforrásokkal és szolgáltatásokkal erősíti a közösséghez való hozzájárulásukat, és fenntartható társadalmi hálózatokat hoz létre.

4. stratégiai fókusz: Foglalkoztatási és önfoglalkoztatási lehetőségek

A foglalkoztatás és az önfoglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése kritikus lépés a NEET-populáció felemelkedésében. A Duna régióban sok fiatal magas munkanélküliséggel és a hagyományos foglalkoztatási formákhoz való korlátozott hozzáféréssel néz szembe. A vállalkozói kezdeményezések fejlesztése és az önfoglalkoztatás előmozdítása révén a NEET-populáció alternatívákat találhat és gazdasági függetlenséget érhet el.

A foglalkoztatás és az önfoglalkoztatás lehetőséget kínál a fiataloknak, hogy kezükbe vegyék a jövőjük irányítását, és hozzájáruljanak a helyi gazdasághoz. Az új munkahelyek teremtése a kis- és középvállalkozási szektorban, valamint a startup kultúra erősítése lehetővé teszi a NEET-fiatalok számára, hogy innovatív üzleti ötleteket fejlesszenek ki, és a régió gazdasági változásának motorjaivá váljanak.

Az önfoglalkoztatás lehetőséget kínál a NEET-fiataloknak, hogy érdeklődésüknek és készségeiknek megfelelő karriert építsenek, ezáltal csökkentve a munkaerőpiacra nehezedő nyomást. Megfelelő támogatási keretek, például oktatás, mentorálás és tőkéhez való hozzáférés kialakításával a fiatalok képessé válnak arra, hogy üzleti ötleteiket sikeres vállalkozásokká alakítsák.

5. stratégiai fókusz: Az életkörülmények javítása és a lakhatási megoldásokhoz való hozzáférés

Az életkörülmények javítása kulcsfontosságú tényező a NEET-populáció stabilitása és biztonsága szempontjából. A megfelelő lakhatási megoldásokhoz nem jutó fiatalok gyakran ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának. A megfizethető és biztonságos lakhatási megoldásokhoz való hozzáférés javítása nagyobb esélyt ad a NEET-populációnak a stabilitásra és a függetlenségre.

A munkanélküli vagy oktatásban nem részt vevő fiatalok számára nyújtott támogatott lakhatási lehetőségek segítenek csökkenteni a társadalmi egyenlőtlenségeket, és lehetővé teszik számukra, hogy stabilabb életkörülményeket érjenek el. A biztonságos és megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés közvetlenül hozzájárul jólétükhöz, és növeli a társadalmi és gazdasági integráció esélyeit.

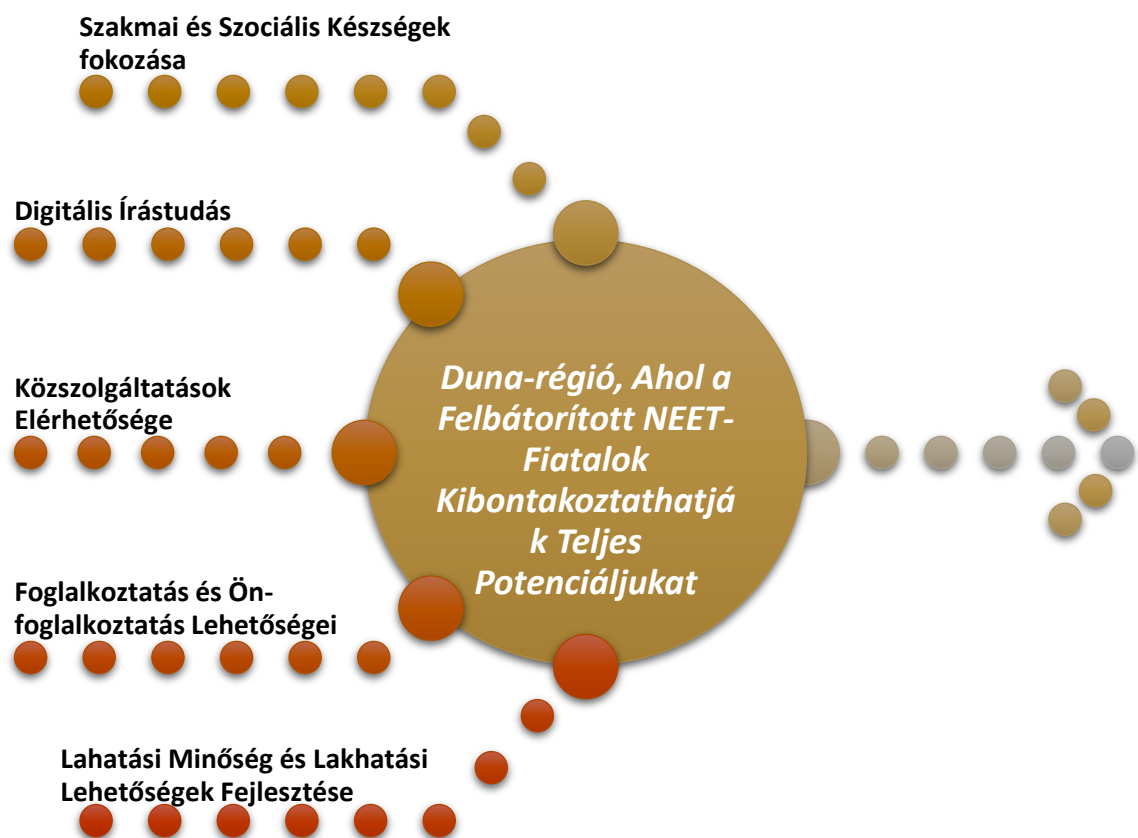
Ez a fókusz elismeri a biztonságos életkörülmények fontosságát a fiatalok átfogó fejlődése szempontjából. A lakhatási megoldások mellett figyelmet fordítanak az alapvető erőforrásokhoz, például a vízhez, a villanyhoz és az egészségügyi ellátáshoz való

hozzáférés biztosítására, ezáltal olyan környezetet teremtve, amelyben a fiatalok boldogulhatnak és hozzájárulhatnak a közösséghez.

2.2. VÍZIÓ

A Duna régió jelentős kihívásokkal néz szembe a NEET-populáció (a nem foglalkoztatott, az oktatási rendszerben vagy képzésben nem részt vevő fiatalok) integrációja terén. A regionális politikák céljának fenntartható lehetőségek megteremtésének kell lennie e kiszolgáltatott csoport számára, társadalmi és gazdasági befogadásuk fokozása érdekében. Egy stratégiai megközelítés révén, amely magában foglalja az oktatást, a mentorálást, a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférést és a munkahelyteremtést, a NEET-populáció aktív résztvevőivé válhat a regionális gazdaság fejlesztésében, és hozzájárulhat a társadalmi stabilitáshoz. E stratégia jövőképeinek világosnak kell lennie, és a Duna régió fiataljaiban rejlő lehetőségek teljes kibontakoztatására kell összpontosítania.

Ezért a helyzetelemzés és a SWOT-analízis alapján meghatározták a jövőképet követő stratégiai fókuszokat.

A Vízió megvalósításához és a NEET népesség számára jobb környezet megteremtéséhez a következő alapvető értékek elfogadása szükséges:

1. **A fiatalok felhatalmazása:** Hangsúly a NEET-populáció számára a munkaerőpiacon való sikerességhez szükséges készségek és kompetenciák fejlesztéséhez szükséges lehetőségek megteremtésén.
2. **Társadalmi befogadás:** Egy befogadó társadalom előmozdítása, amely minden fiatal számára egyenlő hozzáférést biztosít az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz.
3. **Fenntartható gazdasági fejlődés:** Az önfoglalkoztatás és a vállalkozói kezdeményezések ösztönzése, amelyek hozzájárulnak a régió hosszú távú gazdasági növekedéséhez.
4. **Köz-magán partnerség:** Szinergia a kormányzati intézmények, a nem kormányzati szervezetek és a magánszektor között a NEET-populáció támogatási programjainak hatékony megvalósítása érdekében.
5. **Egyenlőség és méltányosság:** Tisztességes lehetőségek biztosítása minden fiatal számára, társadalmi-gazdasági háttérüktől vagy földrajzi elhelyezkedésüktől függetlenül.

2.3. STRATÉGIAI CÉLOK

A Víziónak megvalósítása érdekében a következő stratégiai célokat határozták meg:

1. stratégiai cél: A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban

- **1.1. prioritás:** Javítani kell a NEET-fiatalok önfoglalkoztatási lehetőségeit.
- **1.2. prioritás:** Növelni a foglalkoztatott NEET-fiatalok számát.

2. stratégiai cél: A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása

- **2.1. prioritás:** A NEET-fiatalok társadalmi befogadásának és egészségügyi szolgáltatásainak javítása.
- **2.2. prioritás:** A NEET-fiatalok lakhatási körülményeinek javítása

3. stratégiai cél: A NEET-populáció oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása

- **3.1. prioritás:** A NEET-populáció szakmai, digitális és szociális készségeinek fejlesztése.
- **3.2. prioritás:** Biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a NEET-populáció számára.

1. stratégiai cél: A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban

A Duna régió egyre több olyan fiatal kihívásával néz szembe, akik nem dolgoznak, nem tanulnak és nem is vesznek részt képzésben (NEET). E cél célja, hogy fenntartható gazdasági lehetőségeket teremtsen a fiatalok számára, és ezáltal növelje versenyképességüket a munkaerőpiacon. A fiatalok körében tapasztalható magas munkanélküliségi ráta miatt prioritássá vált az új képzési programok kidolgozása és az önfoglalkoztatáshoz való hozzáférés. Integrált gazdasági intézkedések révén a hangsúly az új vállalkozói kezdeményezések fejlesztésének támogatásán és a fiatalok számára munkahelyteremtésen lesz. Ezek a programok lehetőséget kínálnak a NEET-populációnak arra, hogy aktívan részt vegyenek a régió gazdasági fejlődésében.

Az önfoglalkoztatási lehetőségek javítása kulcsfontosságú lesz. A vállalkozóvá válni kívánó fiatalok számos kihívással szembesülnek, a tőkéhez való hozzáféréstől az üzleti menedzsment ismeretek hiányáig. E stratégia révén célzott támogatást nyújtanak oktatási programok, mentorálás és pénzügyi segítségnyújtás formájában saját vállalkozás indításához. A várakozások szerint a saját vállalkozást alapító fiatalok nemcsak a munkaerőpiacra nehezedő nyomást csökkentik, hanem hozzájárulnak a régió gazdasági aktivitásának növekedéséhez is.

A NEET-fiatalok foglalkoztathatóságának növelése szintén kulcsfontosságú. A régió sajátos igényeihez igazított szakképzési és munkaadói bevonási programok lehetővé teszik a fiatalok számára, hogy megszerezzék a szükséges készségeket és tapasztalatokat. Ez a kezdeményezés magában foglalja új lehetőségek teremtését köz- és magánszféra közötti partnerségek révén, a foglalkoztatási hálózatok megerősítését és a fiatalok munkaerőpiacra való integrációját segítő személyre szabott munkavégzési gyakorlatok kialakítását. A Duna régiónak, amely sajátos demográfiai és gazdasági kihívásokkal néz szembe, olyan adaptált foglalkoztatási modelleket kell kínálnia, amelyek biztosítják a fiatalok munkanélküliségi rátájának hosszú távú csökkenését.

Az 1. stratégiai cél mögött meghúzódó főbb feltételezések:

- A NEET-fiatalok jelentős erőforrást képviselnek, amely kiaknázatlan potenciállal rendelkezik a regionális gazdaságfejlesztés szempontjából.
- Szükség van a munkaerőpiachoz való jobb hozzáférésre célzott képzési programok, mentorálás és vállalkozói támogatás révén.
- Az állami és magánintézmények a köz- és magánszféra partnerségén és a meglévő támogatási mechanizmusokon keresztül képesek lesznek biztosítani a szükséges erőforrásokat és támogatást e kezdeményezések megvalósításához.
- A regionális munkaerőpiac igényeihez igazított képzés
- Pénzügyi jutalmak a sikeresen elvégzett kurzusokért és programokért

Az 1. stratégiai cél hatásmutatói:

- **NEET munkanélküliségi ráta**
- **Önfoglalkoztatási arány a NEET-populáció körében**

2. stratégiai cél: A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása

A Duna régió jelentős kihívásokkal néz szembe a sem foglalkoztatott, sem oktatási vagy képzési programokban nem részt vevő fiatalok (NEET) életminőségének és szociális biztonságának javítása terén. Ez a kiszolgáltatott csoport gyakran marginalizálódott, korlátozottan fér hozzá az alapvető szociális szolgáltatásokhoz, és sokan nem megfelelő lakhatási körülmények között élnek. E népességcsoport stratégiai fókusza a hosszú távú stabilitás biztosítása és életkörülményeik javítása a társadalmi integráció és a kulcsfontosságú társadalmi erőforrásokhoz való könnyebb hozzáférés révén. A beavatkozások a szociális biztonság fokozására, a megfelelő lakhatási megoldásokhoz való hozzáférés biztosítására és a társadalmi befogadás átfogó támogatására összpontosítanak. A cél a NEET-populáció társadalmi integrációjának elérése, társadalmi kirekesztésük csökkentése, valamint függetlenségük és hosszú távú stabilitásuk feltételeinek megteremtése.

A lakhatási körülmények javítása kulcsfontosságú eleme ennek a stratégiai célkitűzésnek, mivel a NEET-populáció számos fiatalja él rossz körülmények között. A támogatott lakhatási programokhoz és a megfizethető hitelekhez való korlátozott hozzáférés tovább bonyolítja helyzetüket, elmélyítve a társadalmi kirekesztést. Ezért a stratégia célzott támogatást nyújt, beleértve a fiatalok lakhatási szükségleteinek pénzügyi támogatását is.

Emellett a NEET-fiatalok társadalmi befogadásának növelése elengedhetetlen a társadalomba való sikeres integrációjukhoz. Ez a népességcsoport gyakran marginalizálódott, és az elszigeteltség megakadályozza őket a társadalmi és szakmai készségek fejlesztésében, különösen a csapatmunka, a vezetői készségek, a kommunikáció, a pénzügyi ismeretek és az érzelmi intelligencia terén. A hangsúly a társadalmi és kulturális tevékenységekben való aktív részvétel lehetőségének megteremtésén lesz, ami kulcsfontosságú lépés a magabiztosság és a közösséghez tartozás érzésének kiépítése felé. A programokat a vidéki és társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű fiatalok igényeihez igazítják, és sikerüket a társadalmi befogadás arányának növekedése és a marginalizálódás csökkentése méri. Önkéntes programok bevezetését is fontolóra veszi a közösséghez tartozás és részvétel érzésének kialakítása érdekében. Stresszkezelési, kommunikációs készségeket fejlesztő és személyiségfejlesztő tanfolyamok a fiatalok sikeres integrációjára való felkészítése érdekében.

A roma vezetők bevonása olyan kezdeményezésekbe, amelyek arra ösztönzik a fiatalokat, hogy befejezzék tanulmányaikat vagy elkezdjenek dolgozni. A roma vezetők gyakran elismert személyiségek közösségeikben, és motiválni tudják a fiatalokat és családjaikat a kezdeményezésekben való részvételre. Értik a közösség sajátos hagyományait, szükségleteit és kihívásait, ami lehetővé teszi megfelelő programok létrehozását.

A 2. stratégiai cél mögött meghúzódó főbb feltételezések:

- **A NEET-fiatalok, mint társadalmi erőforrás:** Ez a fiatalokból álló csoport megfelelő támogatással jelentősen hozzájárulhat a társadalmi kohézióhoz és a régió gazdasági stabilitásához. Potenciált jelentenek a társadalmi fejlődésre, de csak akkor, ha szociális és lakhatási szolgáltatásokkal is támogatják őket.
- **Hozzáférés a szociális és lakhatási szolgáltatásokhoz:** Az életminőség és a szociális biztonság közvetlenül függ az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáféréstől, amelyeket a NEET-populáció sajátos igényeihez kell igazítani. Ezek a szolgáltatások képezik a hosszú távú társadalmi és gazdasági stabilitás alapját.
- **Köz-magán partnerségek és helyi kezdeményezések:** A közsféra, a nem kormányzati szervezetek és a magánszektor közötti szinergián keresztül biztosítható a cél eléréséhez szükséges források és támogatási mechanizmusok. Ezek a partnerségek lehetővé teszik az intézkedések fenntartható végrehajtását és a hosszú távú eredményeket.

A 2. stratégiai cél hatásmutatói:

- **Javuló lakhatási körülményekkel rendelkező NEET-fiatalok száma**
- **A szociális támogatási programokban részt vevő NEET-fiatalok száma**

3. stratégiai cél: A NEET népesség oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása

A digitalizáció még korai szakaszban van a Duna régió kísérleti országainak vidéki területein, ami jelentős kihívást jelent a NEET-fiatalok számára a digitális eszközökhöz és képzésekhez való hozzáférés terén. Ez rávilágít a digitális infrastruktúrához, beleértve a számítógépeket, a stabil internetet és a képzési létesítményeket, való korlátozott hozzáférésre, ami tovább súlyosbítja a digitális készségek és lehetőségek terén mutatkozó szakadékot, akadályozva a NEET-fiatalok teljes körű részvételét a digitális gazdaságban. Rendkívül fontos befektetni a vidéki NEET-fiatalok számára megfizethető digitális infrastruktúrába, valamint olyan programokba, amelyek alap- és haladó szintű digitális képzést biztosítanak a foglalkoztathatóság javítása érdekében. Figyelembe véve a digitális és egyéb szakmai készségek (különösen a zöld gazdasággal kapcsolatosak) növekvő fontosságát a munkaerőpiacon és a mindennapi életben, az oktatási kínálat és a szakmai készségek fejlesztése elengedhetetlen e kiszolgáltatott csoport felemelkedéséhez. Ez a stratégiai célkitűzés nemcsak alapvető, hanem haladó szintű szakmai és társadalmi kompetenciákat is kíván biztosítani a NEET-fiatalok számára, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy versenyképesek legyenek a modern munkaerőpiacon, és megkönnyítik a létfontosságú szolgáltatásokhoz, például az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz és az egészségügyhöz való hozzáférésüket.

A digitális írástudás kulcsfontosságú a NEET-populáció életkörülményeinek javításához, mivel lehetővé teszi a hozzáférést a különféle online platformokhoz a tanulás, a

munkavállalás és a társas interakció érdekében. Ez a cél magában foglalja olyan képzési programok kidolgozását, amelyek nemcsak a digitális eszközök használatának technikai aspektusait ölelik fel, hanem a mindennapi életben és a munkában való alkalmazásuk szélesebb körű megértését is. Ezenkívül a digitális kompetenciák fejlesztése növeli a NEET-fiatalok lehetőségeit az önfoglalkoztatásra, a munkaerőpiachoz való kapcsolódásra, valamint a gazdasági és társadalmi előmenetelükhöz szükséges információkhoz és erőforrásokhoz való hozzáférésre. A digitális készségek a szociális készségek fejlesztésének eszközeként is szolgálnak, különösen a digitális világban.

A digitális írástudás mellett a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés egy másik kulcsfontosságú kihívást jelent a NEET-populáció számára. Ez a stratégiai célkitűzés az alapvető közszolgáltatásokhoz, például az ingyenes tömegközlekedéshez, az alap-, közép- és felsőoktatáshoz, a mobilinternethez, valamint a minőségi egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályainak csökkentésére összpontosít. Ezek a beavatkozások lehetővé teszik a NEET-populáció számára, hogy teljes mértékben kihasználják a rendelkezésre álló erőforrásokat, ezáltal csökkentve a társadalmi kirekesztés és a marginalizálódás kockázatát.

A 3. stratégiai cél mögött meghúzódó főbb feltételezések:

- **Megfelelő szakmai orientáció, szociális készségek és digitális írástudás** alapvető szükségletek a modern társadalomban, és fejlesztésük jelentősen javítja a NEET-fiatalok munkaerőpiaci integrációjának esélyeit.
- **Az állami intézmények és a magánszektor biztosíthatja a szükséges infrastruktúrát és támogatást** a digitális programok megvalósításáért és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításához.
- **Stratégiai partnerségekre van szükség** kormányzati szervek, nem kormányzati szervezetek és oktatási intézmények között, hogy átfogó támogatást nyújtsanak a NEET népességnek a digitális befogadás elérésében.

A 3. stratégiai cél hatásmutatói:

- **A középiskolát végzett NEET-fiatalok aránya**
- **A szakképzésben és szakmai képzésben részt vevő NEET-fiatalok száma**
- **A digitális eszközökhöz vagy infrastruktúrához hozzáférő NEET-fiatalok aránya**
- **Azon NEET-fiatalok száma, akik ingyenes közszolgáltatásokhoz (közlekedés, egészségügy, középfokú oktatás és egyetemek) férnek hozzá**

3. STRATÉGIAI PRIORITÁSOK ÉS INTÉZKEDÉSEK

3.1. PRIORITÁSOK

A prioritások a jövőkép és a stratégiai célok eléréséhez szükséges kulcsfontosságú területeket és cselekvési irányokat képviselik, és mint ilyenek, a legnagyobb hatással vannak a NEET-

fiatalok foglalkoztathatóvá, képzett és képzett munkaerővé válását elősegítő környezet fejlesztésére. A meghatározott prioritások a vonatkozó stratégiai célok alá csoportosultak az alábbiak szerint:

1. stratégiai cél: A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban

1.1. prioritás: A NEET-fiatalok önfoglalkoztatási lehetőségeinek javítása

A NEET-fiatalok önfoglalkoztatási lehetőségeinek javítása olyan fejlesztési célkitűzés, amelynek célja, hogy csökkentse e népességcsoport függőségét a hagyományos foglalkoztatási formáktól, és lehetőséget biztosítson számukra a gazdasági függetlenségre. A Duna régióban jelentős számú fiatal érdeklődik a vállalkozás iránt, de számos akadállyal szembesülnek, mint például a kezdőtőke, az üzleti ismeretek, a készségek, valamint a támogatás és a mentorálás hiánya. Ez a prioritás a kedvező üzleti környezet megteremtésére összpontosít célzott programok, képzések és tanácsadási szolgáltatások fejlesztésén keresztül, lehetővé téve a NEET-populáció számára, hogy kidolgozzák vállalkozói ötleteiket és hozzájáruljanak a régió gazdasági fejlődéséhez. A pénzügyi ösztönzőkhöz és támogatáshoz való hozzáférés javítása mentorálás és tanácsadás révén elengedhetetlen e prioritás eléréséhez.

A cél: Ennek a prioritásnak az egyik célja olyan környezet megteremtése, ahol a fiatalok, különösen a NEET-populáció, hozzáférhetnek a saját vállalkozói vállalkozásaik elindításához szükséges erőforrásokhoz és eszközökhöz. A pénzügyi forrásokhoz és üzleti ismeretekhez való jobb hozzáférés révén a vállalkozói tevékenység akadályainak csökkentését célzó célzott beavatkozások lehetővé teszik a fiatalok számára, hogy aktív szerepet vállaljanak a helyi gazdaság fejlesztésében. Ezenkívül a programok ösztönzik a NEET-fiatalokat üzleti kezdeményezéseik formalizálására, ezáltal hozzájárulva a munkanélküliség csökkentéséhez és az önfoglalkoztatás növekedéséhez a régióban.

A megvalósítás: E prioritás céljait olyan intézkedésekkel kívánják elérni, amelyek magukban foglalják az induló vállalkozások támogatását, az üzleti készségek elsajátítását célzó képzést és a vállalkozások működtetéséhez nyújtott mentorálást. E prioritás megvalósítása a közintézmények és a helyi közösségek aktív szerepvállalására támaszkodik, amelyek biztosítják a szükséges erőforrásokat e tevékenységek elvégzéséhez, míg a magánszektor fontos szerepet játszik a tanácsadási és mentorálási szolgáltatások nyújtásában. A célzott intézkedések célja a fenntartható üzleti környezet hosszú távú megteremtése és annak biztosítása, hogy a fiatal vállalkozók átfogó támogatást kapjanak üzleti kezdeményezéseik fejlesztéséhez.

Az 1.1. prioritás eredménymutatói:

- **Azon NEET-fiatalok száma, akik támogatással indították el saját vállalkozásukat**
- **Az üzleti készségeket fejlesztő képzésben részt vevő NEET-fiatalok száma**

➤ **A NEET-fiatalok induló programjaira elkülönített pénzügyi támogatás összege**

1.2. prioritás: A foglalkoztatott NEET-fiatalok számának növelése

A foglalkoztatott NEET-fiatalok számának növelése a második prioritása annak a stratégiai célkitűzésnek, amelynek célja a munkanélküliség csökkentése a sem foglalkoztatott, sem az oktatási rendszerben részt nem vevő fiatalok körében. A Duna régióban a NEET-populáció olyan kihívásokkal néz szembe, mint a releváns készségek, tapasztalatok és a munkáltatókkal való kapcsolatok hiánya, ami megakadályozza őket az elhelyezkedésben. Ez a prioritás olyan programok végrehajtására összpontosít, amelyek lehetővé teszik a releváns kompetenciák, a szakmai gyakorlatok és a tanulószerveződéses gyakorlati képzések révén történő munkatapasztalat megszerzését, valamint a munkaerőpiacra való kapcsolatokat. A szakképzés hatékony mechanizmusainak létrehozásával és a magánszektornal együttműködve munkahelyteremtéssel a NEET-populáció jobban integrálódik a munkaerőpiacra, ami közvetlenül befolyásolja a régió gazdasági fejlődését.

A cél Ennek a prioritásnak az egyik célja, hogy a NEET-fiatalok személyre szabott szakképzési és gyakornoki programok révén megszerezzék a munkaerőpiacra való sikeres belépéshez szükséges készségeket és tapasztalatokat. Az oktatási intézmények, a munkaadók és a fiatalok összekapcsolásával a cél egy olyan hatékony rendszer létrehozása, amely lehetővé teszi a NEET-fiatalok hosszú távú foglalkoztathatóságát. A cél a foglalkoztatott fiatalok számának növelése a régióban ezen programok révén, hozzájárulva a társadalmi kirekesztés csökkentéséhez és a gazdasági növekedés biztosításához. A személyre szabott szakképzési, gyakornoki és szakmai gyakorlati programokon keresztül a NEET-fiatalok olyan készségekre tesznek szert, amelyek megfelelnek a regionális munkaerőpiac igényeinek, versenyképesebbé téve őket a munkaerőpiacon.

A megvalósítás: E prioritás megvalósítása olyan intézkedéseken keresztül valósul meg, amelyek magukban foglalják a munkáltatókkal való együttműködést a szakmai képzések, a gyakornoki programok és a szakmai gyakorlatok nyomon követésének (job shadowing) programjainak kidolgozásában, valamint munkalehetőségek biztosítását a különböző ipari ágazatokban. Az állami intézmények, a munkaerő-közvetítő ügynökségek és az oktatási intézmények biztosítják az infrastruktúrát és a támogatást e programok megvalósításához, míg a munkáltatók fontos szerepet játszanak a szakmai gyakorlati lehetőségek biztosításában. E prioritás megvalósítása a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozásán múlik, amelyek lehetővé teszik a fiatalok számára, hogy elsajátítsák a munkaerőpiacon szükséges konkrét készségeket. Célzott intézkedések előmozdítják a szakképzési lehetőségeket a regionális fejlődés szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban, például a digitális és műszaki készségek, valamint a zöldgazdasági munkahelyek által megszerzett készségek terén.

Az 1.2. prioritás eredménymutatói:

- **A munkahelyi szakképzés és gyakornoki program keretében foglalkoztatott NEET-fiatalok száma**
- **A köz-magán partnerségek révén a NEET-populáció számára létrehozott munkahelyek száma**

2. stratégiai cél: A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása

2.1. prioritás: A NEET-fiatalok társadalmi befogadásának és egészségügyi szolgáltatásainak javítása.

A NEET-fiatalok társadalmi befogadásának növelése kulcsfontosságú fejlesztési célkitűzés, amelynek célja e kiszolgáltatott csoport társadalmi elszigeteltségének és marginalizálódásának csökkentése. Azok a fiatalok, akik sem nem dolgoznak, sem nem vesznek részt az oktatási rendszerben, számos akadállyal szembesülnek, beleértve a társadalmi kapcsolatok hiányát, az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférést és a közösségekbe való beilleszkedés nehézségeit. Ez a prioritás a társadalmi kohézió erősítésére összpontosít célzott mentorprogramok, pszichoszociális támogatás és társadalmi tevékenységek révén, amelyek lehetővé teszik a NEET-populáció számára, hogy elsajátítsák a társadalomba való sikeres beilleszkedéshez szükséges szociális és érzelmi készségeket. Továbbá ezek a programok elősegítik a fiatalok aktív részvételét a társadalmi és kulturális kezdeményezésekben, az egészségügyi szolgáltatásokban, hozzájárulva ezáltal a hovatartozás érzéséhez és a társadalmi kirekesztés csökkentéséhez.

A cél: Ennek a prioritásnak az egyik célja egy olyan környezet megteremtése, ahol a NEET populációhoz tartozó fiataloknak lehetőségük van aktívan részt venni a társadalmi folyamatokban, erősíteni szociális készségeiket és szociális hálózatokat építeni. A célzott beavatkozások, mint például a mentorprogramok és a pszichoszociális támogatás, segítséget nyújtanak a NEET-fiataloknak a sikeres integrációhoz szükséges érzelmi és társadalmi képességek fejlesztéséhez. Ezeket a programokat a NEET-populáción belüli különböző alcsoportok, köztük a vidéki és társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű területekről származó fiatalok igényeihez igazítják. A várakozások szerint ezek a programok javítják a fiatalok életminőségét azáltal, hogy csökkentik a marginalizálódást és növelik azon közösségekhez való hozzájárulásuk képességét, amelyekben élnek.

A megvalósítás: E prioritás megvalósítása olyan intézkedések végrehajtásán keresztül valósul meg, amelyek magukban foglalják a szociális mentorálást, pszichoszociális szolgáltatások nyújtását, valamint olyan programok kidolgozását, amelyek lehetővé teszik a fiatalok számára, hogy aktívan részt vegyenek társadalmi és kulturális eseményeken. Ezeket a tevékenységeket az állami szektor, a nem kormányzati szervezetek és a helyi közösségek partnerségében hajtják végre. E prioritás végrehajtása a társadalmi kohézió hosszú távú erősítésére és a fiatalok társadalmi kirekesztésének csökkentésére

összpontosít, különös tekintettel az egyéni támogatásra és a csoportos tevékenységekre, amelyek segítik a NEET népesség társadalmi struktúrákba való integrációját.

A 2.1. prioritás eredménymutatói:

- **A szociális mentorprogramokban részt vevő NEET-fiatalok száma**
- **A pszichoszociális szolgáltatásokat igénybe vevő NEET-fiatalok száma**
- **A NEET-fiatalok társadalmi befogadásának aránya a régióban**

2.2. prioritás: A NEET-fiatalok lakhatási körülményeinek javítása

A Duna régió legtöbb országában a NEET-fiatalok több mint 80%-a továbbra is a szüleivel él, életkortól függetlenül. Ezért a NEET-fiatalok (nem foglalkoztatott, nem tanuló vagy nem képzett fiatalok) lakhatási körülményeinek és szállásbeli függetlenségének javítása kritikus prioritás, amely a társadalmi befogadásuk és gazdasági függetlenségük egyik alapvető akadályát kezeli. Sok NEET-fiatal instabil vagy nem megfelelő lakhatási körülményekkel néz szembe, ami jelentősen befolyásolja a tanulásra, a foglalkoztatás biztosítására és a közösségi életben való részvételre való képességüket. Lakhatási körülményeik javításával stabil környezetet teremthetünk, amely elősegíti a személyes fejlődést és ösztönzi az aktív társadalmi részvételt.

A cél: Ennek a prioritásnak az egyik célja annak biztosítása, hogy a NEET-fiatalok biztonságos, megfizethető és megfelelő lakhatáshoz jussanak. Ez a célkitűzés a fiatalok lakhatási bizonytalanságának csökkentését célozza, stabil alapot biztosítva számukra, amelyből kiindulva javíthatják társadalmi és gazdasági körülményeiket. Azzal, hogy a lakhatásra, mint a társadalmi befogadás központi elemére összpontosít, ez a prioritás arra törekszik, hogy a NEET-fiatalokat képessé tegye jobb jövőt teremteni maguknak, végső soron hozzájárulva a régió közösségeinek általános jólétéhez.

A megvalósítás: E prioritás részeként a lakhatási támogatások és fejlesztési programok különböző típusait kell figyelembe venni. Ez általában magában foglalja a lakhatási költségek pénzügyi támogatását, beleértve a bérleti díjtámogatásokat és a közüzemi támogatást, hogy segítsen a NEET-fiataloknak stabil lakhatást találni. Köz-magán partnerségek létrehozása kifejezetten fiatalok számára tervezett megfizethető lakhatási lehetőségek létrehozása érdekében, beleértve a megosztott lakhatást és a kooperatív lakhatási megoldásokat. Nagy segítséget jelentene a NEET-fiatalok számára olyan támogató szolgáltatások létrehozása, amelyek útmutatást nyújtanak a NEET-fiataloknak a lakáspiacon való eligazodáshoz, beleértve a jogi tanácsadást, a bérleti jogokkal kapcsolatos oktatást és a bérleti szerződésekkel kapcsolatos segítséget. Ezenkívül figyelemfelkeltő kampányok tervezése és lebonyolítása a bérbeadók és az ingatlantulajdonosok tájékoztatása érdekében a NEET-fiatalok megbízható bérlőként való lehetőségéről, elősegítve integrációjukat a lakáspiacra.

A 2.2. prioritás eredménymutatói:

- **Az első lakóhelyüket megvásárló NEET-fiatalok száma**
- **A szüleikkel élő NEET-fiatalok aránya**

3. stratégiai cél: A NEET-populáció oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása

3.1. prioritás: A NEET-populáció szakmai, digitális és szociális készségeinek fejlesztése.

A NEET (nem foglalkoztatott, nem oktatásban vagy képzésben nem részesülő) népesség szakmai, digitális és szociális készségeinek fejlesztése kulcsfontosságú prioritás, amely kezeli azokat a sokrétű akadályokat, amelyekkel ez a kiszolgáltatott csoport a gazdasági függetlenség és a társadalmi befogadás elérése során szembesül. Mivel a munkaerőpiac egyre inkább megköveteli a műszaki szakértelem (különösen a zöld munkahelyek és a digitális környezet terén) és az interperszonális készségek kombinációját, a NEET-fiatalok felvértezése ezekkel a kompetenciákkal elengedhetetlen a foglalkoztathatóságuk növelése és a társadalomban való aktív részvételük elősegítése érdekében.

A digitális készségek fejlesztése a NEET-populáció integrálását célozza a modern technológiai és információs világba. A technológiai forradalom kihívásaival, a digitális technológiák és a távmunka gyors fejlődésével szembesülve a NEET-csoportba tartozó fiatalok gyakran nem rendelkeznek a munkaerőpiacon szükséges megfelelő digitális kompetenciákkal. Ez a prioritás célzott képzési programok és tanácsadási szolgáltatások nyújtására is összpontosít, amelyek célja a digitális készségek erősítése, az alapvető számítógépes ismeretektől a haladó technológiai kompetenciáig, amelyek lehetővé teszik számukra a sikeres munkaerőpiacra való belépést, versenyképességük növelését és a távmunkavégzést.

A cél: Ennek a prioritásnak az egyik célja, hogy felvértezze a NEET-személyeket a szükséges szakmai, digitális és szociális készségekkel, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy sikeresen integrálódjanak a munkaerőpiacra és pozitívan járuljanak hozzá közösségeikhez. A készségfejlesztésre összpontosítva ez a prioritás a NEET-fiatalok körében a munkanélküliségi ráta csökkentését, az egész életen át tartó tanulás előmozdítását, valamint a modern munkahelyek és társadalmi környezet összetettségében való eligazodás képességének növelését célozza.

A megvalósítás: E prioritás részeként olyan képzési programok tervezése és lebonyolítása szükséges, amelyek a helyi munkaerőpiacon releváns szakmai készségekre összpontosítanak, beleértve a szakképzést, a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket és a készségeket igazoló tanfolyamokat. Digitális írástudás-fejlesztő workshopok kínálata, amelyek alapvető digitális készségeket tanítanak, mint például a számítógépes ismeretek, az internetes navigáció és az online álláskereső platformok használata. Ez biztosítja, hogy

a NEET-fiatalok felkészültek legyenek a digitálisan vezérelt gazdaságban való részvételre. A szociális készségek – többek között a kommunikáció, a pénzügyi ismeretek, az önéletrajz-készítés, a csapatmunka, a problémamegoldás és az érzelmi intelligencia – fejlesztésére összpontosító programok végrehajtása, amelyek elengedhetetlenek a munkahelyi sikerhez és a közösségi szerepvállaláshoz. Mentorprogramok létrehozása, amelyek összekapcsolják a NEET-fiatalokat az érdeklődési területükön dolgozó szakemberekkel. A mentorok útmutatást nyújthatnak, megoszthatják tapasztalataikat, és segíthetnek a NEET-fiataloknak szakmai hálózataik kiépítésében. Olyan projektek kidolgozása, amelyek ösztönzik a NEET-fiatalokat a közösségi szolgálatban és a polgári szerepvállalásban való részvételre, segítve őket a társadalmi hálózatok kiépítésében és a hovatartozás érzésének kialakításában. Az egész életen át tartó tanulás előmozdítása online tanfolyamokhoz, tanúsítványokhoz és egyéb oktatási forrásokhoz való hozzáférés biztosításával, amelyeket a NEET-fiatalok a saját tempójukban vehetnek igénybe.

A 3.1. prioritás eredménymutatói:

- **A digitális képzési programokban részt vevő NEET-fiatalok száma**
- **A gyakornoki programokat kínáló munkaadók száma**
- **A szakképzésben részt vevő NEET-fiatalok száma**
- **A mentorálási/coaching programokat elvégzett NEET-fiatalok száma**

3.2. prioritás: A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a NEET-populáció számára

Az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférés alapvető követelmény a NEET (nem foglalkoztatott, nem oktatásban vagy képzésben nem részesülő) népesség társadalmi és gazdasági befogadásához, és kritikus tevékenység, amelynek célja az alapvető társadalmi és infrastrukturális szolgáltatások igénybevételében mutatkozó egyenlőtlenségek csökkentése. A NEET népesség gyakran jelentős akadályokkal szembesül a közforrásokhoz, például az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, a szociális támogatáshoz és a közlekedéshez való hozzáférés terén. Ez a prioritás kiemeli annak szükségességét, hogy megkönnyítsék ezen szolgáltatásokhoz való hozzáférést, biztosítva, hogy az ebbe a csoportba tartozó fiatalok egyenlő esélyekkel rendelkezzenek a fejlődéshez és a társadalmi integrációhoz.

A cél: Ennek a prioritásnak az egyik célja annak garantálása, hogy minden NEET-személy hozzáférhessen a közszolgáltatásokhoz, társadalmi-gazdasági helyzetétől vagy földrajzi elhelyezkedésétől függetlenül. Különös figyelmet kap az ingyenes vagy támogatott közlekedés, az oktatási és egészségügyi intézményekhez való hozzáférés, valamint az információkhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés digitális összekapcsoltságának biztosítása. Ez a cél a NEET-személyek gazdasági és társadalmi folyamatokban való aktív részvételét gátló akadályok csökkentését célozza.

A megvalósítás: E prioritás célja a helyi önkormányzatok, a közintézmények és a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) közötti együttműködési programok létrehozásával valósul meg. Ezek a programok magukban foglalják a NEET-személyek számára nyújtott közszolgáltatások (például közlekedés, oktatás és egészségügy) támogatására irányuló kezdeményezéseket, a digitális platformokon keresztüli hozzáférhetőség javítását, valamint az információk és szolgáltatások egy helyen történő integrálását. A helyi közösségek kulcsszerepet játszanak e szolgáltatások elérhetőségének biztosításában, míg az állam és a nem kormányzati szervezetek/magánszektor közötti partnerségek lehetővé teszik ezen intézkedések hatékony végrehajtását.

A 3.2. prioritás eredménymutatói:

- **A támogatott közszolgáltatásokhoz (közlekedés, oktatás és egészségügy) hozzáférő NEET-fiatalok száma**
- **Az internethez és a digitális közszolgálati platformokhoz ingyenesen hozzáférő NEET-fiatalok száma**

3.2. INTÉZKEDÉSEK

Az intézkedések a prioritások és stratégiai célok elérését célzó tevékenységeket és kezdeményezéseket képviselik. Ebben a szakaszban a következő információk találhatóak: az intézkedés leírása az általános cselekvési területekkel, az intézkedés végrehajtásának várható eredményei konkrétan meghatározott mutatókkal, az intézkedés fejlesztési hatásának és a prioritások eléréséhez való hozzájárulásának leírása, indikatív pénzügyi struktúra a finanszírozási forrásokkal; a NEET-populáción belüli konkrét célcsoportok, a végrehajtás időszaka és az intézkedés végrehajtásáért felelős intézmények/szervezetek neve.

1. stratégiai cél: A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban

Stratégiai cél	1. A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban
Prioritás	1.1. A NEET-fiatalok önfoglalkoztatási lehetőségeinek javítása
Intézkedés	1.1.1. Startup vállalkozások támogatása
Leírás	<p>Ez az intézkedés a fiatalok vállalkozói készségének előmozdítására összpontosít azáltal, hogy alapvető forrásokat és támogatást nyújt a vállalkozások indításához. Számos kulcsfontosságú elemet foglal magában, amelyek célja, hogy megkönnyítsék a fiatalok belépését a vállalkozói környezetbe. Az intézkedés keretében indított kezdeményezések tervezése során figyelembe kell vennünk azt az időt és emberi erőforrást, amelyet a kisvállalkozások tulajdonosainak a NEET-fiatalok képzésére kell fordítaniuk.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Dedikált üzleti terek biztosítása fiatal mikrovállalkozók számára, elősegítve az üzleti működéshez kedvező környezetet (üzleti inkubátorházak NEET-fiatalok számára). • Támogatások üzleti kezdeményezésekhez: Pénzügyi támogatás nyújtása fiatalok vállalkozásainak elindítását és fenntarthatóságát célzó támogatások révén, beleértve az olyan konkrét ágazatokra szabott támogatásokat és ösztönzőket, mint a mezőgazdaság, a vendéglátás, a turizmus és a feldolgozóipar. • Felszereléstámogatások: Támogatásokat kell nyújtani a termelésalapú vállalkozásokban szükséges berendezésekhez és anyagokhoz, hogy csökkentsék a fiatal vállalkozók belépési korlátait. • Kamat- és hiteltámogatások: Kamattámogatások és kedvező hitelfeltételek bevezetése a fiatalok vállalkozásindításának támogatására. • Gyakorlati képzési lehetőségek: Gyakorlati üzleti menedzsment programokat kell létrehozni, beleértve a vállalkozói cégeknél tartott gyakorlati képzést a készségek és ismeretek fejlesztése érdekében. • Üzleti fenntarthatóságról szóló oktatás: Oktatási foglalkozások lebonyolítása az üzleti önfenntartás alapelveire összpontosítva, biztosítva, hogy a fiatal vállalkozók rendelkezzenek a vállalkozásaik fenntartásához szükséges készségekkel.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Szociális és Ifjúsági Minisztérium, Önkormányzatok,

Stratégiai cél	1. A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban
Prioritás	1.1. A NEET-fiatalok önfoglalkoztatási lehetőségeinek javítása
Intézkedés	1.1.2. NEET-fiatalok vállalkozói képzése
Leírás	<p>Ez az intézkedés a fiatalok vállalkozói kompetenciáinak fejlesztését és megerősítését célozza, miközben lehetőségeket teremt számukra saját üzleti kezdeményezések indítására és önfoglalkoztatásra. A hangsúly a Duna régió országaiban a fiatalok körében tapasztalható magas munkanélküliségi ráta kezelésén van.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyakorlati képzési lehetőségek: Gyakorlati üzleti menedzsment programokat kell létrehozni, beleértve a vállalkozói cégeknél tartott gyakorlati képzést a készségek és ismeretek fejlesztése érdekében.

	<ul style="list-style-type: none"> • Üzleti fenntarthatóságról szóló oktatás: Oktatási foglalkozások lebonyolítása az üzleti önfenntartás alapelveire összpontosítva, biztosítva, hogy a fiatal vállalkozók rendelkezzenek a vállalkozásaik fenntartásához szükséges készségekkel. • Digitális eszköztár fejlesztése diákok és NEET-fiatalok számára hogy támogassa őket a tudás megszerzésében és kezelésében, valamint egy vállalkozás elindításában.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Szociális és Ifjúsági Minisztérium, Önkormányzatok,

Stratégiai cél	1. A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban
Prioritás	1.2. A foglalkoztatott NEET-fiatalok számának növelése
Intézkedés	1.2.1. A NEET-fiatalok közvetlen foglalkoztatásának támogatása
Leírás	<p>Ez az intézkedés a NEET (nem foglalkoztatott, nem oktatásban vagy képzésben nem részesülő) személyek munkaerőpiacra való átmenetének elősegítését célozza foglalkoztatási támogatások, első munkatapasztalatok megszerzésének lehetőségei, gyakornoki programok és önkéntes lehetőségek biztosításával. A foglalkoztatási támogatások csökkentik a munkáltatók pénzügyi terheit, ösztönözve őket a NEET-fiatalok alkalmazására. Ezenkívül a strukturált szakmai gyakorlatok gyakorlati, gyakorlati tapasztalatot kínálnak különböző területeken, míg az önkéntes programok értékes soft skilleket biztosítanak és javítják a foglalkoztathatóságot.</p> <p><u>A főbb projektek/intézkedések a következők:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási támogatások: Pénzügyi ösztönzőket kínálnak azoknak a munkáltatóknak, akik NEET-személyeket alkalmaznak, segítve a beilleszkedéssel és a képzéssel járó költségek ellensúlyozását. Ez arra ösztönzi a vállalkozásokat, hogy kifejezetten ennek a marginalizált csoportnak teremtsenek munkahelyeket. • Első munkatapasztalati programok: Az intézkedés olyan kezdeményezéseket is tartalmaz majd a munkáltatók számára, amelyek célja, hogy a NEET-fiatalok első munkatapasztalatát szerezzék, felvértezzék őket a nélkülözhetetlen készségekkel és javítsák foglalkoztathatóságukat. Ezek a programok az önbizalom és a munkakészség fejlesztésére összpontosítanak. • Önkéntes lehetőségek: Strukturált önkéntes programokat hoznak létre, hogy a NEET-személyek gyakorlati tapasztalatot szerezhessenek különböző iparágakban. Ezek a programok

	értékes munkahelyi betekintést nyújtanak, lehetővé téve a résztvevők számára, hogy gyakorlati készségeket szerezzenek és önkéntes alapon szakmai hálózatokat építsenek ki.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Munkaügyi Minisztérium, Önkormányzatok, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, Nem kormányzati szervezetek, Önkéntes Központok, Ifjúsági Szövetkezetek

Stratégiai cél	1. A NEET-fiatalok gazdasági lehetőségeinek növelése a Duna régióban
Prioritás	1.2. A foglalkoztatott NEET-fiatalok számának növelése
Intézkedés	1.2.2. A NEET-fiatalok foglalkoztatási kompetenciáinak fejlesztése
Leírás	<p>Ez a stratégiai intézkedés a NEET-fiatalok foglalkoztatási kompetenciáinak javítását célozza célzott készségfejlesztés és gyakorlati munkatapasztalatok biztosításával. A kezdeményezés arra összpontosít, hogy a fiatalokat a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő releváns készségekkel ruházza fel, ezáltal javítva foglalkoztathatóságukat és munkaerőpiacra való felkészültségüket. A cél a NEET-személyek közötti készséghiány áthidalása gyakorlati képzési lehetőségek biztosításával, ezáltal növelve foglalkoztathatóságukat és elősegítve munkaerőpiaci integrációjukat. A kezdeményezés célja, hogy a NEET-fiatalok megszerezzék a sikeres karrierhez szükséges kompetenciákat, és hozzájáruljanak a gazdasági növekedéshez.</p> <p><u>A főbb projektek/intézkedések a következők:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Támogassa a NEET-programokat a tanulószerveződéses gyakorlati képzésekre: Építsen partnerségeket helyi vállalkozásokkal olyan gyakornoki programok létrehozása érdekében, amelyek gyakorlati tapasztalatot biztosítanak a NEET-személyeknek különböző iparágakban. • Munkahelyi árnyékolás: Vezessenek be olyan szakmai árnyékoló programokat, amelyek lehetővé teszik a NEET-személyek számára, hogy megfigyeljék és tanuljanak az érdeklődési területükön dolgozó tapasztalt szakemberektől. • Munkahelyi szakképzés: Együttműködés a munkaadókkal olyan munkahelyi szakképzési programok kidolgozásában, amelyek a NEET-

	személyek számára a konkrét munkakörökhöz igazított, valós készségeket biztosítanak.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Munkaügyi Minisztérium, Foglalkoztatási Ügynökség, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok

2. stratégiai cél: A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása

Stratégiai cél	2. A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása
Prioritás	2.1. A NEET-fiatalok társadalmi befogadásának és egészségügyi szolgáltatásainak javítása
Intézkedés	2.1.1. A NEET-fiatalok társadalmi befogadása
Leírás	<p>Ez a stratégiai intézkedés a NEET-személyek társadalmi befogadásának előmozdítását célozza a társadalomban és a munkaerőpiacon való részvétel akadályainak kezelésével. A kezdeményezés elősegíti a közösségi szerepvállalást, a támogató hálózatokat és a személyes fejlődési lehetőségeket, lehetővé téve a NEET-személyek számára, hogy társadalmi kapcsolatokat építsenek ki és javítsák általános jólétüket. Az elsődleges cél a NEET-személyek felhatalmazása a társadalmi elszigeteltség leküzdésére, a hovatartozás érzésének kialakítására és a közösségeikben való aktív részvételre. A társadalmi befogadás fokozásával ez az intézkedés a NEET-személyek életvezetési készségeinek, önbizalmának és foglalkoztathatóságának javítására törekszik, ami végső soron jobb gazdasági és társadalmi eredményekhez vezet.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közösségi szerepvállalási programok: Közösségi események, workshopok és tevékenységek szervezése, amelyek arra ösztönzik a NEET-személyeket, hogy kapcsolatba lépjenek társaikkal, mentorokkal és közösségi vezetőkkel. • Kulturális, művészeti és szabadidős tevékenységek népszerűsítése amelyek elősegítik a társas kapcsolatokat és közösségi kötelezettségeket építenek. • Kortárstámogató hálózatok: Létrehozni kortárs támogató csoportokat, ahol a NEET-személyek megoszthatják egymással tapasztalataikat, kihívásaikat és sikereiket, elősegítve a bajtársiasság és a kölcsönös támogatás érzését.

	<ul style="list-style-type: none"> • Képezze ki a moderátorokat a megbeszélések vezetésére és útmutatás nyújtására, biztonságos és befogadó környezetet biztosítva a résztvevők számára. • Támogasd az ifjúsági aktivizmust: Létrehozni partnerségeket helyi szervezetekkel, hogy különböző társadalmi önkéntes lehetőségeket kínálj, amelyek lehetővé teszik a NEET-személyek számára, hogy hozzájáruljanak közösségeikhez, miközben értékes készségeket és tapasztalatokat szereznek. Emeld ki az önkéntesség előnyeit, például a közösségi hálózatok kiépítését és a foglalkoztathatóság javítását. • Szülőknél szóló workshopok eszközök biztosítása a NEET-fiatalkok hatékony támogatásához és ösztönzéséhez
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

Stratégiai cél	2. A NEET-fiatalkok életminőségének és szociális biztonságának javítása
Prioritás	2.1. A NEET-fiatalkok társadalmi befogadásának és egészségügyi szolgáltatásainak javítása
Intézkedés	2.1.2. A NEET-fiatalkok egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek javítása
Leírás	<p>Ez a stratégiai intézkedés a NEET-fiatalkok egészségének és társadalmi jólétének javítását célozza az egészségügyi szolgáltatásokhoz, beleértve a mentális egészségügyi és pszichoszociális támogatást is, való méltányos hozzáférés biztosításával. Sok NEET-fiatalk gazdasági, társadalmi vagy földrajzi kihívások miatt akadályokkal szembesül az egészségügyi ellátásban, ami hozzájárul társadalmi kirekesztettségükhöz és korlátozza a társadalomban való aktív részvételük képességét.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közösségi alapú egészségügyi támogató központok létrehozása amelyek átfogó ellátást nyújtanak, beleértve az általános egészségügyi szolgáltatásokat, a mentális egészségügyi támogatást és a NEET-fiatalk számára testreszabott szociális tanácsadást. • A fizikai és mentális egészségtudatosságra összpontosító programok, beleértve az ellátás igénybevételevel kapcsolatos útmutatást, az egészségügyi szolgáltatókkal való kapcsolattartástól való félelem leküzdését és a hozzáférés akadályainak kezelését

	<ul style="list-style-type: none"> • Pszichoszociális tanácsadási támogató programok szervezése olyan problémák kezelése, mint a stressz, a szorongás, a társadalmi elszigeteltség és a trauma, amelyek gyakoriak a NEET-fiatalok körében. A programoknak tartalmazniuk kell egyéni tanácsadást, csoportterápiát és családi támogatást. A programokat a NEET-fiatalok speciális igényeihez kell igazítani. • Hozz létre kortárs támogató csoportokat és online platformokat ahol a NEET-fiatalok képzett társaiktól kaphatnak útmutatást. Ez a modell segíthet csökkenteni a megbélyegzést, közösségi érzést teremteni, és arra ösztönözi a NEET-fiatalokat, hogy szükség esetén segítséget kérjenek. • Mobil egészségügyi egységek szervezése hogy elérjék a vidéki, távoli vagy alulszolgáltatott területeken élő NEET-fiatalokat. • Szexuális és reprodukció egészségügyi oktatás szervezése
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Egészségügyi Minisztérium, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

Stratégiai cél	2. A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása
Prioritás	2.2. A NEET-fiatalok lakhatási körülményeinek javítása
Intézkedés	2.2.1. A NEET-fiatalok megfizethető lakhatási hozzáféréseinek biztosítása
Leírás	<p>Ez az intézkedés a NEET-fiatalok stabil és megfizethető lakhatáshoz jutásának akadályait kezeli, ami kritikus tényező a társadalmi és gazdasági integráció szempontjából. A lakhatáshoz való hozzáférés stabil környezetet biztosíthat a NEET-fiatalok számára az oktatáshoz, képzéshez és munkavállalási lehetőségekhez.</p> <p><u>A főbb projektek/intézkedések a következők:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • NEET-fiatalok vásárlási támogatása első élő települések • Lakóépület építése (partnerségben a magánszektoral) és lakóteret biztosítanak a NEET-fiataloknak, azaz szociális lakásokat • Támogatott lakhatási programok bevezetése kifejezetten a fiatalokat és a NEET-eket megcélzó bérleti lehetőségek és megosztott szállásmodellek terén • Partnerség magánfejlesztőkkel és helyi önkormányzatokkal olyan lakásprojektek létrehozása, amelyek alacsonyabb bérleti díjakat és rugalmas bérleti feltételeket kínálnak a NEET-fiatalok számára.

	<ul style="list-style-type: none"> • Lakhatási utalványok vagy támogatások biztosítása a NEET-fiataloknak a bérleti díj terheinek csökkentése és a magánbérleti díjak megfizethetőbbé tétele érdekében
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Ifjúsági Minisztérium, Építésügyi és Területrendezési Minisztériumok, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, Nem kormányzati szervezetek

Stratégiai cél	2. A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása
Prioritás	2.2. A NEET-fiatalok lakhatási körülményeinek javítása
Intézkedés	2.2.2. A NEET-fiatalok lakhatási támogatásokkal kapcsolatos információkhoz való hozzáféréseinek javítása
Leírás	<p>Ez a stratégiai intézkedés a NEET-fiatalok körében a megfizethető lakhatási lehetőségekkel kapcsolatos információhiány áthidalására összpontosít. Sok NEET-fiatal küzd a lakhatás megtalálásával, mivel nem ismeri a meglévő forrásokat, a bérleti támogatást és az elérhető programokat. Az intézkedés célja, hogy átfogó, felhasználóbarát tájékoztatást nyújtson számukra a lakhatási lehetőségekről és a támogatási szolgáltatásokról.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hozz létre egy online lakhatási információs portált NEET-fiatalok számára: Hozz létre egy dedikált weboldalt vagy mobilalkalmazást, ahol a NEET-fiatalok naprakész információkhoz férhetnek hozzá a megfizethető lakhatási lehetőségekről, a bérleti támogatásokról és a lakhatási programokról a régiójukban. • Lakhatástámogatási Információs Központok létrehozása: Közösségi központok létrehozása, ahol a NEET-fiatalok személyes útmutatást, tanácsadást és személyre szabott tanácsadást kaphatnak a lakhatással kapcsolatos kérdésekben. • Lakhatási információs workshopok szervezése: Workshopok és tájékoztató rendezvények szervezése a NEET-fiatalok tájékoztatása érdekében a lakhatási jogaikról, a bérleti törvényekről és a számukra elérhető támogató szolgáltatásokról. • Lakhatási mentorok és tanácsadók hálózatának létrehozása: Képezni és alkalmazni lakhatási tanácsadókat, akik személyre szabott támogatást tudnak nyújtani, segíthetik a NEET-fiatalokat eligazodni a lakáspiacon, összekapcsolják

	őket a helyi erőforrásokkal, és biztosítják, hogy a NEET-fiatalok aktívan részt vehessenek a lakhatási programokban.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Ifjúsági Minisztérium, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

3. stratégiai cél: A NEET népesség oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása

Stratégiai cél	3. A NEET-populáció oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása
Prioritás	3.1. A NEET-populáció szakmai, digitális és szociális készségeinek fejlesztése
Intézkedés	3.1.1. A NEET-fiatalok szakmai és szociális készségeinek fejlesztése
Leírás	<p>Ez a stratégiai intézkedés a NEET-populáció szakmai és szociális készségeinek fejlesztésére összpontosít, és foglalkozik a sokrétű akadályokkal, amelyekkel ez a kiszolgáltatott csoport szembesül a gazdasági függetlenség és a társadalmi befogadás elérése során. Mivel a munkaerőpiac egyre inkább megköveteli a műszaki szakértelem (különösen a zöld munkahelyek és a digitális környezet terén) és az interperszonális készségek kombinációját (, a NEET-fiatalok felvértezése ezekkel a kompetenciákkal elengedhetetlen a foglalkoztathatóságuk növelése és a társadalomban való aktív részvételük elősegítése érdekében. Ez azt jelenti, hogy olyan programokat kell célozni, amelyek a szociális készségek – többek között a kommunikáció, a pénzügyi ismeretek, az önéletrajz-készítés, a csapatmunka, a problémamegoldás és az érzelmi intelligencia – fejlesztésére összpontosítanak, amelyek elengedhetetlenek a munkahelyi sikerhez és a közösségi szerepvállaláshoz.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none">• Egyéni NEET igényekre szabott szakképzési programok szervezése (lehetőleg a feltörekvő zöld munkahelyek és a Duna régió országspecifikus iparágainak perspektívája szempontjából)• NEET-fiatalok képzése CNC gépek használatára• Létrehozni programokat a szociális készségek fejlesztésére (kommunikáció, önéletrajz készítése, csapatmunka, problémamegoldás és kritikai gondolkodás, érzelmi intelligencia, idegen nyelvek stb.)• Mentorálási és coaching rendszerek létrehozása amelyek összekapcsolják a NEET-fiatalokat az érdeklődési területükön dolgozó szakemberekkel• Mentorprogram indítása amely a NEET-fiatalokat mentorokkal köti össze, hogy végigvezesse őket a közszolgáltatások hatékony igénybevételeinek folyamatán.• Mentorhálózat létrehozása a NEET-fiatalok számára

	<ul style="list-style-type: none"> • Projektek fejlesztése amelyek arra ösztönzik a NEET-eket, hogy vegyenek részt közösségi szolgálatban és polgári szerepvállalási tevékenységekben • Az egész életen át tartó tanulás előmozdítása hozzáférést biztosítva különböző online kurzusokhoz, tanúsítványokhoz és egyéb oktatási forrásokhoz • Támogatások létrehozása hogy a NEET-fiatalok hozzáférhessenek az egyetemi és középiskolai oktatáshoz • Szakmai orientációs központok létrehozása és személyre szabott programot hozunk létre a NEET-fiatalok számára • Lépésről lépésre útmutatókat kell készíteni, amelyek felvázolják a közszolgáltatások előnyeit és hogyan lehet hozzájuk hozzáférni • Szervezen workshopokat és közösségi eseményeket a közszolgáltatások misztikusabbá tételére és ösztönözze a NEET-eket a rendelkezésre álló erőforrások kihasználására
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Ifjúsági Minisztérium, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

Stratégiai cél	3. A NEET-populáció oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása
Prioritás	3.1. A NEET-populáció szakmai, digitális és szociális készségeinek fejlesztése
Intézkedés	3.1.2. A NEET-fiatalok digitális készségeinek fejlesztése
Leírás	<p>Ez a stratégiai intézkedés a digitális készségek fejlesztésére összpontosít, azzal a céllal, hogy a NEET-populációt integrálja a modern technológiai és információs világba. A technológiai forradalom kihívásaival, a digitális technológiák és a távmunka gyors fejlődésével szembeesülve a NEET-csoportba tartozó fiatalok gyakran nem rendelkeznek a munkaerőpiacon szükséges megfelelő digitális kompetenciákkal. Ez az intézkedés a következőkre fog összpontosítani: szerk.célt képzési programok és tanácsadási szolgáltatások nyújtásáról digitális készségeik fejlesztése érdekében, az alapvető számítógépes ismeretektől a fejlett technológiai kompetenciákig, amelyek lehetővé teszik számukra a sikeres munkaerőpiacra való belépést, versenyképességük növelését és a távmunkát.</p> <p><u>A főbb projektek/intézkedések a következők:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitális írástudási workshopok NEET-fiatalok számára • A számítógépek alapvető használata (ECDL bizonyítvánnyal összhangban)

	<ul style="list-style-type: none"> • Előzetes oktatás speciális szoftverek, informatikai hardverek és hálózatok használatára és fejlesztésére. • NEET-fiatalok képzése arról, hogyan válhatnak szabadúszóvá digitális világban és távmunkában. • Oktatás az online álláskereső platformok használatáról, álláshirdetést tesz közzé, és szabadúszó lehetőségeket keres. • NEET-fiatalok képzése kortárssegítővé (mentorrá) válásramások számára a digitális készségek fejlesztésében. • Támogatni kell a digitális infrastruktúrát a vidéki területeken, biztosítva a NEET-fiatalok számára a nélkülözhetetlen eszközökhöz, például a számítógépekhez és az internetkapcsolathoz való hozzáférést.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Oktatási Minisztérium, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

Stratégiai cél	3. A NEET-populáció oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása
Prioritás	3.2. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a NEET-populáció számára
Intézkedés	3.2.1. Megfizethető hozzáférés a közlekedéshez
Leírás	<p>Az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférés alapvető követelmény a NEET (Not in Employment, Education, or Training) népesség társadalmi és gazdasági befogadásához, és kritikus tevékenység, amelynek célja az alapvető társadalmi és infrastrukturális szolgáltatások igénybevételeiben mutatkozó egyenlőtlenségek csökkentése. Ennek az intézkedésnek a középpontjában a közlekedéshez való szabad hozzáférés biztosítása áll, ami kritikus fontosságú a NEET-fiatalok számára, mivel elősegíti a mobilitást, lehetővé téve számukra az oktatásban, képzésben és munkavállalási lehetőségekben való részvételt. Sok NEET-fiatal gazdasági akadályokkal szembesül, amelyek korlátozzák az ingázási képességüket, megnehezítve az állásinterjúkon, szakmai tanfolyamokon vagy szakmai gyakorlatokon való részvételt. Az ingyenes vagy támogatott közlekedési lehetőségek biztosításával a NEET-fiatalok szélesíthetik lehetőségeiket és leküzdhetik az elszigeteltséget, végső soron támogatva társadalmi és gazdasági befogadásukat.</p> <p><u>A főbb projektek/intézkedések a következők:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Közlekedési támogatások: Havi vagy éves közlekedési utalványok biztosítása a NEET-fiatalok számára, amelyek lehetővé teszik az ingyenes tömegközlekedést a

	<p>képzőközpontokba, munkahelyekre és oktatási intézményekbe való ingázáshoz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dedikált transzfertárgyalások létrehozása: Ingyenes transzfertárgyalás bevezetése a távoli területeken élő NEET-fiatalok és a több lehetőséget kínáló városi központok összekapcsolására • Mobilitástámogatási programok létrehozása: Olyan programok bevezetése, amelyek magukban foglalják a szállítási segítséget és az utazástervezést, hogy segítsék a NEET-fiatalokat az eseményeken, interjúkon és oktatási tevékenységeken való részvételben. • Online platform létrehozása hálózatot építeni a vidéki NEET-fiatalok számára, hogy együtt ingázhassanak és csökkenthessék a közlekedési költségeket
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Oktatási Minisztérium, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

Stratégiai cél	3. A NEET-populáció oktatáshoz, szakmai fejlődéshez és közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása
Prioritás	3.2. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a NEET-populáció számára
Intézkedés	3.2.2. Megfizethető hozzáférés biztosítása az oktatáshoz
Leírás	<p>A megfizethető oktatáshoz való hozzáférés létfontosságú a NEET-fiatalok számára, mivel segít megtörni a munkanélküliség és az inaktivitás ördögi körét. Lehetővé teszi számukra, hogy képesítéseket szerezzenek, készségeket fejlesszenek és növeljék foglalkoztathatóságukat, ezáltal javítva társadalmi és gazdasági integrációjukat. Hozzáférhető oktatás nélkül a NEET-fiatalok továbbra is ki vannak téve a hosszú távú kirekesztés, a csökkent munkalehetőségek és a korlátozott személyes fejlődés kockázatának.</p> <p>A főbb projektek/intézkedések a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tandíjmentesség vagy ösztöndíjak biztosítása: Tandíjkedvezményeket, ösztöndíjakat vagy támogatásokat kínálnak a NEET-fiatalok számára a formális oktatáshoz (általános és középiskolák, valamint egyetem) vagy szakképzéshez való hozzáféréshez. • Karrierfejlesztési szolgáltatások szervezése NEET-ek számára: Egyéni fejlesztési terv kidolgozása a NEET-csoport tagjainak egyéni igényeihez igazítva.

	<ul style="list-style-type: none"> • Részdős, esti vagy online kurzusok megvalósítása hogy figyelembe vegyék a NEET-fiatalok sokszínű igényeit és körülményeit. • Partnerség magáncégekkel szponzorációs program létrehozása az oktatási lehetőségek és a szakmai gyakorlatok bővítésére, a tanulás anyagilag is elérhetővé tételével. • Mentorálási és coaching programok létrehozása Mentorálási szolgáltatások létrehozása a NEET-fiatalok oktatási rendszeren keresztüli eligazítására, segítve őket a megfelelő utak kiválasztásában. • Korábbi tanulmányok elismerésének (RPL) megvalósítása: RPL-rendszerek alkalmazása a NEET-fiatalok informális tanulásának és tapasztalatainak érvényesítésére, segítve őket abban, hogy hagyományos képesítések nélkül is bekerüljenek a felsőoktatásba.
Végrehajtási időszak	2024-2030.
A végrehajtásért felelős:	Oktatási Minisztérium, Nemzeti Ifjúsági Tanácsok, civil szervezetek

MELLÉKLETEK

A.1. Részletes SWOT-analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">• Stratégiai tervezési kapacitás és a helyi közösségek támogatása.• Meglévő egészségügyi szolgáltatások NEET-ek számára• A nemzeti politikák összhangban vannak a fenntartható fejlődési célokkal és az uniós politikákkal• Meglévő foglalkoztatási, önfoglalkoztatási és gyakornoki programok• Minden Duna-menti ország a NEET-eket sebezhető csoportként ismeri el• A NEET-fiatalok közösségi felelősségtudatról és ellenálló képességről tesznek tanúbizonyságot• Erős szociális ellátórendszer (munkanélküli segély, szociális segély, képzési lehetőségek)• Szakképzés és oktatás: duális képzési rendszer magasan elismert képesítésekkel• Elérhető állami egyetemek, amelyek tandíjmentes oktatást kínálnak• Erős NGO szektor és a lakosság önkéntesség iránti magas elkötelezettsége• 18 éves korig tartó oktatás (az oktatási intézményeknek jelezniük kell a lemorzsolódókat, a szülőknek kötelező képzésben tartaniuk gyermekeiket)• Ifjúsági Garancia (jog a tanuláshoz 30 éves korig)	<ul style="list-style-type: none">• Magas munkanélküliségi ráta a NEET-fiatalok körében.• Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a pszichoszociális támogatás a vidéki területeken élő NEET-fiatalok számára• Ingyenes közszolgáltatásokhoz való hozzáférés (közlekedés, oktatás, adminisztratív eljárásokért fizetendő adók stb.)• A NEET-fiatalok, különösen a legkiszolgáltatottabb csoportokból (romák, fogyatékkal élők, migránsok stb.) származó NEET-fiatalok szisztematikus támogatásának hiánya a megfelelő lakhatási körülmények biztosításában.• A foglalkoztatási és gyakornoki programok nem kifejezetten a NEET-fiatalok igényeit célozzák meg• Korai iskolaelhagyás• A NEET-fiatalok fejletlen szakmai készségei• A vidéki területeken élő NEET-fiatalok korlátozottan férhetnek hozzá az egyetemi oktatáshoz• Az önfoglalkoztatási programok nem a NEET-fiatalok igényeinek támogatására szolgálnak.• Nincsenek statisztikailag pontos és rendszeresen gyűjtött adatok a Duna régió országaiban élő NEET-fiatalokról.• Hiányoznak a kezdeményezések a NEET-ek közösségi önkéntes tevékenységekben való aktiválására.• Elégtelen részvétel a közösségi hálózatokban és a társadalmi tőke építését célzó kezdeményezésekben

	<ul style="list-style-type: none"> • A vidéki térségekben az infrastruktúrához való hozzáférés nehézkes (közlekedési akadályok, speciális képzőközpontok közelsége) • Digitális szakadék a generációk, valamint az erős és gyenge társadalmi háttérű fiatalok között (infrastruktúra elérhetősége) • A fiatal migránsok és menekültek nyelvi nehézségei • A vidéki területeken a munkahelyek és képzések változatosságának hiánya növeli a szegénységet, különösen a romák körében. • Társadalmi stigmák, amelyekkel a NEET-fiatalok szembesülnek • A fiatalok mentális egészsége egyre gyakrabban akadályozza a fejlődésüket • A legkiszolgáltatottabb fiatalok továbbra is kiszolgáltatottak maradnak, még akkor is, ha összességében javulást érnek el. • Nehézségek és akadályok az átmeneti időszakokban jelentkeznek (kötelező iskola -> középiskola, iskola -> szakképzés, szakképzés -> munkaerő, speciális támogatási programok -> általános szakképzés...). • Nincsenek teljes körű támogató rendszerek a rászoruló fiatalok számára • Nincsenek teljes körű támogató rendszerek a kisebbségekhez (romák stb.) tartozó fiatalok és a kiszolgáltatott csoportok (migránsok, fogyatékkal élők, vidéki területeken élő fiatal nők stb.) számára. •
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egészítse ki a munkaerőpiaci eszközöket szociális, képzési vagy akár pszichológiai szolgáltatásokkal • A hatékonyabb kommunikáció elsajátítása – a kortárs/kortárs 	<p>Fenyegetések</p> <ul style="list-style-type: none"> • Negatív demográfiai trendek és az öregedő népesség • Az infláció és a recesszió okozta általános gazdasági instabilitás.

<p>példakép alkalmazása motivációt jelenthet a NEET-fiatalok számára</p> <ul style="list-style-type: none"> • A zöld és digitális gazdaság, mint növekvő gazdasági ágazat • Digitalizáció és továbbképzés új szakmákban, valamint innovatív új módszerekkel a kiszolgáltatottabb emberek eléréséhez • Célzott uniós programok (ESZA, Erasmus+, Európai Szolidaritási Testület, Vidékfejlesztési alapok,...) • Bevándorlás és szakképzett munkaerő bevándorlása • A vidékfejlesztés és a mezőgazdasági ágazatok határozott támogatása, ami egyes régiókban erős vidéki gazdaságokhoz vezet • A digitális infrastruktúra vidéken is hasonlóan elérhető • Mérsékelt felfelé irányuló társadalmi mobilitás ehhez képest; még mindig van mit javítani. • Erős gazdasági ágazatok a turizmusban és a mezőgazdaságban a vidéki területeken • A vidéki területeken az iparágak erősebbek, mint a vidéki területeken, ami lehetőséget kínál a vállalatoknál a szakképzésre • A szakképzési lehetőségek vidéki területeken, vállalatoknál jobbak, mint városi területeken • Köz-magán partnerségek lehetősége. • Innovációk az oktatásban. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korlátozott költségvetés a szociális programokra. • Ifjúsági migráció - ÉA Kelet-Duna régió EET fiataljai külföldre vándorolnak korai munkavállalási és pénzkereseti lehetőségek reményében. • Vidéki területek elvándorlása • Világjárványok (például COVID-19) • Instabil geopolitikai helyzet • Magas ifjúsági munkanélküliségi ráta. • Motiválatlan maradsz, és a társadalmi szakadék szélesedik • Összehasonlíthatóan erős gazdasági fejlődés • A digitalizáció, mint diszruptív tényező, a kiszolgáltatottabb csoportok hátrányára • Csak mérsékelt technikai jártasság • Kulturális tényezők és hagyományos példaképek, különösen vidéken • Migrációs és integrációs nyomás a városi területeken • Alacsonyabb felfelé irányuló társadalmi mobilitás az oktatásban „Az oktatás öröklődik” • Magas megélhetési költségek és regionális eltérések egyes régiókban alacsony a társadalmi infrastruktúra, más területeken pedig túl sok a lehetőség • Nemek közötti bérszakadék és ágazatok közötti bérszakadék (a szociális szektor hátrányára)
--	---

A.2. CSELEKVÉSI TERV

Ez a további megvalósítás kulcsfontosságú része. Az akcióterv bemutatja, hogyan kell tevékenységeket szervezni a célok eléréséhez. Biztosítanunk kell, hogy megvannak a feltételek a cél eléréséhez, és ösztönöznünk kell az embereket, hogy elkezdjék használni. Az akciótervek a „Kulcsfontosságú projektek/intézkedések” részben gyökereznek, amelyet a stratégiai intézkedések alatt határoztak meg. Minden egyes akcióterület tevékenységgé válik az akciótervben.

Példa egy hároméves cselekvési tervre:

STRATÉGIAI CÉL: 2. A NEET-fiatalok életminőségének és szociális biztonságának javítása

2.2. PRIORITÁS. A NEET-fiatalok lakhatási kilátásainak javítása

INTÉZKEDÉS: 2.2.1 Kormányzati támogatási program fiatalok, köztük NEET-fiatalok lakhatásának támogatására

Tevékenység/projekt	Végrehajtási időszak	Várható eredmények	A végrehajtásért felelős	Pénzügyi összeg és források (EUR)				Hozzászólások
				Forrás	2025. év	2026. év	2027. év	
1.2.2.1. Fiatalok lakhatásának támogatása új lakások vásárlása esetén – Kölcsönkamat-támogatás	2026-2030	2030-ra legalább 1500 NEET-fiatal vesz igénybe támogatást a hitelkamatok költségeinek fedezésére.	Szociális és Ifjúsági Minisztérium, Önkormányzatok,	Kormányzati költségvetés	0	150.000	150.000	Az 5 évre tervezett teljes összeg 600 000 euró.
				Hitel				
				EU-s források				
				Egyéb források				
TELJES	0	150.000	150.000					
1.2.2.2. Fiatalok támogatása első lakóingatlan vásárlásához nyújtott támogatásokkal	2025-2030	2030-ra legalább 500 NEET-fiatal vett igénybe támogatást új vagy használt lakás vásárlásához.	Szociális és Ifjúsági Minisztérium, Önkormányzatok,	Kormányzati költségvetés	100.000	200.000	200.000	Az 5 évre tervezett teljes összeg 1 000 000 EUR.
				Hitel				
				EU-s források	100.000	100.000	100.000	
				Egyéb források				
Ukupno	200.000	200.000	200.000					

A.3. Bibliográfia

1. Back on Track projekt (2024), D.1.2.1 Másodlagos adatgyűjtés és makroszintű adatok elemzése a vidéki NEET-fiatalok főbb jellemzőiről,
2. Back on Track projekt (2024), D1.2.2. Országjelentések: NEET a Duna régió partnerországában (Elsődleges adatgyűjtés a NEET-ektől),
3. Back on Track projekt (2024), D.1.3.1. A NEET-fiatalokra vonatkozó korreláló regionális és nemzeti stratégiák áttekintése.
4. Back on Track projekt (2024), D.1.3.2 Legjobb gyakorlatok gyűjteménye a Duna régióban,
5. Vissza a pályára projekt (2024), D.1.3.3. Nemzeti és regionális stratégiai dokumentumok összehasonlító elemzése,
6. Back on Track projekt (2024), D.1.3.4 Ajánlások, érdekelt felek tapasztalatainak és (korábbi) NEET-fiatalok terepről származó tapasztalatainak összegyűjtése
7. Európai Unió. (2019). Az EU ifjúsági stratégiája (2019–2027). Letöltve innen:<https://europa.eu>
8. Európai Unió. (2020). Ifjúsági Garancia (2013–2027). Letöltve innen:<https://europa.eu>
9. Európai Unió. (2017). A szociális jogok európai pillére. Letöltve innen:<https://europa.eu>
10. Európai Bizottság. (2021). Az EU kohéziós politikája és az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+). Letöltve innen:<https://ec.europa.eu>
11. Szövetségi Oktatási és Kutatási Minisztérium (BMBF). (2023). Szakképzési Jelentés. Németország.
12. Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD). (2020). NEET kihívások és társadalmi-gazdasági trendek. Letöltve innen:<https://www.oecd.org>
13. Naterer, A. és Deželan, T. (2020). Ifjúsági oktatásban való részvétel Szlovéniában. Journal of Social Policy and Education.
14. Dohmen, T., Bayreuther, H. és Sandau, T. (2023). Statisztikák a NEET-arányokról és a szakképzési hiányosságokról Németországban.
15. Eurostat. (2021). Oktatási és foglalkoztatási trendek az Európai Unióban. Letöltve innen:<https://ec.europa.eu/eurostat>
16. OECD, Adat weboldal, Letöltve innen:<https://www.oecd.org/en/data.html>
17. Egyesült Nemzetek Szervezete. (2015). Fenntartható Fejlődési Célok (SDG-k). Letöltve innen:<https://sdgs.un.org>
18. Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound). (nd). NEET népesség és stratégiák. Letöltve innen:<https://www.eurofound.europa.eu>
19. Central European Journal of Geography and Sustainable Development. (2022). NEET-arányok és regionális egyenlőtlenségek Romániában.
20. UNICEF. (2024). Országos reprezentatív felmérés a NEET-fiatalokról Bulgáriában.
21. Lavrič és Deželan, (2020) A Mladina folyóirat
22. Világbank Csoport, (2024), Világfejlesztési Mutatók adatbázisa. Letöltve innen:<https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>

23. A. Naterer et al., (2022), PreseNEETise, A NEET-fiatalok helyzetének áttekintése: Szlovénia és Norvégia esete, https://www.preseneeti.se/cache/documents/62e7bea8b4138dd96b5c015f/State_of_the_art_-_case_of_Slovenia_and_Norway.pdf
24. A. Mujčinović, M. Emirhafizović, A. Nikolić, G. Đurić, közzétéve: COST Action CA 18213: (2020. december), Vidéki NEET Ifjúsági Hálózat: A vidéki NEET-fiatalok társadalmi kirekesztésének mögöttes kockázatainak modellezése.
25. L. Turčilo et al., kiadta a Friedrich Ebert Alapítvány (2019), Ifjúsági tanulmány Bosznia-Hercegovináról, <https://library.fes.de/pdf-files/id-moe/15262.pdf>
26. Neagu, G. (2020). Vidéki NEET-fiatalok Romániában: 2009/2019-es áttekintés. COST Action CA18213, Vidéki NEET Ifjúsági Hálózat: A vidéki NEET-fiatalok társadalmi kirekesztésének kockázatai modellezése. Az Európai Unió Horizont 2020 keretprogramjának támogatásával.
27. <https://www.infoabsolvent.cz/>
28. Cseh Statisztikai Hivatal, <https://csu.gov.cz/home>
29. Németországi Szövetségi Statisztikai Hivatal, https://www.destatis.de/EN/Home/_node.html
30. Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért, <https://www.eurofound.europa.eu/hu/home>
31. Szerb Köztársaság Statisztikai Hivatala, <https://www.stat.gov.rs/en-us/>
32. Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, <https://slovak.statistics.sk/>
33. Szemináriumi jelentés <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20905&langId=hu>

Impresszum

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

Kiadó:

NERDA Fejlesztési Egyesület
M. i Ž. Crnogorčevića 5
75000 Tuzla, BOSZNIA ÉS HERCEGOVINA
www.nerda.ba

Szerkesztői hozzájárulások:

A projekt partnerei: Back on Track

A projekt partnerei:

ÖJAB
South Muntenia Regional Development Agency (SMRDA)
ADEL Slovakia
DEX Innovation centre z.s.
Development Association NERDA
Pannon Novum West-Transdanubian Regional Innovation Nonprofit Ltd. (PANOV)
Philanthropy, Charitable Foundation of the Serbian Orthodox Church
Foundation for Improvement of Employment Possibilities PRIZMA
Human Innovation Group Nonprofit Ltd. (HICS)
YES Forum EWIV - Youth and European Social Work Forum
ipcenter.at Ltd.
Stara Zagora Regional Economic Development Agency (SZ REDA)
Ministry of Economy of Tuzla Canton (MPTK)
Chamber of Commerce and Industry of Serbia (CCIS)

További információkért és letöltésekért látogassa meg weboldalunkat:

<https://interreg-danube.eu/projects/back-on-track>

Megjelenés dátuma: 2024. december